Câte odată înmormântarea întârziază un an saŭ maĭ mult, așa că toate rudele pot să vegheze la căpătâiul mortuluĭ.

* *

Colivia inainte de căsătorie

In Noua Pomeranie (o insulă din archipelagul Bismarck), când un flăcăŭ are de gând să se însoare, spune părinților, numindu-le și pe iubita sa.

Atuncĭ flăcăul e trimes într'o pădure din apropiere, fără îndoială, pentru a înlătura tocmelile pentru însurătoare.

Pe urmă are loc ceremonia însoțită de muzică și jocurĭ și la care el nu ia parte. Tocmaĭ după ceremonie prieteniĭ luĭ se duc să-l caute. Logodnicul se împodobește cum poate maĭ frumos, sperând să îndepărteze prin acest mijloc spiritele rele carĭ mereŭ daŭ târcoale împrejurul luĭ în acest timp.

Se găsește aci un obiceiŭ foarte curios. La 6 saŭ 8 anĭ fetele sunt închise și puse sub paza femeilor bătrâne într'o colivie făcută din foĭ de palmier. Din această colivie nu es definitiv decât în ziua nunțeĭ lor. Colivia, foarte mică, e situată în interiorul uneĭ case, înconjurată cu un gard de trestie. Colivia e deschisă numaĭ odată pe zi.

Trad. de **R. C. G.**

Incoronarea Impăratuluĭ Indiilor

Graiul și fotografia nu sunt în stare să redea evenimentele ce s'aŭ desfășurat la 12 Decembrie în antica capitală a Mongolilor, redevenită, din acea zi capitala imperiuluĭ Indiilor.

La două-spre-zece, în sunetele clopotelor și urmată de maĭ multe escadroane de trupe indigene, trăsura regală își făcea intrarea în arenă, iar pagiĭ îmbrăcațĭ în costume prețioase, lucind de pietrele cu care eraŭ garnisite, ajutaŭ suveranilor să se urce pe tronurĭ aranjate pe o estradă splendidă. După sunete de trompete, împăratul citi proclamarea sa. In urmă prințiĭ domnitorĭ, maharajahĭ și rajahĭ, înaintară în fața tronuluĭ spre a aduce omagiu suveranilor.

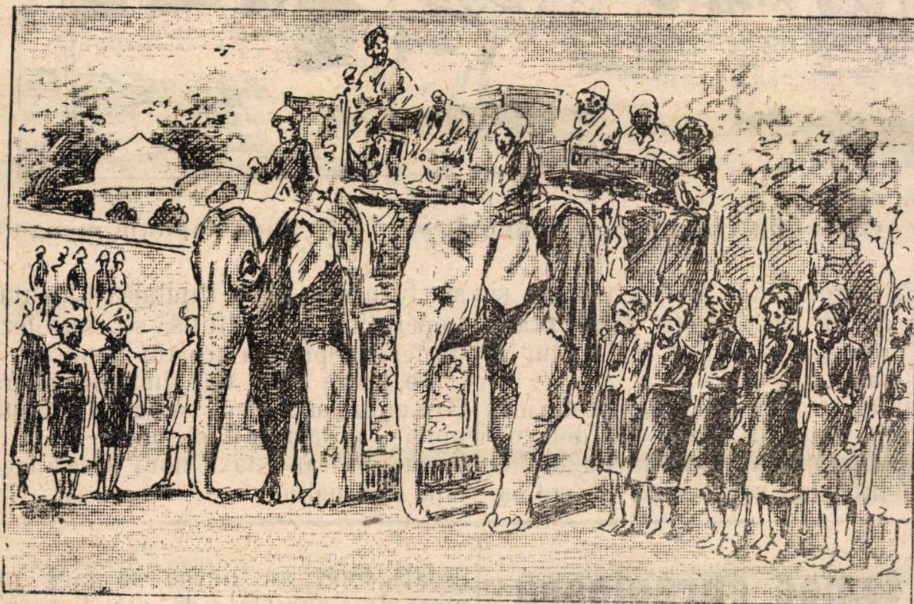
Maĭ întâĭ veni tânărul *nizam* de Hyderabad, cel maĭ puternic prinț indian, pe care il urmă *gaekwaru* de Baroda, fiu de țăran devenit prin fantazia uneĭ prințese bătrâne, omul cel maĭ bogat al Indiilor, cu treĭ-zecĭ de milioane venit, și defileul de potentațĭ și de seniorĭ marĭ se prelungi două ore: Begum de Bhopal, mândru de sângele săŭ afgan, dar grațios în rochia sa țesută din fire de aur veritabil, temuțiĭ Radjpuțĭ, reprezentanțiĭ uneĭ oligarchiĭ războinice care a fondat numeroase dinastiĭ în vastul imperiu; șefiĭ sikimoazĭ din Himalaia, ca și Ahga Kan, șeful vecheĭ case a Parsișilor.

Când lungul defileu se sfârși, împăratul cu soția sa, urmațĭ la distanță de prințiĭ și mariĭ funcționarĭ, se îndreptară spre platforma ridicată în fața imensuluĭ amfiteatru unde eraŭ grămădițĭ vre-o 85.000 invitațĭ. Izolațĭ de suita lor, fără altă vecinătate de cât aceea a pagilor, suveraniĭ dominau mulțimea, siluetele lor se distingeaŭ perfect pe cerul albastru.

Două-zecĭ și șease trompete traversară arena executând o fanfară triumfală și se opri în fața tronuluĭ din înălțimea căruia împăratul auzi proclamarea sa în limba engleză, și în limba oficială indigenă.

In sfârșit suveraniĭ reluară drumul spre pavilionul regal în vreme ce mulțimea entusiasmată îĭ aclama.

Vetor

O scenă de la incoronarea regeluĭ Angliei ca împărat al Indiilor

Amintirĭ din Indo-China

Banditiĭ din Anam și din Tonkin

Asia este pământul clasic al torturilor rafinate, al execuțiunilor crude; în nicĭ o parte omul nu dă și nu înfruntă moartea cu atâta nepăsare.

Se pare că rasa care populează acest continent e nesimțitoare la durere fisică, ea o desfide și o suferă cu un eroism sălbatec. Acum câțĭ-va anĭ am avut înaintea mea un exemplu ciudat.

Locuiam atuncĭ la Honolulu, capitala regatuluĭ havaien. Principala bogăție a acestuĭ archipelag situat în oceanul Pacific de Nord, între America și Asia, este cultura trestieĭ de zahăr și această cultură atrăsese o mulțime de asiațicĭ; chinezĭ și japonezĭ. Dânșiĭ nu eraŭ numaĭ muncitorĭ pe plantațiĭ, ci și hamalĭ în orașe, micĭ negustorĭ și servitorĭ. Toate familiile nu aveaŭ alțĭ servitorĭ de cât chinezĭ și japonezĭ.

Sprintenĭ și ascultătorĭ, eĭ eraŭ în multe cazurĭ servitorĭ folositorĭ, însă adesea se arătaŭ răzbunătorĭ, violențĭ și cruzĭ.

Printre amiciĭ ce aveam la Honolulu, era și un compatriot al nostru (francez), fost agent consular al Franțeĭ. El avea în serviciul săŭ un bucătar chinez, pe care îl lăuda foarte mult, cu tot caracterul luĭ dificil.

Omul acesta pe care îl cunoșteam era harnic, deștept, însă foarte susceptibil și din cale afară simțitor la ocărĭ, la imputărĭ chiar.

In urma unor mustrărĭ cam violente ce'ĭ făcu într'o zi pe drept, stăpânul săŭ, dânsul pătrunse noaptea în camera luĭ de bucătărie și'ĭ zdrobi capul cu un satâr și fugi în pădure unde nu fu prins de cât după 15 zile.

Mărturisi tot și fu condamnat la moarte.

Cu o zi înainte de execuțiune, am primit, spre marea mea surprindere, o veste de la dânsul. Mă ruga să mă duc să-l văd la închisoare având a'mĭ cere o favoare, zicea dânsul. După ce stătuĭ puțin la îndoială, îĭ ascultaĭ rugămintea, mă duseĭ la închisoare și atuncĭ avu loc între noĭ următorul dialog:

— Te-am chiemat, zise dânsul, nu pentru că eștĭ ministru și poțĭ să'mĭ scapĭ viața; știŭ bine că n'aĭ să facĭ asta; ci pentru ca să te rog a interveni ca gâdele care trebue să mă execute, să nu mă facă să aștept prea mult „cuțitul inimeĭ".

— Nu înțeleg ce vreĭ să zicĭ.

— In China, când un om este condamnat la moarte, se aduce în curtea presărată cu nisip, unde trebue să fie executat, un coș acoperit cu o cârpă albă și conținând 20 de cuțite. Pe mănunchiul fie-căruĭ cuțit este scris nu-

mele unuĭ membru: mâna, braţul, nasul, urechia dreaptă, urechia stângă, ochiĭ.

Călăul ia unul la întâmplare, citeşte ce este scris pe el şi taie saŭ împunge, urechea, ochiul saŭ membrul arătat pe mănunchiŭ.

Unul din aceste cuţite este al inimeĭ. Dacă el ese maĭ nainte, atuncĭ e implântat în inima condamnatuluĭ şi totul e sfârşit. Ştiŭ bine că ceea ce'ţĭ cer e o favoare, dar tu poţĭ face să mi se acorde.

I-am explicat atuncĭ că la noĭ lucrurile nu se petrec astfel, că noĭ albiĭ nu ciopârţim pe condamnaţiĭ noştri, ci numaĭ îĭ spânzurăm fără nicĭ un chin.

* * *

Cum sunt chineziĭ, aşa sunt şi anamiţiĭ, şi nepăsarea asta adâncă de moarte, explică, fără să le justifice însă, chinurile barbare ce inventează aceste popoare pentru a înspăimânta pe criminalĭ. Intre victime şi călăĭ e o luptă crâncenă de rezistenţă pasivă şi de invenţiunĭ crude. Fapte petrecute de curând dovedesc aceasta îndestul şi cariera luĭ Doc Ngu care a murit asasinat de muongĭ, în Tonkin, nu e de cât o serie lungă de cruzimĭ fără nume.

De mulţĭ anĭ dânsul împrăştia groaza pe malurile râuluĭ Negru. Era duşman neîmpăcat al Franţeĭ şi nu se dădea în lăturĭ de la nimic pentru a'şĭ satisface ura. Una din primele sale isprăvĭ, fu prinderea, prin surpriză, a soldaţilor postuluĭ francez Dong-Son, pe care i-a tăiat. Cât despre comandantul postuluĭ Grés, el a fost legat între două scândurĭ şi d'împreună cu acestea a fost tăiat în două cu ferăstrăul.

* * *

In acelaşĭ timp când Doc-Ngu era asasinat de muongĭ, un alt şef de banditĭ, Nhuong, care nu putea să sufere ordinea ce stabilea Franţa în Anam, în locul anarchieĭ, a prins pe guvernatorul Vu-Van-Bao, un partizan al Franţeĭ, şi l'a îngropat de viu.

Prins el însuşĭ, Nhuong nu numaĭ că nu'şĭ tăgăduia crima ci o mărturisia în gura mare, făcându-şĭ din ea o glorie.

Nepăsător de soarta ce'l aştepta, el privia cu indiferenţă pregătirile ce se făceaŭ pentru executarea luĭ şi carĭ într'adins se făceaŭ de faţă cu dânsul. Autorităţile anamite aŭ întrebuinţat cu această ocazie o solemnitate neusitată, menită a izbi imaginaţia indigenilor.

In capul corteguluĭ era un detaşament de soldaţi îmbrăcaţĭ în alb; în urmă veneaŭ douĭ elefanţĭ purtând pe eĭ pavilioane scumpe în carĭ stăteaŭ douĭ mandarinĭ.

Condamnatul mergea în urma elefanţilor între două şirurĭ de soldaţĭ îmbrăcaţĭ în roşu. Mersul încet al corteguluĭ era regulat de bătăĭ metalice executate într'un chip lugubru.

La locul execuţiuneĭ, condamnaţiĭ fură îngenuchiaţĭ, legaţĭ de nişte parĭ şi treĭ călăĭ le retezară dintr'o dată capetele.

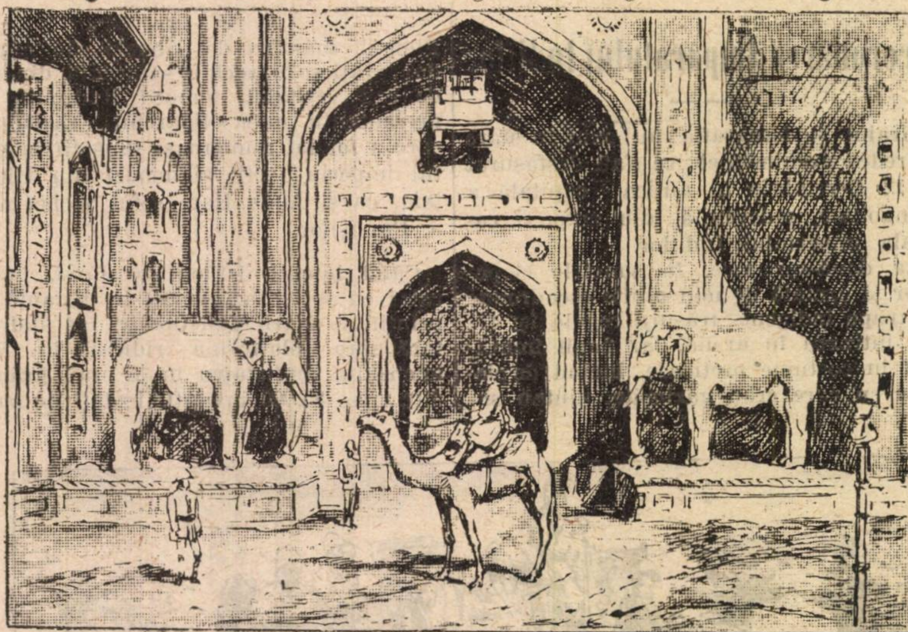
Mulţimea, foarte lacomă de privelişti de astea, a stat mult timp la locul execuţiuneĭ privind trunchiurile şi capetele banditilor şi făcând tot felul de comentariĭ.

Sereno.

Poarta sacră din Delhi (India)

— —

Istoriciĭ n'aŭ putut să cadă de acord asupra vârsteĭ aceste curioase porţĭ. Se ştie, după inscripţiunĭ, că ceĭ douĭ elefanţĭ de piatră carĭ staŭ de o parte şi de alta, aŭ fost sculptaţĭ în secolul XII al ereĭ noastre şi că graţiosul balcon de de-asupra a fost probabil construit în secolul al XVI-lea.

Prin această poartă a trecut Regele George V în noua capitală mongolă

Dar chiar zidurile datează de maĭ de mult, fiind-că Delhi era deja un oraş prosper când Luteţia nu era de cât o informă adunătură de colibe.

Când George V a decretat ca Delhi să devină capitala vastuluĭ imperiŭ, el a făcut o adevărată lovitură de Stat! Vorba va părea excesivă, dar e bine să precizăm că evenimentul a produs o emoţiune profundă în toată India.

Bengalul care voia să aibă gloria să furnizeze el o capitală (Calcuta) imperiuluĭ, n'a putut să se consoleze de fel din pricina acestuĭ nenoroc.

Pe lângă asta toţĭ indieniĭ aflară fără entusiasm că va trebui ca această nouă capitală să-ĭ coste 3—400 milioane de francĭ taxe nouĭ spre a face faţă cheltuelilor.

O femee curagioasă

— —

In America de Nord, în special în partea de apus, satele nu sunt îngrămădite la un loc, cum sunt prin Europa, ci câte-va ferme răzleţe ocupă vasta câmpie care desparte oraş de oraş. Aceste ferme sunt la zecĭ de kilometri unele de altele. Locuitoriĭ lor, în majoritate oamenĭ săracĭ, având nevoe de o şcoală pentru a'şĭ cultiva copiiĭ, s'aŭ întrunit cu toţiĭ şi aŭ hotărât ca într'o fermă din centru să aleagă un loc pentru a fonda o şcoală, la care să vie copiiĭ celorlalte ferme. Spre a veni la şcoală copiiĭ aŭ nevoe să facă un marş de o jumătate de zi; li se uşurează însă drumul, căcĭ vin câte douĭ pe un cal şi în modul acesta călăresc către şcoală. In timpul lecţiunilor dacă cineva priveşte, din depărtare, şcoala, i se pare că vede un târg de caĭ, aşa de mulţĭ caĭ aşteaptă pe miciĭ lor călăreţĭ.

Invăţătoarea — căcĭ în mare parte în aceste regiunĭ, femeile se ocupă cu educaţiunea copiilor — locueşte prin împrejurime la unul din fermierĭ. Dacă doreşte să stea singură, i se dă locuinţă chiar în corpul şcoaleĭ, pentru a'şĭ putea conduce singură gospodăria. Pentru aceasta,

însă, are nevoe de un curaj extraordinar; nicĭ o femee n'ar sta singură într'o regiune așa de izolată și sălbatecă.

Curagiul și hotărîrea însă nu lipsesc femeeĭ americane. In privința aceasta un misionar englez povestește următoarele:

In timpul uneia din călătoriile mele în sudul Californieĭ, am dat de o școală din cele de carĭ se vorbește maĭ sus.

Institutoarea, o aspră educatoare a tineretuluĭ, era o doamnă în etate de vre-o două zecĭ și cincĭ de anĭ, pe care, privind o, pricepeaĭ că ea nu cunoaște ce e frica. Fiind chinuit de sete, intraĭ în casă spre a cere puțină apă. Cum eram și ostenit, tânăra doamnă mă poftì în odaia eĭ, unde avuĭ prilejul să privesc puțin gospodăria.

Putuĭ vedea în odae diferite cărțĭ așezate plăcut pe o etageră; restul odăeĭ însă îmĭ făcea impresia că e saŭ a unuĭ pădurar saŭ a unuĭ vânător. De jur-împrejurul pereților atârnaŭ puștĭ, arme; între ele revolvere și pumnale, precum și diferite trofee.

Dânsa îmĭ maĭ îndoi mirarea când îmĭ zise:

— Da, aci trebue să mă ocup cu toate treburile bărbăteștĭ, căcĭ fiind singură, n'are cine să mă ajute. Și, vedețĭ, cu aceasta îmĭ alung puțin plictiseala. Și apoĭ la County se plătesc diferite premiĭ celor carĭ ucid cât maĭ multe fiare sălbatice. Vedețĭ acolo pe perete? Este o piele proaspătă a unuĭ leŭ californian. Pe acesta l'am omorât zilele trecute.

— Și cum s'a întâmplat? întrebaĭ eŭ foarte mirat.

— Era în timpul uneĭ recreațiĭ; copiiĭ se jucaŭ colo unde sunt pomiĭ aceia marĭ. De odată auziĭ un sgomot și copiiĭ năvăliră la mine în odae strigând:

— D-șoară, sub stejarul cel mare este o pisică mare.

Ordonaĭ atuncĭ foarte sever ca nimenĭ să nu maĭ iasă afară, ci să stea liniștițĭ înăuntru. După ce potoliĭ puțin frica copiilor, mă duseĭ și luaĭ pușca pe care o vedețĭ și eșiĭ în ușă. Curând văzuĭ bestia care se strecura printre erburĭ, privind lacomă la caiĭ speriațĭ. Indreptaĭ arma, ochiiŭ și glontele sbură; copiiĭ se speriară și imediat apoĭ animalul căzu mort la câțiva pașĭ aproape de mine.

Trad. de **I. Critz.**

Canibaliĭ din Noua Guinee

Dacă bărbațiĭ, în diversele triburĭ ale Papuașilor, lasă femeilor grija să cultive pământurile, să ducă greutățile marí, să care apă din isvoare uneorĭ foarte îndepărtate, eĭ nu rămân cu toate acestea inactivĭ.

Războiul, după cum am maĭ spus, există la eĭ în stare perpetuă.

Fauna Noueĭ Guinee nu este nicí bogată, nicĭ prea variată în spețele patrupedelor. In zadar s'ar căuta pe acolo animale superbe ca în insulele Iava, Sumatra și Borneo.

Dar Noua Guinee posedă o altă bogăție. Numărul, frumusețea, varietatea păsărilor din Papuasia e incomparabilă. Aci se găsește la fie ce pas admirabila *Pasăre a Paradisuluĭ* care e o minune prin coloarea strălucitoare a penelor sale.

Papuașiĭ se împodobesc cu penele acesteĭ păsărĭ, dar numaí șefiĭ aŭ acest drept.

Ca vânat papuașiĭ caută maĭ ale porcĭ mistrețĭ, casoarĭ și cangurí.

Iată cum vânează eĭ: Aleg un luminiș și cu ajutorul unor plase groase legate de arborĭ fac o incintă aproape închisă, care n'are de cât vre-o două deschizăturĭ. La o distanță destul de mare de luminiș, vânătorii formează un cerc. Fie-care din punctul unde se află trebue să pornească spre luminiș.

Papuașiĭ armațí cu lăncĭ, pornesc scoțând strigăte, întovărășite de lătrăturile câinilor carí ajută pe stăpâniĭ lor să prindă vânatul.

Inspăimântațĭ de tumultul vocilor omeneștĭ și de lătrăturile câinilor, animalele fug în direcția opusă aceleia de unde se aud strigătele.

Câiniĭ se reped pe urma lor. Toate patrupedele și bipedele ajung la luminiș. Astfel o trupă de animale și păsărí înspăimântate se află reunite în luminiș pe care îl închid acum din toate părțile. Atuncĭ începe omorârea animalelor. Papuașiĭ armațĭ cu lăncĭ, străpung bietele animale până când nu maĭ rămâne nicí una. Atuncĭ șeful împarte la toțĭ vânatul.

Olg.

Papuașiĭ spre a vâna se rânduesc în cerc și prin strigăte împing vânatul spre cursă care e înconjurată cu un fel de plasă.

DIN TOATĂ LUMEA

Cafreria

Cafreria e așezată dealungul coasteĭ Sud-Est a Africeĭ, între coloniile engleze ale Capuluĭ și Nataluluĭ. pe carĭ le-a prădat multă vreme. Englezĭ aŭ întreprins cucerire contra eĭ în 1834 și aŭ anexat-o d'abia în 1887.

Cafriĭ, al căror nume de origină arabă însemnează «Necredincioșĭ», aŭ fost, înainte de cucerirea engleză, una din populațiile cele maĭ războinice ale Africeĭ de Sud. Numele lor a fost ales de englezĭ pentru a-l da populațiunilor turburătoare de la frontiera Nord-Vest a Indieĭ: kafristanĭ. Astăzĭ eĭ aŭ devenit cultivatorĭ de pământ și păstorĭ. Mulțĭ dintre eĭ lucrează în minele din Transvaal și în alte țărĭ aurifere. Pe eĭ se bizue economiștiĭ englezĭ, carĭ ar voi să înlăture pe lucrătoriĭ galbenĭ din Africa de Sud. Eĭ sunt numeroșĭ în orașele Iohannesburg, Kimberley, Durban, unde țăria și răbdarea lor îĭ face bunĭ pentru meseriile de hamalĭ, de lucrătorĭ de terasamente, etc.

R. G.

O vânătoare în Croația

Spre a arăta bogăția în vânat a Croațieĭ, e de ajuns să arătăm azĭ următorul fapt:

Contele de Bombelles'schau a ucis pe domeniile sale de la Grümhof, în ultimul sezon de vânătoare: 38 cerbĭ, 20 iezĭ, 2322 epurĭ, 2006 epurĭ de casă, 2686 fazanĭ, 886 potârnichĭ,

103 prepelițe, 21 canarĭ, 28 sitarĭ, 19 vulpĭ, 2 pisicĭ sălbatice, 4 vidre, 490 dihorĭ, 529 nevăstuicĭ, 203 vultanĭ, 123 uliĭ, 193 coțofene și 741 corbĭ.

In total 10014 vânaturĭ.

Cultura ananasuluĭ

Țările unde se cultivă maĭ mult această plantă sunt cele de la sudul Florideĭ. 700 ariĭ (70.000 m. p.) de teren sunt în întregime păstrate pentru această cultură și produce anual maĭ mult de 4.500.000 fructe de ananas. Această cantitate este trimisă la New-York, unde se lucrează.

TIMBRELE DIN LUME

Muntenegrul a celebrat a 50-a aniversare de domnie a prințuluĭ Nicolae și a făcut cu această ocazie o emisiune de 12 timbre cu tipurĭ diferite, dar toate foarte frumoase, foarte artistic lucrate. Cele de 1 para arată efigia prințuluĭ Nicolae în 1855, atuncĭ când era student la Paris, la liceul Louis-le-Grand; născut la 7 Octombrie 1841, avea atuncĭ 15 anĭ. Cincĭ anĭ maĭ târziŭ, la 27 Octombrie 1860, după asasinarea unchiuluĭ săŭ Danilo, el deveni prințul Muntenegruluĭ; pe urmă fu proclamat rege la 20 August 1910, dar a rămas pentru totdeauna prieten al Franțeĭ.

Phil.

Băețiĭ-paiațe

Oameniĭ de la Miază-zi aŭ caracterul vesel. Ceĭ de la Nord sunt visătorĭ, sentimentalĭ și superstițioșĭ. Și nicĭ nu pot fi altfel în țărĭ melancolice și așa de triste iarna, ca Bretania, Irlanda. Stâncile de granit, cețele dese, nasc în spiritul țăranilor legende înspăimântătoare și credințe bizare.

Cu toate acestea, la ocaziunĭ Irlandeziĭ știŭ să râdă și să petreacă. Și pentru că la eĭ vechile credințe se păstrează intacte, se găsesc de asemenea tradițiĭ vechĭ care aŭ mult haz.

Printre ceremoniile obĭșnuite, aceea a cununieĭ e foarte intereantă pentru străinĭ. Pe lângă obiceiul răspândit în Anglitera, care constă în a arunca în spatele căsătoriților pumnĭ de orez și o gheată veche, eĭ maĭ aŭ și alte obiceiurĭ locale care fac bucuria călătorilor.

Irlandeziĭ nu sunt bogațĭ; astfel că nu întâlneștĭ la eĭ acel lux care face orgoliul multor țăranĭ. Invitațiĭ nu sunt numeroșĭ și în unele provinciĭ există obiceiul că fie care își aduce cotizația sa.

In anume sate, maĭ ales pe coasta sud-estică a insuleĭ, se face excepție pentru „*băețiĭ-paiațe*". Nu cred să maĭ existe așa obicciu în altă parte a lumeĭ.

Băețiĭ paiațe sunt flăcăĭ din sat, în general prietenĭ de aĭ gineruluĭ.

N'aŭ fost învitațĭ pentru că lucrul acesta cerea marĭ cheltuelĭ, dar eĭ pot fi primițĭ să ia parte la distracțiile comune cu o condițiune.

Când ceremonia religioasă se termină din paĭ niște coafurĭ curioase, înalte și ascuțite pe care le pun în capul băeților paiațe.

Aceste coafurĭ le intră pe cap până la umerĭ și sunt prevăzute cu niște găurĭ în dreptul ochilor.

Cu condițiunea ca să nu'șĭ scoată din

Băețiĭ-paiață după nuntă, deschid dan ul jucând danțurĭ naționale

și după ce aŭ mâncat, invitațiĭ se pregătesc să danseze și să bea rachiu; atuncĭ se deschid porțile băeților paiețe.

Eĭ sunt îmbrăcațĭ cu costumele lor de sărbătoare și pe deasupra aŭ o frumoasă cămașe albă. Cu capul gol, cântă și dansează. Domnișoarele de onoare aranjează cap acele cășcĭ jenante, eĭ aŭ dreptul să ia parte la petrecere 2 ore, dar numaĭ două ore.

Nimic nu e maĭ comic de cât să-ĭ vezĭ dansând astfel în tovărășia fetelor frumoase.
moase.

Costea.

W. OERTEL

O călătorie în India

— Urmare —

„In sfârșit zise:

— Intr'adevăr, starea d-tale e proastă, o recunosc. Ca negustor n'o să-țĭ meargă. Dacă te-oĭ apuca de serviciĭ maĭ ordinare, poate s'ar face ceva.

— Sunt gata pentru orice, strigaĭ eŭ, întrezărind o rază de speranță, pentru orice m'ar scăpa să mor de foame.

— Nu, n'am ajuns încă până într'atâta, zise el, d'ocamdată e bine c'aĭ curaj și tărie ca să fi gata la orice, până s'o ivi vre-un prilej maĭ bun. Nu oricine e in stare să facă astfel și sunt destuĭ vlăduțiĭ mameĭ, care, fiindcă aŭ învățat prin școlĭ câte ceva, cred ca nu maĭ trebue să muncească, și astfel pier.

— D-ta îmi placi, continuă el, că nu eşti ca acei mucoşi încrezuţi. Am să-ţi fac o propunere: intră la mine până găseşti ceva mai bun. Nu-i mare lucru ceea ce-ţi pot oferi, dar tot e ceva: casă, masă şi patru cinci şilingi pe săptămână, bani peşin. In schimb trebue să duci pâinea la muşterii, în cărucioară cu alţi băeţi între care e unul d'ai noştri. Dacă 'ţi place poţi să-ţi aduci bagajul; băiatul o să meargă cu d-ta şi transportul nu costă nimic. Poţi să vii chiar acum. Apoi îmi întinse mâna. I-o strânsei şi eu sdravăn şi târgul era făcut. Băiatul merse cu mine, luarăm lucrurile de la han; îmi plăti chiria şi mă'ntorsei cu câţi-va gologani, — ultimii care-mi mai rămăseseră, — la stăpânul meu cel nou, unde mâncai de mă săturai şi apoi, ne mai ducând grije de nimic, purtai prin oraş împreună cu camaradul meu cărucioara cu pâine, până se ispăvi, după amiazi. Ne culcarăm după aceea şi dormirăm, căci trebuia să ne sculăm la miez de noapte, ca să aprindem focul, să aducem apă şi să facem ceeace mai era de făcut până se cocea pâinea, ca să plecăm iar prin oraş.

,,A doua zi stăpânul meu mă întrebă cum îmi plăcea slujba?

,,Fireşte nu putui minţi, era muncă grea; se deosebea mult de ceeace făcusem până atunci; dar îmi câştigam pâinea în mod cinstit şi asta îmi era de ajuns. Mulţumii din inimă bunului D-zeu. Ii răspunsei deci adevărat şi cinstit, că-mi venea cam greu, dar că peste puţin aveam să mă mai dedau. Acest răspuns îi plăcu.

,,Am înţeles însă că mai bine le mergea adevăraţilor lucrători. M'am mai răsgândit şi am văzut că meşteşugul brutăriei nu era cine ştie ce greutate şi că era bănos. Ba ceva mai mult, cel ce avea grija cuptorului şi cocea pâinea stetea foarte bine, pe lângă că mai câştiga destul şi de la fripturile aduse să se coacă, după scosul pâinei, de orăşenii din clasa mijlocie, burghezi, lucrători şi alţii.

,,La amiazi venea să le ia şi plata i se cuvenea lui.

,,Indată căutai, prin tot felul de mici servicii, să mă împrietenesc cu el şi cu ceilalţi lucrători, ceeace putui face fără greutate.

,,Pe măsură ce învăţam limba, învăţam şi meşteşugul de la ei şi când, peste şase luni, cel care îngrijea de cuptor plecă din serviciu, rugai pe stăpânumeu să mă puie pe mine în locul lui.

,,Zâmbi şi-mi zise: Mai va, băete. Numai o singură dată să-mi arzi un cuptor de pâine şi paguba e destul de mare pentru mine. Dar să încercăm". Veniră chiar mai multe zile de-a rândul şi când se încredinţă că-mi cunoşteam bine meşteşugul, mă lăsa singur cu toată încrederea.

,,Era greu, desigur, să stai lângă cuptorul încins de la miezul nopţii până la prânz şi să aibi mare grije şi răspundere; dar o făceam cu dragă inimă, pentru că abia atunci începui a economisi câte ceva. Aceste economii le dedeam în păstrarea stăpânului meu, care mă iubia foarte mult. Nu după mult timp ajunsei un brutar straşnic. Lumea lăuda fripturile mele şi bacşişurile începură să curgă râu. Averea îmi creştea văzând cu ochii; n'aveam nici prilejul, nici plăcerea să cheltuesc ceva.

,,Dumineca după masă, după ce mă întorceam de la biserica englezească, şedeam acasă şi învăţam englezeşte după o carte de gramatică, pe care mi-o dăduse stăpânu-meu. Invăţasem binişor să prepar şi aluatul şi eram bun de calfă, cum zicea stăpânu-meu, când o întâmplare schimbă cursul vieţei mele.

,,Eram destul de trist că nu primiam nici o veste din ţară şi trecuseră ani de zile, fără să primesc cel mai mic cuvânt de dragoste de la scumpii mei părinţi. Scrisesem de mai multe ori, dar ajunsei să cred că nu primiseră scrisorile. In după amiezile libere, mă duceam adesea la ţărmul mării, nădăjduind să întâlnesc pe bătrânul căpitan Grifith, cu care venisem din Hamburg la Londra şi să pot trimite prin el vreo scrisoare acolo, care, prin mijlcirea stăpânului meu de altă daaă, ar fi ajuns acasă.

,,Era într'una din aceste după amiazi. In Anglia, Dumineca e o zi sfântă, liniştită. In port era tăcere. Deşi oamenii îşi vedeau de treburile lor, era totuşi altfel de cât în zilele de lucru, când nu rar trebue să-ţi faci loc împingând lumea în dreapta şi în stânga. Plimbându-mă în sus şi în jos, aveam destul răgaz să-mi retrăesc în minte viaţa mea de pân'aci. Ce minune făcuse D-zeu, căci tocmai atunci, când starea mea mă apăsa mai greu, să-mi vie ajutorul trimis de mâna lui. Deşi la 'nceput situaţia îmi fusese destul de grea, în sufletul meu nu mă revoltam. Câştigasem, din cercul sfânt al vieţei de familie, un simţ de tăcere modestă. Invăţasem să fiu sărac şi bogat, să îndur şi lipsă şi să trăesc şi din belşug şi totuşi să mă mulţumesc cu cea mai modestă situaţie. Eram sănătos, tare, şi mi-era drag să muncesc. Inţelesesem că munca nu înjoseşte pe om, oricât de ordinară s'ar părea. Ea foloseşte omenirei şi dă pâine celui ce o îndeplineşte cinstit, îl păzeşte de păcate şi de trândăvie, începutul tutulor răutăţilor. Acum învăţasem să'nving greutăţile. Dacă eşeam calfă mare, mi-ar fi mers foarte bine şi-mi asiguram viitorul, fireşte nu pe calea vocaţiunei mele, pe aceea ce alesesem dintru'nceput; dar ce-avea a face? Azi-mâine, tot mă ducea la neatârnarea materială. Puteam deschide o brutărie şi eram om în rândul oamenilor. Englezeşte ştiam; puteam să vorbesc destul de bine. Stăpânu-meu, căruia îi eram drag, mă lăsa adesea să ţiu registrele, sarcină pe care în tot-d'auna o îndeplineam bine. Aveam prin urmare o situaţie pentru care mulţi m'ar fi invidiat şi totuşi îmi sta ceva pe suflet, care nu mă lăsa să fiu pe deplin mulţumit.

,,Şi ca să vă spun ce era, era dorinţa d'a pleca mai departe în lume.

,,India, acea ţară minunată, se arăta ademenitoare sufletului meu, ca un ultim răsunet al influenţei povestirilor unchiului Enric. Cu astfel de gânduri, mă plimbam încet pe ţărm, când în dreptul podului de pe Tamisa, mă pomenii cu o lovitură zdravănă pe umeri. Tresării speriat şi... căpitanul Griffith era înaintea mea.

,,Mi-era în adevăr frică, văzându-l, deşi la drept vorbind îl căutasem. ,,Vii ca şi cum te-aş fi chemat", — îmi zise el. ,,Să intrăm niţel". Cu aceste vorbe mă luă de mână şi mă duse într'o cârciumă, unde şezurăm.

,,Povesteşte-mi repede", zise el, ,,ce ţi s'a întâmplat de când ne-am despărţit". Indată îi îndeplini dorinţa. ,,Doamne sfinte", strigă el, ,,cum ai ajuns din cabină pe punte", ceeace pe limba lui însemna: ,,din puţ în lac", adică dintr'o situaţie mai bună în alta mai proastă. ,,Dar", — continuă el, — ,,asta nu-ţi poate prii. Nu cumva ai de gând să rămâi aici?"

— De ce nu, răspunsei eu. In ori-ce situaţie e bine, dacă se simte omul mulţumit. A mea mă hrăneşte în mod onorabil şi pot face şi ceva economii.

— De sigur, zise el, numai să se potrivească cu dorinţele şi puterile celui ce o are, dar starea în care te găseşti d-ta nu e pentru d-ta.

— Am braţe sănătoase şi pot lucra, strigai eu.

— ,,Foarte bine, tinere, adăogă el, dar cum râmâne cu capul? Eşti născut pentru altceva de cât pentru a fi un simplu brutar, de treabă, care de'altfel îşi îndeplineşte foarte onorabil sarcina sa în lume. Aş şti altceva pentru d-ta. Mi-ai spus odată c'ai vrea să mergi în India?

— Asta a fost visul copilăriei mele, dar....

— ,,Nici un dar, strigă căpitanul. Drumul ţi-e deschis. Când vrei să pleci?

— ,,Cum aşa, d-le? îl întrebai uimit.

— ,,Am să-ţi explic, începu căpitanul vorba. Un prieten al meu, care-i căpitan pe un vapor comercial, ce pleacă peste trei zile, spre a aduce ceai din China, caută un tânăr de vârsta d-tale, care să-i ţină jurnalul pe vapor, căci el o poate face numai cu mare greutate, fiindcă îi tremură mâna. Mai ales doreşte un tânăr ce să aibă grije de tot ce trebue scris şi de afacerile din diferite porturi, pe unde va trece vaporul. Prea mult de lucru nu e şi-te aşteaptă, după cum cred, o viaţă plăcută pe vapor. Căpitanul debarcă în Calcuta şi va sta mai mult timp acolo. Ce alt lucru ar putea fi plăcut pentru d-ta? Te angajezi numai pentru dus şi întors la Canton şi primeşti o leafă ce te va mulţumi şi-ţi va părea cu totul alta, decât aceea pe care ţi-o dă stăpânul d-tale d'acuma".

(Va urma).

Trad. de **Tomescu-Putna**

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE

ZIARUL „UNIVERSUL"

abonaţilor săĭ cu începere de la 28 Noembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziţia cea maĭ splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARE IN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, şoseaua Mihaĭ-Bravul No. 37 şi str. Şerbănică, No. 10. Sucursala calea Victorieĭ, No. 107

UNA GARNITURA MOBILA DE STEJAR TAPISATA, PENTRU ODAE DE BIUROU

compusă din : una canapea, două fotoliurĭ şi şease scaune

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ŞI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumpărate de la cunoscuta Expoziţie modernă de mobile Gildener Rosenthal & Hascal, Bucureştĭ, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roşu lustruit, coloarea mahonuluĭ

entru intrare, compus din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentru 12 persoane, compus din : 12 lingurĭ, 12 furculiţe şi 12 cuţite de alpaca veritabil argintate şi bogat decorate, în cutia lor de piele imitată şi căptuşită cu mătase. **Un serviciu de vin** pentru şase persoane, compus din : una carafă şi şease pahare de cristal bacara cu monturĭ de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintul oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. **Una pereche sfeşnice de alpaca**, argintate şi bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasoarnice şi bijuteriĭ en gros şi en detail Fraţiĭ A. & I. Roller, Bucureştĭ, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una pendulă de perete**, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, întorcându-se odată la 15 zile. **Una harmonică** superioară, burduf dublu, colţurile legate, cu 21 clape şi 8 basurĭ, toate de oţel. **Un ceasornic de masă**, de lemn de stejar, representând un castel medieval, înălţime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naţionale. Cumpărate de la «Compania generală», Biurou de importaţiune, Bucureştĭ, strada Smârdan No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea maĭ cunoscută marcă engleză. **Un gramofon mare**, fără pâlnie, ultima perfecţiune, cu 6 plăcĭ marĭ marca «Inger», cântate de ceĭ maĭ bunĭ artiştĭ. **Un serviciu de lavoir de faianţă**, compus din 5 bucăţĭ. **O lampă** ultima creaţiune, model «Cometa Halley», sistem american, cea maĭ economică şi luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiar.

O jardinieră de metal argintat, cu vas verde. **O fructieră** argintată şi aurită, cu un cornet conţinând 12 cuţite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele maĭ solide şi excelente biciclete, din fabrica soc. pe acţiunĭ Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă şi turcă şi la postele germană şi română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, Bucureştĭ, str. Ştirbeĭ-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. **O pendulă** mare de perete, frumos ornată şi **un serviciu** compus din : o lingură, furculiţă şi cuţit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate acestea cumpărate dela cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colţeĭ», Bucureştĭ, str. Colţeĭ, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătae, ultima noutate. **Un ceasornic de biurou**, cumpărate de la marele magazin de bijuterie, ceasornicărie şi argintărie Jean Schmidt & Const. Stratulat, Bucureştĭ, calea Victorieĭ, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victorieĭ, 54.

Una trusă pentru damă, cu treĭ sticluţe şi cu necesar de toaletă. **Una trusă** de manevră pentru domniĭ ofiţerĭ. **Treĭ truse** de piele fină pentru manicure. **Treĭ pulverizatoare** splendide de cristal, nichelate. **Treĭ pudriere** cu pufurile lor. **Treĭ oglinzĭ nichelate** pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, colţ cu strada Brezoianu.

Una maşină de cusut de mână, sistemul cel maĭ nou şi **un gramofon** marca «Melodion Carmen-Sylva», de cea maĭ mare perfecţiune, împreună cu 6 plăcĭ marca «Premier-Record», având cântece româneştĭ. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de maşinĭ de cusut, biciclete şi gramofoane : «Compania anglo-americană» din Bucureştĭ, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Piteştĭ şi Câmpina.

O maşină de cusut, de familie, «Markton», perfecţionată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, colţ cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 maşinĭ de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oţel cu o brazdă, marca D. C. M. N. **Un plug de oţel** cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), representată în România prin marea casă de maşinĭ agricole şi industriale : Soc. în comandită Weil, Joseph & Co succ., Bucureştĭ, str. Smârdan, 5.

Una maşină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiurĭ din table de oţel, cu cazan de aramă, elegant şi solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, Bucureştĭ, calea Văcăreştĭ, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura şi alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecţiona de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, Bucureştĭ, str. Academieĭ, 25.

Un şearpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. **50 casete** conţinând fie-care pudră şi săpun „Flora", făcute anume pentru abonaţiĭ ziaruluĭ "Universul".

Afară de acestea, toţĭ abonaţiĭ maĭ primesc gratuit un volum din **«Memoriile Regeluĭ Carol I al Românieĭ»**, saŭ un volum din cărţile ce apar în editura ziaruluĭ „Universul" tipărite anume pentru abonaţĭ.

Preţurile de abonament sunt aceleaşĭ : **Pentru un an leĭ 18 ; pe 6 lunĭ lei 9,15 ; pe 3 lunĭ lei 4,65.**

Anul XIII.—No. 771 5 Bani în toată țara 5 Miercuri, 22 Februarrie 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI Lei 2.60 pe an în toată țara | Redacția și Administrația No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11 | ZIARUL CĂLĂTORIILOR Apare odată pe săptămână, Marțea

BAMBUSUL NEGRU. — (Vezi pag. 5552).

Bambusul Negru

— —

E târg mare în Si-Pjaradong. Oamenĭ şi femeĭ îmbrăcaţĭ la fel, având aceeaşĭ coafură, de abia se deosibesc uniĭ de alţiĭ. Bărbaţiĭ poartă pe cap pălăriĭ din paĭ de orez, în formă de coşurĭ. Se cumpără, se discută, se vinde orez, peştĭ afumaţĭ, pasărĭ, maĭ de-o parte vacĭ, stofe. Spre marginea târguluĭ, sub un umbrar se vinde o marfă specială: tinere fete de măritat.

In rând, unele jos, altele în picioare, ele aşteaptă, întovărăşite de părinţiĭ lor, să vie un războinic frumos care să placă vre-una din ele şi oferind un preţ satisfăcător, să o cumpere şi să o ducă la locuinţa luĭ. Printre ele, Ralisé a venit şi ea să 'şĭ caute un bărbat. N'are de cât şease-spre-zece anĭ, mâna fină, piciorul mic, dinţiĭ negri, ascuţiţĭ artistic, şi în lobul urecheĭ câte o bucată mică de lemn Ralisé e încântătoare. E imposibil să se înapoieze acasă, fără să fie aleasă de cineva.

Câţĭ-va amatorĭ se apropie.

Printre eĭ unul face să-ĭ bată inima. E înalt, frumos, figura sa arată nobleţa. Dacă ar putea să-ĭ placă! Ce fericită ar fi să-l urmeze în seara aceea acasă.

Tânărul s'a apropiat şi a privit la toate fetele. S'a oprit însă în faţa Raliseĭ şi a privit'o surâzând. In urmă se adresă tatăluĭ eĭ:

Mă numesc Dabork; staŭ într'un sat, depărtare treĭ ore de acĭ. Fica ta are graţia şi parfumul iasomieĭ înflorite. Vreĭ să mi-o daĭ de soţie? Voĭ îngriji-o bine, nu o voĭ pune la lucrărĭ grele şi veĭ putea veni s'o vezĭ orĭ când veĭ dori.

Tatăl măsură de sus până jos pe tânăr şi îĭ răspunse:

,,Nicĭ eŭ nu cer maĭ mult!

Dar ce preţ oferĭ pentru scumpa mea copilă Ralisé?"

Pretendentul părea jenat.

,,Iată. Pentru un moment, de oare ce recolta mea nu a fost tocmaĭ bună, îţĭ daŭ zece puĭ, douăsprezece coşurĭ cu orez şi şapte măsurĭ de cafea bine uscate".

,,Asta e tot?

— Mă angajez să 'ţĭ daŭ încă atâtea recolta viitoare care promite să fie îndestulătoare.

,,Eŭ ofer treĭ-zecĭ de coşurĭ de orez, două-zecĭ de cafea, douăsprezece măsurĭ de gambia!

Toţĭ priviră în direcţia de unde se auzise vocea. Un tânăr slab apăru îmbrăcat cu haine scumpe, având atârnate de urechĭ inele grele de aur şi inele preţioase în degete.

La gât purta un colier de pietre scumpe.

Trăsăturile sale arătaŭ vicleşugul în vreme ce ale luĭ Dabork arătaŭ sinceritatea. Intre amândoĭ Ralisé alese repede: Dabork îĭ plăcea şi orĭ ce s'ar întâmpla n'are să iubească pe altul!

Noul venit reluă:

,,Eŭ sunt Savarnac. Locuesc în muntele Verde, aproape de lacul Dinong. Sunt bogat; am servitorĭ; fratele tatăluĭ meŭ e rajah în Sanipang... Fica voastră, bătrânĭ respectabilĭ, va fi cea maĭ fericită soţie din toată Sumatra. Dacă veţĭ fi vre-odată în nevoie, veniţĭ la mine şi voĭ face tot ce va fi în putinţă.

Ce veţĭ face cu zece puĭ şi douăspreze coşurĭ de orez?"

Zicând acestea, isbucni în râs. Toţĭ ceĭ de faţă făcură la fel afară de Ralisé şi Dabork.

Cel care e sărac n'are de ce să roşească! Bogatul care râde de sărac poartă în frunte semnul prostieĭ!"

Cu pumniĭ strânşĭ, Dabork se repezi spre Savarnac. Dar fu reţinut. Savarnac văzând că gluma ia proporţiĭ, căută să termine maĭ repede.

,,Atuncĭ ne-am înţeles?" întrebă el pe tatăl feteĭ.

Părinţiĭ avură un ,,da" unanim. Ralisé tremură de revoltă. Dar la ce bun! Resemnarea nu e virtutea prin excelenţă a femeile batase.

Savarnac sfârşea târgul cu părinţiĭ feteĭ în vreme ce Dabork era departe.

O oră maĭ târziŭ fericitul învingător ducea pe noua sa soţie într'un palachin luxos, la locuinţa sa.

La colţul uneĭ strade, o umbră se ridică de odată în faţa cortegiuluĭ şi o voce cunoscută făcu pe Ralisé să tresară:

,,Ralisé, Ralisé... te iubesc! Aminteşte'ţĭ de Dabrok... Nenorocire celuia care l'a insultat!"

Treĭ lunĭ maĭ târziŭ, Dabork care nu uitase insula luĭ Savarnac cum nu uitase nicĭ pe Ralisé se învârtea în fie care seară în jurul locuinţeĭ rivaluluĭ săŭ proectând o răzbunare teribilă. Observase că Savarnac când venea acasă trecea pe un pod îngust aşezat deasupra unuĭ torent. Podul consta dintr'un bambus negru, lung de vre-o douăzecĭ de metri legat prin cablurĭ de amândouă capetele.

Se ascunse şi aşteptă. Savarnac după ce îşĭ inspectase plantaţiile, se înapoia acasă. Când porni pe puntea îngustă, Dabork eşind din ascunzătoare, i-se ivi înainte strigând:

,,Savarnac, iată-mă! A sosit ceasul dreptăţeĭ. Unul din noĭ trebuie să moară... Ah! şarpe veninos, apără-te".

La vederea luĭ Dabrok, Savarnac se învineţi.

,,Nu acĭ, îngână el, pe mal!

— Nu, acĭ veĭ muri. Vreaŭ să ţi se sdrobească ţeasta de pietrele acelea de colo".

Cu picioarele înţepenite pe bambus, luă de gât pe Savarnac cu o mână iar cu cealaltă ridică arma să lovească.

Savarnac se apără, dar fiind maĭ slab fu doborât. Nu maĭ trebuia de cât un brâncĭ ca să cadă în apa vijelioasă şi adâncă.

,,Iertare! strigă Savarnac. Nu mă omorâ!"

La aceste vorbe Dabork esită: nu i se părea demn să masacreze pe acela care cerea ertare. El slăbi strânsoarea şi era gata să-ĭ dea drumul când o durere ascuţită îl făcu să dea un strigăt. Cuţitul adversaruluĭ îĭ străpunsese pântecele.

Viclenia învinsese curajul! Dabork se clătină dând un strigăt înăbuşit, gândindu-se cu amărăciune la biata Ralisé pe care nu o putuse scăpa. Dar iată că Ralisé scobora dealul venind acasă în urma bărbatuluĭ săŭ. Ajungând la pod, văzu duelul sălbatec, Dabork însângerat, de abia maĭ respirând. El maĭ avu puterea să strige: Ralisé!... M'a omorât ca un laş! Răzbună-mă! Nu uita pe acela care te-a iubit!"

Podul se clătină puţin: Dabork cu braţele întinse căzu. Corpul săŭ se rostogoli în valurile galbene ale fluviuluĭ Padaug-Toru.

Savarnac, în picioare pe bambusul negru, privea cum dispare inamicul săŭ. Un surâs de ură satisfăcută îĭ flutura pe buze. Işĭ şterse arma, se întoarse spre Ralisé care rămăsese pe mal şi îĭ ordonă cu un gest să 'l urmeze.

Femeea rămase înmărmurită în faţa drameĭ care se desfăşurase. Ultimele vorbe ale luĭ Dabork îĭ răsuna în urechĭ. El trebuia să învingă, nu bărbatul eĭ răŭ care o tortura! ,,Răzbună-mă Ralisé" strigase celălalt. Şi Ralisé voia să-l răzbune.

Ea purta pe umerĭ o bardă mică care îĭ servea să taie trestiĭ de zahăr. Cu ochiul măsură podul de bambus, se aplecă spre cele două cablurĭ care îl ţineaŭ legat de ţărm şi fără ezitare Ralisé le taie în două.

Un trosnet, pe urmă sgomotul unuĭ corp care cade în apă. Savarnac se rostogoli isbindu-se de pietrele ascuţite şi în curând nu maĭ fu de cât o masă informă sângerândă.

Ralisé nemişcată, aplecată deasupra abisuluĭ, respira dulcele parfum al răzbunăreĭ. Ea stătu multă vreme, pe marginea uneĭ stâncĭ, având înfăţişarea uneĭ statuĭ negre.

In urmă noaptea veni plină de întunecimĭ spăimântătoare şi când Ralisé simţi că e frică, se lăsă încet, încet să alunece.

C. Arg.

Exploraţiile veseluluĭ Volodia

— —

In timpul uneia din ultimele călătoriĭ în Asia, am petrecut treĭ lunĭ în monăstirile budiste din Siberia. Budismul Buriaţilor, popor de rasă mongolă care populează imensa provincie rusească din Transbaikalia, e o religie reformată.

Preoţiĭ din Transbaikalia adoră în particular incarnaţia luĭ Budha care trăeşte în Uga şi care e cunoscut sub numele de Kutukta; e un zeu foarte modern care ştie să fotografieze şi să umble cu bicicleta.

Preoţiĭ din Transbaikalia se numesc lama.

Preotul Dumbasov pe care îl întâlniĭ pe o zi călduroasă în valea Tikoi, mă cunoştea şi mă salută prieteneşte. Era un preot tânăr, foarte vesel şi care călătorea pe un cal mic şi iute. El era îmbrăcat

cu un antereŭ galben-deschis, pe umerĭ purta o eşarfă roşie, iar pălăria mare îĭ garnisită cu aripĭ galbene şi roşiĭ.

Ca om practic ce era mă întrebă dacă am cu mine provizii şi la răspunsul meŭ afirmativ îmĭ propuse să-l urmez într'o colibă care se afla în apropiere.

Se cobori de pe cal şi veni să se urce în trăsurica mea. Un soldat care mă întovărăşea şi care se numia Volodia, se urcă pe calul preotuluĭ. Volodia era un băiat de treabă, puţin leneş şi flecar, dar vesel şi simpatic. El avea o mare veneraţie pentru preoţĭ.

Buriaţiĭ pun uneorĭ în lungul drumurilor lemne şi crăcĭ de arborĭ, pe care credincioşiĭ carĭ călătoresc aruncă ofrande pentru a îmbuna spiritele rele şi a le face să fie bune în călătoriĭ.

Intr'o zi văzuĭ pe Volodia aplecându-se şi aruncând cincĭ copeicĭ. Mă miraĭ mult şi îl întrebaĭ: ,,Eştĭ de religie creştină?"

— Da.

Tip mongol din Transbaikalia

— Atuncĭ pentru ce facĭ ofrande spiritelor?

— E foarte simplu. Dumnezeu nu-mĭ ajută totdeauna; atuncĭ când am o dorinţă, invoc şi pe zeul mongol. Dacă unul rămâne surd la rugăciunile mele, cel-l'alt mă va auzi poate şi-mĭ va împlini dorinţa.

Această concurenţă între zeĭ îmĭ plăcu mult şi Volodia îmĭ mărturisi jumătate râzând, jumătate serios, că atuncĭ când i se împlineşte dorinţa, n'are cuĭ să mulţumească, de oarece nu ştie care zeu l'a favorizat.

Ajunşĭ la coliba ştiută de preot, intrarăm înăuntru şi găsirăm femeĭ buriate carĭ făceaŭ parte dintr'o caravană. Ele se ridicară în sus intimidate.

Bărbaţiĭ lor eraŭ duşĭ după proviziunĭ. Am văzut atuncĭ că Volodia cu tot respectul luĭ către preoţĭ, avea mare înclinaţie către femeĭ. Eraŭ patru femeĭ, dintre care două foarte drăguţe.

Mâncarăm. Volodia nu-şĭ maĭ lua ochiĭ de la femeĭ. Incercă chiar în vreo două rândurĭ să lege o conversaţie cu ele, dar nu primi nicĭ un răspuns.

In curând se înapoiară şi bărbaţiĭ lor, aducând de-ale mâncăreĭ. Ne invitară şi pe noĭ să luăm parte, dar eŭ eram sătul. Preotul însă maĭ mâncă odată.

După masă, buriaţiĭ mă întrebară dacă am tutun. Când un străin trece prin mijlocul acestor popoare încă primitive din Siberia, trebue să dea totdeauna darurĭ folositoare ca ceaĭ, tutun, zahăr, orez, iar femeilor stofe colorate.

Oferiĭ tutun bărbaţilor şi arătaĭ o batistă cu culorĭ strălucitoare pe care hotărâĭ să o daŭ învingătoruluĭ uneĭ curse. In depărtare se afla un pom. Cel care va alerga până la pom şi se va înapoia cel d'intâiŭ va fi învingătorul.

Bărbaţiĭ primiră numaĭ de cât. Dăduĭ semnalul şi toţĭ porniră. Deodată Volodia sări pe calul preotuluĭ şi porni în goană spre pom. Fu cel d'intâiŭ care se înapoie; el câştigase premiul.

Dăduĭ batista luĭ Volodia care o oferi uneia din femeĭ. Bărbatul eĭ se opuse, dar îĭ explicaĭ că Volodia are dreptul să o ofere cuĭ vrea.

Plecând, femeile aruncară privirĭ galeşe luĭ Volodia, maĭ ales aceea care primise darul.

Volodia era transportat: râdea, juca: ,,I-am învins pe sălbatecĭ, i-am învins! Trăiască Rusia!"

UN VÂNATOR DE ORCHIDEE

Am auzit adese-orĭ vorbindu-se de oameniĭ carĭ vânează orchidee, nişte plante rare, pe carĭ amatoriĭ din Europa şi Statele-Unite şi le dispută cu preţul auruluĭ. Cum devine cineva vânător de orchidee? Cum se dedă cineva la această vocaţiune? Din ce straturĭ sociale se recrutează adepţiĭ? Toate aceste întrebărĭ aŭ rămas fără răspuns până în ziua când m'am dus în America şi am făcut cunoştinţă cu William Hunlley.

El era un om înalt, subţire, tăiat în atlet. Ar fi fost frumos, fără o tăetură profundă care, plecând de la sprânceana dreaptă, se pierdea jos într'o barbă scurtă şi aspră. L'am rugat să'mĭ povestească istoria sa şi el începu numaĭ decât astfel:

* * *

«Sunt 12 anĭ de atuncĭ. Eram de 22 anĭ, eşisem din colegiul Harward, unde eram bursier şi, sărac, nu ştiam ce carieră să apuc. Familia mea era originară din Sud. Războiul Secesiuneĭ o ruinase; rămăsesem singur în lume şi ambiţiunea mea nu era alta decât să'mĭ recâştig poziţiunea pierdută şi să cumpăr într'o zi domeniul patrimonial trecut în alte mâinĭ.

«Atuncĭ m'am aliat cu Daniel Fergusson, un om celebru printre amatoriĭ de plante rare. Trecea, cu drept cuvânt, ca cel maĭ abil cunoscător şi vânător de orchidee din lume. El a străbătut în maĭ multe rândurĭ America centrală şi America de sud, Borneo şi Insulele Filipine, Sumatra, Iava şi Maleesia.

Când l'am cunoscut, renunţase la explorărĭ; era atuncĭ de 70 anĭ. Foarte bogat, după cum se zicea, el însă păstra o absolută tăcere asupra acestuĭ punct, ca şi asupra altora. Poseda sere renumite unde îşĭ cultiva plantele sale de predilecţie.

M'a privit ca amic îndată ce am căzut în admiraţiune înaintea perleĭ sale favorite, «Cypripedium Spiceranum». Imĭ explică frumuseţile; eŭ îl ascultam cu cel maĭ mare interes. Cu încetul îmĭ comunică şi mie patima luĭ; observă asta şi fu mulţumit. Aflaĭ de la dânsul ce era profesiunea unuĭ vânător de orchidee, cât curaj cerea ea, câte sforţărĭ, câtă stăruinţă.

In grădinele luĭ de iarnă unde petreceam ore îndelungate, fie-care plantă deştepta o amintire. Una era descoperită în pădurile virgine ale Braziliei, costase şease lunĭ de căutărĭ şi viaţa a douĭ indigenĭ muşcaţĭ de şerpĭ; alta, originară din Borneo, nu putuse fi adusă decât cu sforţărĭ neauzite. Atacat în pădure de sălbatecĭ, dânsul trebuise să privească cum maĭ mulţĭ din tovarăşiĭ săĭ aŭ fost masacraţĭ. El însuşĭ scăpase cu mare greutate şi pentru ca să regăsească planta rătăcită în luptă, trebui să se întoarcă el însuşĭ s'o caute, pentru că nicĭ unul din tovarăşiĭ săĭ, rămaşĭ în viaţă, nu voise cu nicĭ un preţ să'l însoţească.

* * *

Toate povestirile luĭ interesante mă înflăcărară pentru vânarea orchideelor. Intr'o vară, căpătând banĭ de la prietenul meŭ, plecaĭ la Calcuta, în India. De aci mă îndreptaĭ către Joalpara, de unde începură mizeriile noastre.

Căldura era năbuşiteare. Tigriĭ şi elefanţiĭ prin câmpiĭ, rinoceriĭ pe malurile râurilor, însă maĭ cu seamă numeroasele cete de guzganĭ carĭ se coboară în câmpie din munţiĭ Casen pricinuind foamete în jurul nostru, îmulţeaŭ piedicele. In acele pustietăţĭ, forţele noastre dispăreaŭ repede d'impreună cu proviziunile. Un accident s'a întâmplat atuncĭ unuia din oameniĭ meĭ; pe când dânsul lega o barcă de mal, un tigru se repezi asupra luĭ şi dintr'o singură isbitură îl trânti la pământ. Din fericire un alt tovarăş care era aproape, trase un glonte în ochiul tigruluĭ care căzu mort.

Acest incident descurajă cu totul pe oameniĭ meĭ. Dânşiĭ mă invitară să mă întorc înapoĭ, ameninţându-mă să mă părăsească. Eŭ am refuzat, promiţând o mare plată acelora carĭ îmĭ vor rămânea credincioşĭ.

După alte câte-va zile de mers prin locurĭ populate cu şerpiĭ ceĭ maĭ ve-

ninoşi, ajunserăm în nişte munţi cu o vegetaţie aşa de sălbatecă de se părea că nu maĭ călcase pe acolo nicĭ un om. Imĭ împărţiĭ trupa în două: una trebuia să exploreze râpele din dreapta, alta pe cele din stânga noastră.

Treaba era grea, însă nicĭ unul din oameniĭ meĭ nu s'a cruţat. Admiram iuţeala lor în vreme ce se urcaŭ ca şi nişte şopârle pe stâncile înfierbântate de soare şi drepte aproape ca peretele.

Eŭ mergeam maĭ cu seamă prin fundul râpelor, ştiind că orchideele cresc cu deosebire pe lângă ape, cu toate că ele se desfăşură la o înălţime oare-care.

Cu cât înaintam, albia râuluĭ în care mă aflam se lărgea. Lăsând pe tovarăşiĭ meĭ în urmă, îmĭ făceam cu greutate o cărare când, de-odată, în faţa mea, într'o despicătură mare de stâncă, văzuĭ o plantă ale căreĭ foĭ semănaŭ întocmaĭ cu ale orchideelor. Intrând în acea colosală crăpătură şi ridicând ochiĭ, văzuĭ tot vârful stânceĭ acoperit de orchidee. Nicĭ odată nu văzusem o aşa orgie de culorĭ.

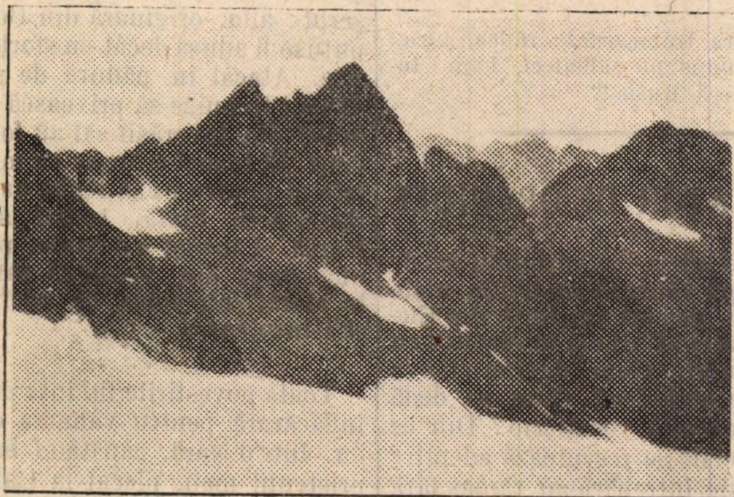
Fluerând, toţĭ oameniĭ alergară. Cele treĭ lăzĭ pe carĭ le aduseserăm cu noĭ fură umplute până seara cu orchidee.

La întoarcere am dat peste primejdiĭ şi maĭ marĭ cu fiarele.

Insă orchideele astea mi-aŭ făcut averea; le-am vândut în America şi o mică ramură costa până la 500 de dolarĭ.

Blaz.

CIUDAŢENIILE NATURII

Napoleon dormind

In valea Seriana (Italia) muntele Recastello, înalt de 2888 metri, prezintă asemănarea profiluluĭ luĭ Napoleon I, dormind pe spate. Ca să observaţĭ aceasta, ţineţĭ vertical ilustraţia de maĭ sus.

IN ŢARA HIPOPOTAMILOR

Un francez, d. Rochet d'Héricourt, fu cel d'intâĭ care, plecând din Suez pe un caic, în 1839 şi după ce s'a oprit în toate porturile ţărmuluĭ arab, n'a stat la îndoială de a se aventura pe drumul periculos şi deşert al Adelşilor, a ajuns la Tadjoura şi Choa, unde a fost foarte bine primit de regele Sahle-Salassi.

D. Duvernoy, profesor la Colegiul de Franţa, rugase pe d. Rochet să'ĭ aducă din Abisinia un hipopotam nu în stare adultă, dar luat din sânul mameĭ sale.

Intr'o zi regele de Choa, Sahle-Salassi, sare suferea de reumatism, spuse d-luĭ d'Héricourt:

— N'aĭ vr'un remediŭ care să poată vindeca boala mea?

Vrând să profite de ocaziune, francezul răspunse:

— Nu, n'am nicĭ un remediŭ pentru boala de care suferĭ, dar acest remediŭ îl aĭ în ţara ta.

— In ţara mea?

— Da!

— Spune-mĭ care e acest, remediu?

— E grăsimea de hipopotam; trebue să fricţionezĭ partea dureroasă cu această grăsime.

— Nimic maĭ uşor, voiŭ ordona o vânătoare pe râul Tchia-Tchia.

— Din nefericire, reluă d'Héricourt, lucrul nu e tocmaĭ uşor; trebue ca grăsimea să fie luată de la un hipopotam de genul femenin şi care, ceva maĭ mult, trebue să fie şi însărcinată.

— Nu-ĭ nimic; te veĭ duce la vânătoare şi veĭ împuşca hipopotamĭ până veĭ găsi ceea ce trebue.

Zis şi făcut. D. d'Héricourt plecă la vânătoare însoţit de guvernatorul din Angolola şi de o mulţime de oamenĭ.

Cu mare greutate eĭ împuşcară un hipopotam, însă era de genul bărbătesc.

A doua zi vânătoriĭ porniră iarăşĭ la vânătoare şi răniră mortal două hipopotamĭ; eraŭ de genul femenin; însă nicĭ una nu era însărcinată. Decĭ o nouă desamăgire. La reîntoarcere lângă Sahle-Salassi, Rochet şi-a exprimat regretele sale că nu reuşise.

— Veĭ fi maĭ feric t cu altă ocazie, zise regele din Choa, şi îmĭ veĭ procura remediul de care am nevoe.

* * *

Câte-va zile maĭ târziŭ Sahle-Salassi, în dorinţa luĭ de a poseda minunata doctorie, rugă pe oaspetele săŭ de a face o nouă încercare. Un locotenent de marină francez, d. Lefebvre, plecă cu d. Rochet. Eĭ stătură 48 de ore fără să dea de vr'un hipopotam.

In fine unul din aceste animale apăru d'asupra apeĭ; d. Rochet îl ochi; glonţul îl lovi mortal. Animalul furios, alergă la ţărm şi se opri lângă vânător cu ochiĭ scoşĭ din orbite. Rochet a mărturisit că în faţa acestuĭ inamic teribil se simţi foarte răŭ; el ochi din noŭ cu carabina sa, dar sgomotul paşilor tovarăşilor săĭ carĭ îĭ alergară într'ajutor puse pe fugă pe hipopotam.

Vânătoriĭ urmăriră pe pachiderm; îl văzură luptându-se în contra morţeĭ, apoĭ cufundându-se, reveni deasupra apeĭ. De data asta murise. Fu târât pe uscat: era de genul bărbătesc.

Vânătoriĭ continuară expediţia lor şi a doua zi maĭ omorâră douĭ hipopotamĭ, însă tot de genul bărbătesc.

A treia zi bucuria vânătorilor fu enormă; eĭ zăriră într'un braţ al râuluĭ douĭ hipopotamĭ şi crezură că unul din eĭ trebue să fie de genul femenin. Imediat eĭ se înşirară pe cele două ţărmurĭ asvârlindu-le maĭ multe săgeţĭ şi gloanţe; cu toate astea eĭ nu se sin hiseaŭ de loc. Unul din aceştĭ monştri, simţind durerĭ din cauza săgeţilor, se cufundă în apă şi păru că voeşte să stea acolo la adăpostul persecutorilor săĭ. Infuriaţĭ, aceştia împinseră pe apă un trunchiŭ de arbore şi încercară să facă un fel de punte flotantă de unde credeaŭ că pot ataca pe hipopotam.

Extremităţile trunchiuluĭ fură legate cu sforĭ. 15 oamenĭ se urcară pe trunchiŭ, pe care 'l putură îndrepta d'asupra loculuĭ unde se vedea hipopotamul vârât în nisipul din fund. Vânătoriĭ îl înţepară cu lăncile lor; animalul se sculă atuncĭ şi printr'o singură mişcare răstturnă trunchiul de arbore, făcând ca toţĭ vânătoriĭ să cadă în apă.

Intr'un moment apa fu înroşită şi patru oamenĭ omorâţĭ.

Dintr'o lovitură hipopotamul a tăiat pe un vânător drept în două; apoĭ repe-

zindu se cu furie, spintecă pântecile altuia, rupse braţul şi pieptul unuĭ al treilea şi sfărâmă capul celuĭ d'al patrulea.

Indată ce ceilalţĭ vânătorĭ se putură aduna pe ţărm, trimiseră o ploaie de gloanţe asupra animaluluĭ care, furios, sfărâmă în bucăţele trunchiul de arbor.

Cu toate astea noaptea sosi fără ca vânătoriĭ să poată răni de moarte pe hipopotam; decĭ eĭ fură nevoiţĭ să înceteze lupta. Animalul profită de întuneric spre a se ascunde într'un tufiş de pe marginea râuluĭ, unde el fu pǎzit de vânătorĭ.

A doua zi de dimineaţă când el voi să reintre în apă, o descărcare generală se făcu asupra luĭ şi Rochet d'Héricourt l'a lovit cu un glonţ drept în urechĭ. Animalul căzu.

Dar par'că era un făcut; hipopotamul pe care îl ucisese cu atâta greutate era tot de genul bărbătesc.

El trebui să se mulţumească a'ĭ tăia capul, pe care îl aduse d-luĭ Duvernoy în Franţa.

Acesta l'a pus în muzeul de istorie naturală din Paris.

Sereno.

CREŞTEREA STRUŢILOR

Creşterea struţilor nu datează de erĭ, de alaltă-erĭ; ceĭ vechĭ ţineaŭ în mare stimă penele acestor giganţĭ aĭ păsărilor. Romaniĭ îĭ mâncaŭ chiar, cu deosebită poftă.

Operile autorilor decadenţeĭ romane ne arată că nu se putea face o serbare de gală fără să se servească o friptură de struţ. Uriaşele păsărĭ eraŭ gătite întregĭ şi adesea chiar cu picioare cu tot.

Se povesteşte adesea că romaniĭ bogaţĭ, ne maĭ ştind ce nebuniĭ să maĭ facă spre a fi admiraţĭ, cereaŭ să li se servească farfuriĭ cu creerĭ de struţ. Cum acest organ este foarte puţin voluminos la aceste marĭ păsărĭ, trebuiaŭ duzinĭ de creerĭ pentru a constitui o farfurie prezentabilă.

Impăratul Heliogabal porunci să i se aducă şease sute la o singură masă. Ce măcel!

Pentru a satisface nebunia gastronomilor romanĭ şi a soţiilor lor, carĭ se găteaŭ cu pene de struţ, egiptenii imaginaseră creşterea acestor păsărĭ. Principalele parcurĭ se găseaŭ în Sudanul actual şi poate chiar în teritoriul care aparţine Abisinieĭ.

Această industrie suferi mult înainte de căderea imperiuluĭ roman. Ea nu se ridică decât câteva secole maĭ târziŭ, când coloniĭ algerienĭ întreprinseră creşterea struţilor pentru penele lor.

Exemplul lor fu imitat în colonia Cap, în California, la Pasadena. In fine, sunt vre-o cincĭ anĭ, americaniĭ aŭ înfiinţat o fermă de struţĭ pe litoralul Alpilor Maritimĭ. Cu toate antecedentele aşa de depărtate pe carĭ le-am expus, creşterea struţilor nu este decât la începutul eĭ. Femelele sunt rele în privinţa clocituluĭ. Ele depun ouăle lor pe pământ fără să prepare un cuib şi nu aŭ instinctul de mamă ca să separe ouăle; maĭ multe femele depun ouăle în aceeaşĭ gaură şi cred că şi-aŭ făcut complet datoria.

Dacă epidemiĭ nu se abat asupra fermeĭ, afacerea devine productivă. Cu toate acestea penele cele maĭ căutate sunt încă acelea carĭ sunt furnizate de păsările sălbatice şi acelea ale struţilor din Sudan.

Traian Popescu.

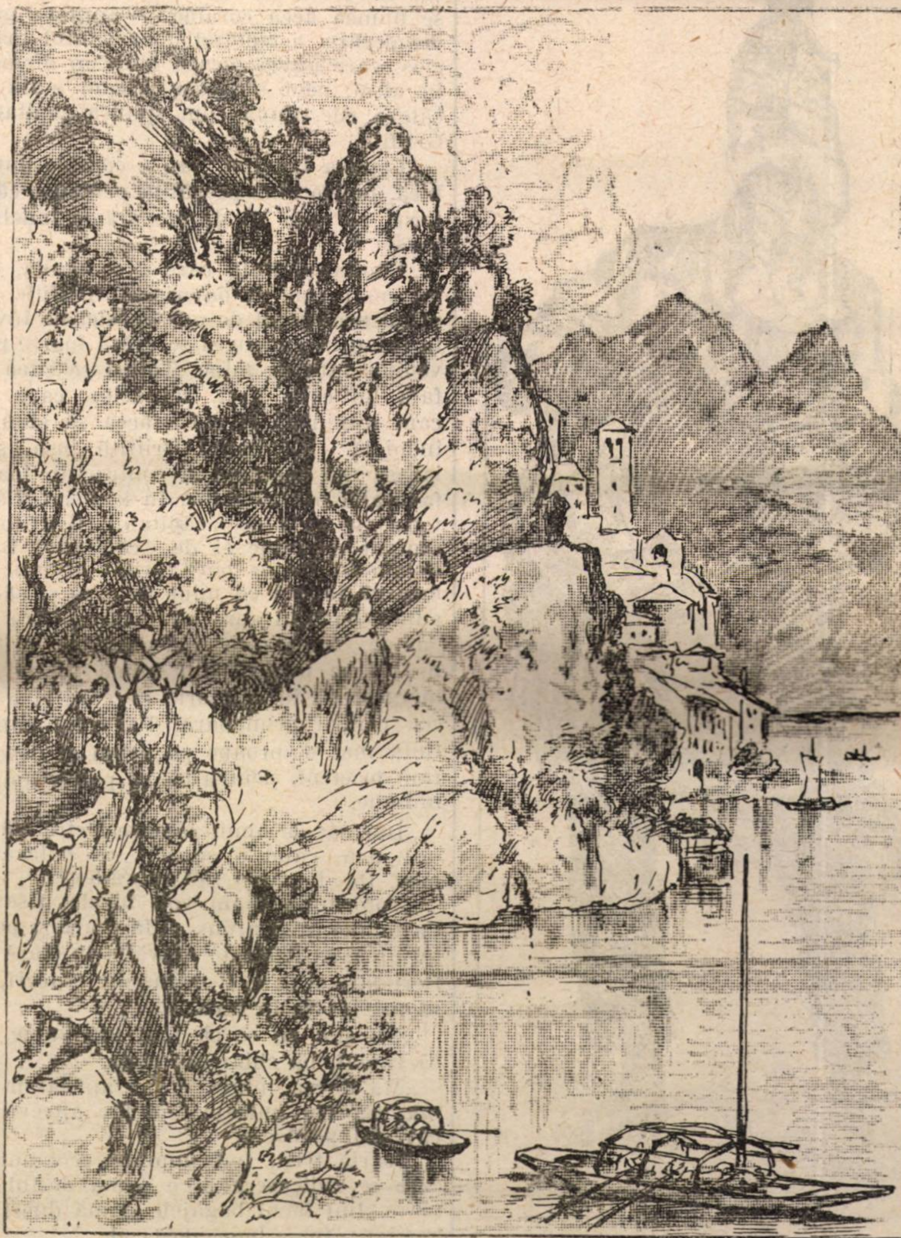
CURIOZITĂŢI PITOREŞTI

Stânca Gadruia pe lacul Lugano

Lacul Lugano este unul dintre cele maĭ frumoase lacurĭ italo-elveţiene. El n'are grandoarea sălbatecă a laculuĭ Celor patru cantoane, aşa de aproape de cealaltă parte a Gotharduluĭ; nu maĭ este Elveţia, ci Italia cu orizonturile sale albastre şi peisagiile sale râzătoare.

Satele agăţate de stâncĭ într'o luxuriantă vegetaţiune par ca nişte albe îngrămădirĭ de case.

Gaudria, strânsă şi îngrămădită pe o pantă ce coboară în lac, n'are străzĭ, ci numaĭ nişte coridoare carĭ circulă printre case.

Gaudria pe lacul de Lugano

Vaporul care vine dela Lugano debarcă călătoriĭ în rez-de-chaussée-ul uneĭ case şi trebue să te urcĭ în primul eĭ etagiŭ spre a găsi coridorul cale publică.

DIN TRIPOLITANIA

Vrăjitorii

In războiul actual din Tripolitania aŭ avut roluri de importanţă şi aşa numiţii vrăjitori. Urmaţi de bande de negri, aceşti vrăjitori alergaŭ pe străzile din Tripolis bătând în tamtamurile lor şi îndemnând la revoltă, la împotrivire contra *rumi*-lor.

Un vrăjitor din Tripolis

Ilustraţia ce publicăm reprezintă un vrăjitor cu costumul lui diavolesc şi cu tam-tam.

W. OERTEL

O călătorie în India

— Urmare —

Căpitanul de marină vorbea aşa de convingător şi-mi descrise această călătorie, pe care o făcuse şi el de mai multe ori, că cea mai minunată din lume şi ştiu să mă succeasă în aşa fel, că mă câştigă aproape cu totul. ,,Sus, strigă el d'odată, haidem în docurile din Greenwich, unde e ancorată corabia şi unde veĭ face cunoştinţa căpitanuluĭ".

Vasul luĭ, binişor echipat, nu era departe de casa unde ne găseam. Urcarăm şi coborârăm podul de pe Tamisa, unde era ancorată ,,Cetatea Londreĭ", — cum se numea acea corabie — aproape gata de plecare, aşteptând doar vântul priincios, care putea începe dintr'un moment în altul, căcĭ începuse a cam sufla de câteva zile, după cum spunea căpitanul Griffith.

,,Cetatea Londreĭ" era o corabie puternică, foarte bine pregătită pentru o călătorie, ce avea să dureze vreme îndelungată.

,,Căpitanul Ball, care o comanda, era întocmaĭ cum îl descrisese Griffith. Ne primi neobişnuit de prieteneşte, ne învită în salon la punciu şi se arătă foarte prevenitor faţă de mine. Totuşĭ se citea pe faţa luĭ ceva şiret, răutăcios, care mă cam respingea şi mă făcea să staŭ la îndoială. Căpitanul Griffith însă, ştiu iar să mă succeasă şi contractul, foarte favorabil pentru mine, fu încheiat. Când totul fu scris de căpitanul Griffith şi semnat de mine şi de căpitanul Ball, dulgherul de pe bord primi ordinul să meargă îndată cu mine în oraş şi să-mĭ aducă bagajul spre a-l încărca. Era un om de vârsta mea, îndemânatec, prietenos şi se bucură din inimă aflând că merg şi eŭ în călătoria pe care el o făcea pentru primaoară. Făcurăm cunoştinţă maĭ d'aproape pe drum şi devenirăm prietenĭ, pentru că ne potriveam de minune.

,,Dar cât de uimit rămase bietul stăpânul meŭ, când îĭ spuseĭ de hotărârea mea. Da, îĭ părea răŭ într'adevăr.

,,Totdeauna ţi-am voit binele, zise el. Ca mâine aĭ fi ajuns calfă mare şi peste un an ţi-aş fi lăsat prăvălia în stare înfloritoare şi m'aş fi retras din afacerĭ, ca să mă întorc în ţară.

,,Nu ştia cu ce să maĭ mă îmbie, ca să rămâĭ, ba chiar mă·ruga.

,,Mă durea inima; dar apucasem să mă leg. Nu puteam să fac altceva de cât să-l părăsesc.

,Foarte trist, îmĭ numără economiile, care se ridicaseră la o sumă destul de mare. Imĭ făcuĭ bagajele şi mă duseĭ să 'mĭ iaŭ rămas bun de la el.

,,D'abia când văzuĭ cât mă iubea bietul om. Apoĭ îmĭ strânse mâna mişcat.

,,Dumnezeŭ să te aibă în paza luĭ, zise el, în călătoria pericoloasă ce facĭ şi să-ţĭ dea noroc, ca să nu-ţĭ pară răŭ de ceeace facĭ. Aicĭ ştiaĭ la ce să te aştepţĭ de la mine; dar pe căpitanul d-tale nu-l cunoştĭ încă şi te daĭ în mâna luĭ. Dar să le facă Domnul toate bune. Dacă te 'ntorcĭ cu bine înapoĭ şi vreĭ să intri iar la mine, casa ţi-e deschisă". Şi mă arătaĭ recunoscător şi iubitor faţă de bietul om Pe drum dulgherul, care se numea Rowley, îmĭ zise: ,,Dac'aşĭ fi fost în locul d-tale, n'aş lăsa locul acesta bun". Nu-ĭ putuĭ răspunde decât: Nu-mĭ îngreuia maĭ mult, inima Rowley; ştiĭ bine că nu mă maĭ pot întoarce. Tăcu şi abia maĭ târziŭ începu să vorbească d'altceva. Noroc că vântul nu sufla încă favorabil; eram nevoiţĭ astfel să maĭ rămânem şi căpitanul Griffith stătea cu noĭ pe bord. Putuĭ să scriŭ încă o scrisoare scumpilor meĭ părinţĭ şi promise cu sfinţenie s'o ducă la Hamburg. O adresasem fostuluĭ meŭ stăpân şi eram încredinţat că 'ndată ce va fi posibil s'o trimită părinţilor meĭ, prin el va ajunge de sigur în mâinile lor.

,,Să tot fi fost ceasul 3 de dimineaţă, când o trosnitură puternică d'asupra capuluĭ mă trezi în hamacul meŭ.

— ,,Ce-o fi asta? întrebaĭ speriat pe Rowley, al căruĭ hamac atârna lângă al meŭ. Maĭ înainte ca el să răspunză, s'auzi a doua şi a treia trosnitură şi pântecul vasuluĭ începu să se mişte.

—,,Sunt ultimele împuşcăturĭ de salut, adică salutările de adio ale corăbieĭ, zise el. Aŭ ridicat ancora şi ,,Cetatea Londreĭ" zice rămas bun străvecheĭ eĭ stăpâne, bătrâneĭ Londre, deşi n'o poate auzi d'aci. Şi cu toate aceste cuvinte, se 'ntoarse pe partea cealaltă şi adormi din noŭ.

,,Mie însă nu-mĭ venea somnul, căcĭ pe punte era un sgomot sălbatec. S'auzeaŭ, răsunând puternic, flueraturile comandantuluĭ, se auzia comanda căpitanuluĭ, şi maĭ puternică parc'ă din pricina tubuluĭ acustic; s'auzea mugetul vântuluĭ, care sufla năpraznic în pânze şi valurile se isbeaŭ furioase de pântecele corăbieĭ, de se cutremura.

,,Sufletul meŭ se înălţă în rugă spre Domnul. Şi recomandaĭ pe dragiĭ meĭ din ţinutul Rinuluĭ, mă recomandaĭ pe mine, care mă aflam în voia elementuluĭ fără milă al apeĭ, pe care corabia fragilă lucru omenesc, şi întreprind o călătorie, la care nu mă 'mpingea nevoia, ci pornirea tinereţeĭ, pe care o cultivase odinioară unchiul meŭ Enric, stând la căldură, la gura sobeĭ, la adăpost, cu atâta spor, că acum renunţase la o ocupaţie sigură, spre a mă avânta într'o viaţă nesigură, vagabondă şi foarte problematică.

,,Abia după ce-mĭ îndestulaĭ dorinţa sfântă a sufletuluĭ meŭ, îmĭ veni somnul şi mă cufundaĭ în cele maĭ groaznice vise, cu tot zgomotul matrozilor de sus, d'asupra capuluĭ meŭ.

,,Am să amintesc numaĭ pe scurt despre cele dintâĭ zile, ba chiar cele dintâĭ săptămânĭ ale călătorieĭ noastre. Sufeream doar foarte puţin de răul de mare. Firea-mĭ viguroasă îl învinse repede, pe când alţiĭ îl îndurară săptămânĭ de-arândul, până li se istoviră de tot puterile.

,,Tot maĭ mult găseam în Rowley un suflet cinstit şi credincios, care, consti-

ent de nobleța sa, se'mpotrivea oricăruĭ abuz, pe când ar fi fost gata să se sacrifice pentru datorie și din toată inima se supunea la ceeace era drept. Greșala luĭ cea mare era că nu-șĭ prea lua seama la vorbă. Asta avu în curând ca urmare, că în ochiĭ căpitanuluĭ nu trecea drept, ceeace însă era, ci se afla într'o stare, care din ce'n ce devenea maĭ grea, deși eu îĭ atrăgeam atâta de mult atenția. Starea aceasta amenință să sfârșească răŭ.

,,Căpitanul se arătă în curând ceeace era: un om sălbatec, gata pe ceartă, care întrecea pe toțĭ furioșiĭ ce-ĭ văzusem înainte de el, căcĭ pe când lor le trecea supărarea odată cu potolirea furieĭ, acesta purta pică și maĭ mare celuĭ ce-ĭ dăduse prilej să-șĭ arate violența. Și pornirea luĭ dușmănoasă se arătă apoĭ în chinurĭ nenumărate, pe care știa să le născocească cu o cruzime diavolească. Dacă reușea atuncĭ să-l facă pe nenorocitul, ce-l întărâta să zică o vorbă saŭ să-șĭ arate oare cum enervarea prin vr'un fapt, care să-ĭ dea luĭ prilej să-șĭ verse focul, îl pedepsea în mod barbar, neomenos.

,,In curând am înțeles pricina tremurăriĭ sale. Era un bețiv ordinar, care nu numaĭ că bea în fiecare seară, dar nu era treaz zile întregĭ dearândul. Dacă comandantul și pilotul n'ar fi fost suflete cinstite și matroziĭ oamenĭ pricepuțĭ în meseria lor, Dumnezeu știe ce ne-am fi făcut.

,,Cum fusese cu putință să i se încredințeze unuĭ astfel de om mărfurĭ atât de prețioase? ațĭ întreba d-v., — continuă povestitorul după o pauză.

,,Cred că vă pot răspunde. Maĭ întâĭ, căpitanul Ball avea mare trecere atât în port, cât și pe punte, căcĭ comandantul era cumnat cu el; apoĭ, când era treaz, era unul dintre ceĭ maĭ destoinicĭ marinarĭ englezĭ; în sfârșit, stând pe uscat doar puțină vreme, știa să-șĭ ascundă oarecum păcatul de căpetenie și numaĭ când era din nou pe apă, îĭ dădea frâu liber.

,,Celuĭ ce 'ĭ era drag, îĭ mergea maĭ bine de cât pe orĭcare altă corabie, ce pleca din vre-un port englez. Aceasta o știaŭ oameniĭ luĭ, d'aceea se fereaŭ să-l întărâte, ceeace — din nenorocire — nu putu face Rowley, cu firea luĭ prea dârjă. Eram în grațiile luĭ. Eram exact în serviciul meŭ și luam seama la cel maĭ mic semn al luĭ, îndeplinindu-ĭ orĭce poruncă aproape maĭ 'nainte ca s'o fi exprimat. De lucru aveam în adevăr puțin. Mă învăța să mânuesc instrumentele marine, pe care și el numaĭ din practică și după îndelungă întrebuințare le cunoștea, căcĭ servise pe corabie, încă de pe când era copil.

,,In sfârșit eram băgător de seamă, redactam ceeace dicta și îĭ citeam apoĭ. Dacă îĭ plăcea, eram invitat la punciu, o băutură pe care o prepara foarte tare și o întrebuința în foarte mare cantitate. Mă chema la masa luĭ, unde nu-șĭ maĭ aducea aminte vr'un altul să fi șezut.

,,Dar Rowley, bietul Rowley! O singură dată îndrăsnise să aibă altă părere decât a căpitanuluĭ Ball asupra unuĭ lucru din dulgheria luĭ, lucru pe care bietul om îl pricepea cum se cade. D'atuncĭ se isprăvise cu el. Zi și noapte nu-ĭ maĭ da pace căpitanul. Il urmărea cu observațiĭ mușcătoare și maĭ ales de când ultimele țărmurĭ europene dispăruseră din vederea noastră.

(Va urma).

Trad. de **Tomescu-Putna**

DIVERSE

Distrugerea aligatorilor din Florida.— Dela 1880 și până la 1894, vânătoriĭ au distrus 2.567.892 crocodilĭ în Florida. Această vânătoare înverșunată a produs fructele sale: aligatoriĭ încep să dispară în mod simțitor din țară. Creșterea lor este înceată. Intr'un an eĭ nu au decât două-spre-zece degete de lungime; la cincĭ-spre-zece anĭ sunt lungĭ de două picioare; nu ating întreaga lungime decât la vârsta de cincĭ zecĭ de anĭ. Nu se cunoaște în mod exact durata viețeĭ aligatoruluĭ dar adeseorĭ este superioară aceleĭ a viețiĭ omeneștĭ.

Rezisiența uneĭ frunze.— In Australia maĭ ales se văd niște arborĭ cu frunze marĭ, numițĭ *Victoria regia*. Un îngrijitor al grădineĭ zoologice și botanice din Adelaida a avut ideea de a încerca rezistența acestor frunze. Pentru aceasta el a pus frunza de apă, iar deasupra pe însușĭ copilul săŭ în etate de 9 anĭ. Frunza, la contactul cu apa, s'a încovoiat astfel încât, forma o barcă în care copilul putea să șează destul de comod. Ca probă despre aceasta un fotograf a luat o vedere cu copilul așezat în acest curios soiŭ de barcă.

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE

ZIARUL „UNIVERSUL”

abonaţilor săĭ cu începere de la 28 Noembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziţia cea maĭ splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARE IN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, şoseaua Mihaĭ-Bravul No. 37 şi str. Şerbănică, No. 10. Sucursala calea Victorieĭ, No. 107

UNA GARNITURA MOBILA DE STEJAR TAPISATA, PENTRU ODAE DE BIUROU

compusă din : una canapea, două fotoliurĭ şi şease scaune

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ŞI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumpărate de la cunoscuta Expoziţie modernă de mobile Gildener Rosenthal & Hascal, Bucureştĭ, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roşu lustruit, coloarea mahonuluĭ

entru intrare, compus din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentru 12 persoane, compus din : 12 lingurĭ, 12 furculiţe şi 12 cuţite de alpaca veritabil argintate şi bogat decorate, în cutia lor de piele imitată şi căptuşită cu mătase. **Un serviciu de vin** pentru şase persoane, compus din : una carafă şi şease pahare de cristal bacara cu monturĭ de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintul oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. **Una pereche sfeşnice de alpaca**, argintate şi bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasoarnice şi bijuteriĭ en gros şi en detail Fraţiĭ A. & I. Roller, Bucureştĭ, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, intorcându-se odată la 15 zile. **Una pendulă de perete**, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, intorcându-se odată la 15 zile. **Una harmonică** superioară, burduf dublu, colţurile legate, cu 21 clape şi 8 basurĭ, toate de oţel. **Un ceasornic de masă**, de lemn de stejar, representând un castel medieval, înălţime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naţionale. Cumpărate de la «Compania generală», Biurou de importaţiune, Bucureştĭ, strada Smârdan, No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea maĭ cunoscută marcă engleză. **Un gramofon mare**, fără pâlnie, ultima perfecţiune, cu 6 plăcĭ marĭ marca «Inger», cântate de ceĭ maĭ bunĭ artiştĭ. **Un serviciu de lavoir de faianţă**, compus din 5 bucăţĭ. **O lampă** ultima creaţiune, model «Cometa Halley», sistem american, cea maĭ economică şi luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiar.

O jardinieră de metal argintat, cu vas verde. **O fructieră** argintată şi aurită, cu un cornet conţinând 12 cuţite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele maĭ solide şi excelente biciclete, din fabrica soc. pe acţiunĭ Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă şi turcă şi la postele germană şi română. Reprezentant general D. Leonida Piorkówski, Bucureştĭ, str. Ştirbeĭ-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. **O pendulă** mare de perete, frumos ornată şi **un serviciu** compus din : o lingură, furculiţă şi cuţit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate acestea cumpărate dela cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colţeĭ», Bucureştĭ, str. Colţeĭ, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătae, ultima noutate. **Un ceasornic de biurou**, cumpărate de la marele magazin de bijuterie, ceasornicărie şi argintărie Jean Schmidt & Const. Stratulat, Bucureştĭ, colţ cu strada Brezoianu. calea Victorieĭ, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victorieĭ, 54.

Una trusă pentru damă, cu treĭ sticluţe şi cu necesar de toaletă. **Una trusă** de manevră pentru domniĭ ofiţerĭ. **Treĭ truse** de piele fină pentru manicure. **Treĭ pulverizatoare** splendide de cristal, nichelate. **Treĭ pudriere** cu pufurile lor. **Treĭ oglinzĭ nichelate** pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, colţ cu strada Brezoianu.

Una maşină de cusut de mână, sistemul cel maĭ nou şi **un gramofon** marca «Melodion Carmen-Sylva», de cea maĭ mare perfecţiune, împreună cu 6 plăcĭ marca «Premier-Record», având cântece româneştĭ. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de maşinĭ de cusut, biciclete şi gramofoane: «Compania anglo-americană» din Bucureştĭ, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Piteştĭ şi Câmpina.

O maşină de cusut, de familie, «Markton», perfecţionată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, colţ cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 maşinĭ de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oţel cu o brazdă, marca D. C. M. N. **Un plug de oţel** cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), representată în România prin marea casă de maşinĭ agricole şi industriale : Soc. în comandită Weil, Joseph & Co succ., Bucureştĭ, str. Smârdan, 5.

Una maşină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiurĭ din table de oţel, cu cazan de aramă, elegant şi solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, Bucureştĭ, calea Văcăreştĭ, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura şi alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecţiona de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, Bucureştĭ, str. Academieĭ, 25.

Un şearpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. **50 casete** conţinând fie-care pudră şi săpun „Flora“, făcute anume pentru abonaţiĭ ziaruluĭ „Universul“.

Afară de acestea, toţĭ abonaţiĭ maĭ primesc gratuit un volum din **«Memoriile Regeluĭ Carol I al Românieĭ**, saŭ un volum din cărţile ce apar în editura ziaruluĭ „Universul“ tipărite anume pentru abonaţĭ.

Preţurile de abonament sunt aceleaşĭ : Pentru un an leĭ 18 ; pe 6 lunĭ leĭ 9,15 ; pe 3 lunĭ leĭ 4,65.

Anul XIII.—No. 772 5 Bani în toată țara 5 Miercurĭ, 29 Februarrie 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Leĭ 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația
No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

La un semn al rajahului, unul din oamenĭ își înfipse lancea în nenorocitul colportor.— (Vezĭ pag. 5560).

TIGRUL GARU

— Vezi pe acel Korinki, stăpâne?
— Bătrânul care trece acum?
— Da, bătrânul cu turban roșu. Știi cine este?
— De sigur vre-un colportor.
— Da, un colportor ziua, dar noaptea...

Și aerul speriat al lui Mahomed inspira bătrânul acela.

— Stăpâne, acești korinkii sunt în relațiuni cu diavolul. Ei știu să se transforme în tigri și pantere. Cum toți sunt colportori, pot spiona satele ziua și știu unde dorm pasările și animalele domestice. Atunci revin noaptea și oamenii găsesc dimineața cotețele goale.

Vorbind ajunserăm în Dulong, sat cu vre-o cincizeci de colibe pe marginea unui râu.

Anunțat de sosirea mea, raja preparase „odaia mosafirilor" o colibă făcută din foi de palmier care fu îndată plină de oamenii din sat. De și muream de somn și oboseală, fui silit să ascult povestirea notabililor din Dulong asupra misteriosului tigru-garu.

De două luni, satul suferea mari pagube de pe urma tigrului. Locuitorii încercaseră o mulțime de mijloace spre a scăpa de un dușman așa de periculos, dar toate încercările fuseseră zadarnice. In definitv, nimeni nu-l văzuse. Dar urmele labelor sale pline de sângele victimelor, arăta că e mare, și cunoscătorii precisau că trebue să fie un tigru bătrân.

Raja, în numele tuturor locuitorilor din Dulong, mă rugă să-i scap eu, om alb, de pacostea care le-a căzut pe cap.

„Tu ești un șef mare, ești un *raja* valoros. Scapă-ne, căci vom muri de foame dacă tigrul va continua să ne prade".

Mă aflam într'o dilemă a cărei soluție era foarte delicată. Sau trebuia să le spun că nu-mi convine să mă arunc în ghiarele tigrului, atunci când glonțul ar fi dat greș, sau să cedez lingușirilor și complimentelor lor și să le probez că sunt un adevărat alb, fără frică.

Ce ați fi făcut în locul meu? O vânătoare de tigri cum o fac prinții indieni și ofițerii englezi e cu totul altceva. In siguranță pe un palachin protejat de trompa unui elefant războinic, ai timpul să ochești bestia zăpăcită de sgomotul tamburinelor a sute de oameni.

Dar să te expui singur fără altă tovărășie de cât vre-o zece malaezi, gata să fugă la cel mai mic răget!

Găsii o soluție bună: peste două zile mă înapoez la Dulong cu patru europeni sau americani pe care ii voi întâlni la minele Ki-Lupt și atunci nu mai am de ce să mă tem de tigru.

In adevăr, după două zile, mă reîntorsei cu Kid Karson, un tânăr inginer american și cu Kenedy Mac Alpin, un tânăr voinic care primise să mă întovărășească.

Cei doi servitori ai lor hinduși îi întovărășeau; câte și patru erau înarmați foarte bine.

Dulong era în sărbătoare. Un indigen pe care il întâlnirăm în drum ne spuse:

„Tigrul a fost prins! Allah să fie lăudat!

— Să-l ia dracu pe Mahomet, murmură Mac Alpin, care contase, plecând din Ki-Lupt, să adaoge pielea tigrului la trofeele sale de vânătoare.

Nu fusese un tigru ordinar acela pe care il capturase, sau mai bine zis, care se capturase singur.

Ne îndreptarăm spre o mulțime de lume, care era strânsă în jurul unei cuști. Dintr'o aruncătură de ochi văzui că nu era tigru, ci bietul colportor, Korinki.

Aceste prinzători se fac din bambu gros, bine bătut în pământ și legate între ele cu liane solide. Ele formează cuști lungi de trei metri, largi de doui și având înălțimea unui om. O poartă grea care alunecă vertical, se închide imediat ce tigrul sau pantera care a intrat înăuntru, pune gura pe capra sau câinele ce sunt puși acolo ca momeală.

Și această poartă e atât de grea, că trebue puterea a cinci oameni ca să o ridice.

Vocea plângătoare a bătrânului colportor se auzea din când în când:

„Dar sunt eu, Ibrahim Sipayeh! Eu, bătrânul colportor care vă aducea marfuri de atâția ani!"

Și pentru a zecea oară *raja* întreba:

„Dacă nu ești tigrul-garu, cum se face că te afli în această prinzătoare?

— Dar e foarte simplu, *raja!* E cel mai simplu lucru din lume! Eri seară...

Din ce spunea, reeșea că de cu seară înoptând pe câmp, alerga pe cât ii permiteau picioarele sale de om bătrân. De odată auzi un răget de tigru care il îngheță de groază. Atunci își aduse aminte că în apropiere se află mai multe curse construite cu speranța să se prindă în ele tigrul.

Ibrahim Sipayeh se vârâse într'una din aceste curse și de teamă uitase balotul său cu mărfuri în drum.

Dar el făptui o greșeală și mai mare: plictisit de prezența câinelui în cușcă, il gonise cu o lovitură de picior și atsfel greaua poartă se lăsase, închizându-l acolo.

In primul moment colportorul se simțea mai în siguranță astfel. Dar când noaptea deveni liniștită și răgetele tigrului se pierdură în depărtare, un gând alarmant ii străbătu creerul: Malaesii credeau că toți Korinchii sunt tigrigaru!

Atunci se gândi că ar fi mai bine să plece, de și era încă noapte. Dar slabele sale brațe nu-l ajutară să ridice poarta cea grea.

Dimineața strigă pe primul trecător care înspăimântat alergă în sat. Și toți adulții armați cu lănci și pumnale erau adunați acolo.

— Lăsați-mă să ies, vă voi explica tot.

— S'a dat vre-odată drumul vre-unui tigru prins? observă grav un notabil.

— Dar dacă vă spun că sunt Ibrahim, colportorul!

— Cum ai intrat în această prinzătoare de tigri, dacă nu ești tigru?

— Dar nu, fraților! ascultați-mă!

Așa de simplu! Dar cum să lupți cu prejudecățile unui popor primitiv! Soarta sa era deja hotărâtă în fundul conștiinței judecătorilor săi. Convinși că tigrul-garu care de ani terorrza, nu era altul de cât bătrânul acela, nu se mai gândeau de cât la modul execuției.

Urmarăm pe raja care se retrăsese de o parte cu judecătorii spre a delibera. Cu riscul de a ne atrage mânia lor, încercarăm să pledăm cauza sărmanului colportor. Voiam să căpătăm o amânare până a doua zi, iar peste noapte să trimitem câțiva oameni de ai noștri spre a-i da drumul.

Dar un strigăt teribil ne opri discuția. La un gest al lui *raja*, gest pe care noi nu-l înțelesesem, unul din notabili se dusese spre cușcă și printre zăbrelele de bambus, vârful suliței sale se înfipse în umărul drept al lui Korinchi!...

C. Arg.

Cartea sfântă a lui Brahma

In timp de mai multe secole, Gengis-Khan, Temerlan, Bator cuceriseră puțin câte puțin cea mai mare parte din peninsulă; dar fusese rezervat marelui Khan Herma joun de a stabili definitiv dominația tătară de la Indis până la Gange. Apoi venise fiul său Akbar Mahomet Akbar—Akbar însemnează monarh neinvins—care poate fi, fără teamă, recunoscut ca cel mai mare geniu al rasei sale.

Acesta s'a făcut să fie proclamat împărat la 15 Iulie 1556. De și atunci, toți cei din vechia civilizație brahmană s'au supus învingătorului împărat.

Numai *Brahmes*, mari preoți ai religiunei naționale, steteau în rezervă. Ei nu manifestau nici o ostilitate în contra învingătorilor lor; dar, pe când seniorii indieni și plebea se grăbeau de a desvălui cuceritorilor secretele administrației lor, ei se abțineau de a divulga cultul lor... Și Akbar era foarte curios și dorea să știe religia lor.

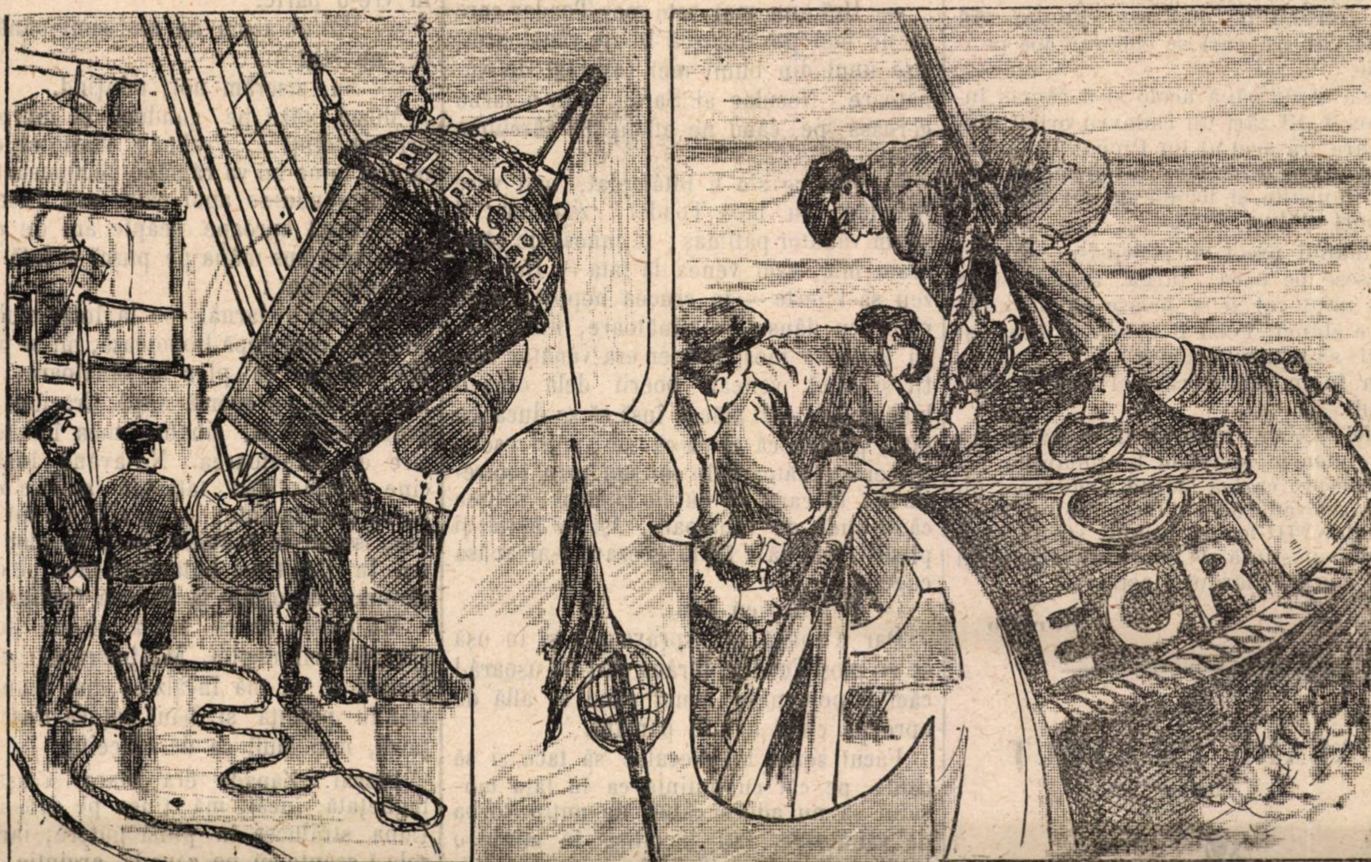
In zadar el încercă toate mijloacele, căci nu putu să afle nimic, căci dogma lui Brahma nu se afla de cât în *Vedam*, carte sfântă, la care au colaborat peste 40 de autori sanscriți și această carte nu e știută de cât de foarte puțini.

Atunci, spre a-și ajunge scopul, Akbar recurse la un subterfugiu. Cu bani mulți el a câștigat complicitatea unei femei din Benares care conduse la un brahman renumit pentru virtuțile sale pe un tânăr indian cu totul devotat împăratului, prezentându-l ca un sărman orfan din tribul brahmanilor.

Această femee avusese ocazie, ca rudă a unei brahmine, de a asista la ceremoniile de prima consacrare a unui copil, născut în sanctuar și prin urmare destinat la inițiarea supremă.

Tânărul Teizi, învățat de ea, putu deci să răspundă exact la chestiunile preotului relativ la primii săi ani. El i-a zis fără să comită vre-o greșală că i se fre-

Așezarea unuĭ noŭ cablu telefonic între Londra și Paris

Pentru a marca pe unde trece cablul s'aŭ pus boje (geamandure) plutitoare, de carĭ se atârnă felinare.

case limba cu reșină muiată în făină, că stătuse expus o noapte întreagă la lumina luneĭ și că, brahmanul, tatăl săŭ, rugase, îndată ce copilul se născuse, pe Ființa supremă de a șterge păcatele pe care el le putuse comite. In fine, la vârsta de 10 anĭ, i se dăduse numele de *Chornes*, care e titlul onorific al brahmanilor.

Spre a termina interogatoriul săŭ Tippoo-Djimoun, veneratul preot, căruia femeea necunoscută îĭ adusese pe Feizi, dă ordin acestuia de a-ĭ arăta mâinile; dar tânărul indian nu i-a întins de cât o singură mână, cea dreaptă 1).

La aceasta brahmanul nu se maĭ îndoi și-l primi ca novice.

Akbar era foarte mulțumit de acest prim succes. Astfel împăratul află modurile cum se fac diferitele ceremoniĭ brahmane, însă pentru el asta nu era de cât o slabă satisfacție, căcĭ el dorea să cunoască filosofia și morala religieĭ indiene, lucru pe care Feizu nu putea să i-l destăinuiască de cât după zece anĭ.

Acest termen se apropia cu toate astea, și viitorul brahman putu într'o zi să anunțe pe seniorul săŭ că va fi în stare să înceapă pentru el traducția cărțeĭ sfinte *Vedum*, care trebuia să-ĭ fie dată imediat după ce el va fi inițiat.

Această ceremonie se face cu cea maĭ mare pompă. In această zi neofitul este regele orașuluĭ. El e dus pe străzĭ pe un palanchin ornat cu aur și stofe prețioase. El însușĭ e îmbrăcat cu cele maĭ frumoase museline din India, și îĭ fac escortă o mulțime de servitorĭ, ducând uniĭ marĭ umbrele, alțiĭ evantaliurĭ cu care îĭ fac vânt, iar alțiĭ niște vase din care exală mirosurĭ îmbătătoare.

Toțĭ indieniĭ se prosternează în fața luĭ.

La grădina Rozelor, lângă pagoda luĭ Siva, trebuia să se facă inițiarea luĭ Fiezi, Tippoo-Djimoun, înconjurat de familia sa și de cler; după ce dădu neofituluĭ un arc de trestie de zahăr, începu solemnitatea pentru ca să-ĭ conducă în sufletul săŭ de la piept, unde stătuse până atuncĭ, și până la creer, unde trebuia să stea de acĭ înainte.

Pentru asta, preotul trece mâna luĭ de la piept la cap, apăsând pe nervul pe care îl crede că unește aceste două părțĭ ale corpuluĭ, până ce pacientul, într'un moment de extaz, strigă că corpul și sufletul săŭ s'aŭ reunit și că el face acum parte din divinitate.

Feizi de odată însă a simțit că spiritul luĭ se deschide și el are rușine de rolul pe care l-a jucat.

El tremură; genunchiĭ săĭ se încovoaie; mărturisirea e pe buzele luĭ. Cu toate astea el ezită încă, când de odată, fiica luĭ Tippoo-Djimoun se apropie de el și-ĭ trece o coroană de florĭ pe după gât.

Această emblemă însemnează că tânăra fată l-a ales drept soț. Atuncĭ Feizi cade la picioarele brahmanuluĭ și-ĭ destăinue totul.

Mulțimea e înspăimântată.

Toțĭ prevăd că el va fi ars de viŭ.

Dar Tippoo-Djimoun decide cu totul altfel. Feizi a fost fiul săŭ și de aceea el îl pedepsește numaĭ cu exilul în pustietate. Dar pe el se va pedepsi cu moartea, căcĭ s'a lăsat să fie înșelat; și eroarea luĭ dovedește că flacăra cerească nu maĭ locuește în sufletul săŭ. In zadar Feizi protestează, cere partea sa de pedeapsă; bătrânul drept orĭ-ce răspuns, îĭ arată cu gestul drumul care duce la țară.

Atuncĭ protegiatul luĭ Akbar se îndepărtează trist și fără chiar să-șĭ întoarcă ochiĭ. El a rătăcit prin pădurĭ maĭ multe zile până ce într'o seară, zdrobit de obo-

1) Brahmaniĭ se împart în două marĭ clase: în aceĭ aĭ mâneĭ drepte și ceĭ aĭ mâneĭ stângĭ. după cum eĭ consideră pe una saŭ pe cealaltă ca curată saŭ necurată. Numaĭ mâna curată poate atinge idoliĭ saŭ vasele sfinte.

sează și de emoțiune, a adormit la picioarele unuĭ arbore.

La deșteptare el a fost surprins de a vedea trecând pe d'asupra capuluĭ săŭ cete de vulturĭ, carĭ se coborăŭ jos pe o câmpie.

El s'a târât până acolo și a rămas încremenit. El zări un cadavru oribil mutilat care era acel al luĭ Pippoo-Djimoun. Cadavrul era legat de o targă făcută din nuele împletite și legată de un cal care era mort alăturĭ de om.

Sărmanul preot se pedepsise singur, se pusese pe acea targă, se legase de coada unuĭ cal și se lăsase să fie târât printre stâncĭ. Feizi îl ridică în brațe și se sili să-l însuflețească.

Asta fu în zadar, căcĭ el murise deja de mult.

Astfel Akbar, puternicul monarh, nu putu cunoaște secretele brahmanilor.

Cât despre cartea sfântă *Vedum* ea nu a fost relevată de cât la sfârșitul secoluluĭ al XVIII-lea și primul străin care a avut cunoștință de ea fu guvernatorul Indieĭ engleze, lordul Hastings.

Sereno.

CĂLARE PE STRUȚ

Lady Moya Campbell, o tânără aristocrată engleză, a făcut până deunăzĭ—la măritișul eĭ — un sport ciudat. Pe moșia unuĭ cunoscut, care are o menagerie a luĭ, ea a tranformat un struț în animal de călărie.

VEDENIA

— Heĭ, nu maĭ este moș Toader care să ne maĭ povățuiască în ale vânătoareĭ, zise unul din buniĭ meĭ tovarășĭ de vânătoare, Neculae al Safteĭ, într'o iarnă geroasă pe când ne aflam în cârciuma satuluĭ.

— Dar ce s'o fi întâmplat, măĭ vere Neculae, cu moș Toader? ziseĭ eŭ; îl știam vânător-pătimaș; îl cunosc de când eram mic, căcĭ venea la tata — Dumnezeŭ să-l ierte — în crucea nopțeĭ, ca să plece cu dânsul la vânătoare, fiindcă — cu toate că moș Toader era vânător vestit și când veneaŭ boeriĭ dela oraș îl luaŭ pe sus,—îĭ plăcea însă să se ducă cu tata, pentru că zicea că se ,,potrivesc". Nu era vânătoare în sat saŭ prin împrejurimĭ la care să nu fie chemat; acuma când aude de vânătoare, îșĭ ia bățul și pleacă, par'că o faptă grozavă i-ar apăsa cugetul.

— Păĭ de, eŭ știŭ...

Dar n'apucă să isprăvească și în ușă se ivi moș Toader, țărâna să-ĭ fie ușoară! căcĭ îl pomenesc acum când se află de aproape cincĭ anĭ în pământ.

Făcuĭ semn luĭ Neculae să tacă și să caute pe cât cu putință ca în fața moșuluĭ să nu aducă câtuș de puțin vorba de vânătoare. Imĭ încolțise în minte o idee ciudată de a afla taina moșuluĭ păstrată în sufletu-ĭ de atâta vreme.

Moș Toader era neam de neam român și din strămoșĭ vânător. In lunga-ĭ îndeletnicire vânătorească, căcĭ era vânător de tânăr, ajunsese să dea cu pușca— care de altfel era o rablă moștenită de la tată-săŭ și cu care țĭ-ar fi fost frică să tragĭ— atât de bine, încât era o minune să scape vânatul.

Moșul intră în cârciumă și ceru țuică fiartă. Ne așezarăm și noĭ la aceeașĭ masă și începurăm a vorbi de timp, de vite și de câte ne venea prin minte, ferindu-ne a aduce vorba despre vânătoare.

In acest timp moșul îșĭ golise ibricul cu țuică și noĭ maĭ cerurăm unul. Spre sfârșit limba moșuluĭ se deslegase și eŭ crezuĭ că este timpul nemerit de a-ĭ afla taina.

— Uite, moș Toader, ce mă sfătuiam cu vărul Neculae...

— Bine, tată, spune, dar numaĭ de pârdalnica de vânătoare să nu-mĭ vorbeștĭ.

— Ba chiar de asta voiam.

Moșul se posomorî și tăcu, semn că se supărase și puțin maĭ trebuia până să plece și astfel întregul meŭ plan să rămâe fără nicĭ un rezultat. De aceea maĭ aduseĭ un ibric cu țuică fiartă, în timp ce schimbarăm vorba.

Moș Toader îșĭ reluă veselia și începu a se apropia de noĭ din ce în ce și apoĭ să ne ia pe după gât ca pe niște copiĭ aĭ luĭ.

— Dar ce voiațĭ să mă întrebațĭ adineaorea? zise deodată moș Toader.

— Uite, voiam să plecăm mâine de noapte la vânătoare și mă sfătuiam cu vărul Neculae încotro s'o luăm; poate d-ta, ca vânător bătrân, să ne îndreptĭ în vre-o parte.

— Păĭ eŭ acum nu maĭ sunt vânător; ce, nu știțĭ?

— Nu, ziserăm noĭ, mințind.

Moșul căzu pe gândurĭ și murmură printre dințĭ: ,,Trebue; simt că o să mor și taina-mĭ va rămâne necunoscută".

Adresându-se apoĭ către noĭ, începu:

— Sunt aproape șeapte anĭ de când n'am maĭ pus mâna pe pușcă și iată cum s'a întâmplat:

Era într'o iarnă, pe la începutul luĭ Ghenar, cam după Bobotează, mi se pare. Mă hotărâĭ să plec la vânătoare, căcĭ iarna, maĭ cu seamă după Crăciun, neavând de lucru, singura mea îndeletnicire era vânătoarea. Ne-având însă cu cine pleca, căcĭ tată-tăŭ murise cu o iarnă maĭ înainte, iar cu alțiĭ nu-mĭ plăcea, stam la îndoială dacă să plec saŭ nu. In sfârșit mă hotărâĭ să plec pe după cântatul cocoșilor la Poiana Ciobanuluĭ.

Mă culcaĭ de cu seara și mă sculaĭ spre miezul nopțeĭ. Mă îmbrăcaĭ gros și pentru ca să mă încălzesc maĭ bine, intraĭ în pivniță și băuĭ câteva duscĭ de țuică, maĭ mult ca de obiceiŭ.

Plecaĭ. Zăpada era mare și așa de înghețată, încât mă ținea pe deasupra. Luna strălucea în plină putere, iar razele-ĭ scânteiaŭ pe zăpada argintie. Copaciĭ, în întunericul acela, păreaŭ niște corpurĭ descarnate.

Planul meŭ era să ajung la Poiana Ciobanuluĭ cât maĭ de dimineață, ca să maĭ staŭ și la pândă. După multă trudă, căcĭ nu maĭ eram cel de odinioară, ajunseĭ isfârșit. Fiindcă maĭ era mult până la ziuă, mă puseĭ la pândă.

Imĭ încărcaĭ pușca, după ce legaĭ câinele lângă o clae de fân, și mă așezaĭ lângă un copac în așteptarea vânatuluĭ căruia i se isprăvise zilele.

Trecuse câtva timp de când așteptam; picioarele îmĭ înghețaseră, când pe zăpadă se ivi un punct negru ce venea spre mine. După sărriturĭ, băgaĭ de seamă că este un iepure. Ridic cocoșul și las epurile să se apropie; când fu la douăzecĭ de pașĭ de mine, ochesc și trag: o detunătură urmată de un fum des îmĭ opri vederea. Când fumul se ridică constataĭ cu mirare că iepurele nu căzuse. Pe câmpie, lângă un tufiș, ca la cincizecĭ de pașĭ, iepurele se oprise și se uita la noĭ. Imĭ încărcaĭ din noŭ pușca, dar iepurele dispăruse în tufiș.

Această întâmplare, ca să daŭ la douăzecĭ de pașĭ și să nu nemeresc, mă puse pe gândurĭ și mă hotărîĭ ca la orĭce depărtare voiŭ vedea vânatul să trag.

Cercetam cu încordare întreaga câmpie, dar maĭ cu seamă tufișul unde se ascunsese hoțul de iepure ce-mĭ scăpase.

O vulpe voi să treacă prin poiană, dar o văzuĭ că se oprește, miroase și voește să apuce în partea opusă mie; dar eŭ, dornic de a mă răsbuna, trag; vulpea se uită lung, întoarce spatele și îșĭ reia

calea, par'că nimic nu s'ar fi întâmplat.

Furia clocotea în mine ca într'un cazan pus pe un foc mare. Un punct negru în tufiș, mă făcu să tresar. Era capul unuĭ epure ce asculta. Luaĭ pușca și ochiiŭ mult... Deodată ochiĭ începură a'mĭ licări și în tufiș, în locul capuluĭ de iepure negru, apăru un altul alb, ce se mărea din ce în ce. Lăsaĭ pușca dela ochĭ și priviĭ cu inima bătând. Mogâldeața creștea din ce în ce maĭ mult, luând forma unuĭ om ce strălucea de albeață mult maĭ tare decât zăpada. Deodată, din alb strălucitor, apăru roșu ca focul. Mă frecaĭ la ochĭ, dar vedenia începu să învârtească mâinele în semn de amenințare.

Cu toate că nu eram fricos de felul meŭ, totuși acum simțiĭ că-mĭ îngheață sângele în vine, iar inima nu-mĭ maĭ bătea în piept.

Era aproape să cad jos, când vedenia, din roșie cum era, începu să se îngălbenească din ce în ce, apoĭ să devie albă și deodată un fum alb se ridică din tufiș.

Rămăseĭ mult timp înmărmurit. Picioarele mi se înțepeniseră; după multă casnă putuĭ să le mișc și plecaĭ spre casă.

Din orĭ-ce tufiș ce-mĭ eșea în cale mi se părea că văd eșind chipul dojenitor al arătăreĭ. Imĭ venea să mă culc jos și să-mĭ ascund capul în zăpadă. Vedenia nu-mĭ eșea din minte, peste tot mă urmărea.

Ajunseĭ acasă și pentru că maĭ era multicel până la ziuă, mă culcaĭ. Dar somnul nu se lipea de mine; mă sculaĭ și maĭ băuĭ țuică, ca să adorm maĭ repede. Mă suiĭ din noŭ în pat și adormiĭ...

. . . .

Mă găseam într'o câmpie mare, acoperită cu iarbă ce ajungea la brâŭ, la vânătoare. Un om curat îmbrăcat venea în fuga mare spre mine și-mĭ strigă:

— Fugĭ că vine arătarea!

Cum auziĭ, o luaĭ la fugă în direcția în care fugea și străinul.

— Fugĭ, pe d-ta te caută.

Fugiĭ și maĭ tare, așa că străinul rămase în urmă.

Eșiĭ din acea livadă și intraiŭ într'un pustiŭ. Era o căldură nesuferită. O sete arzătoare mă chinuia. Mă îndreptaĭ spre un copac din mijlocul aceluĭ pustiŭ, sperând că voiŭ găsi acolo vr'un isvor. Mă înșelasem, nu era nicĭ urmă de isvor: pe copac era atârnată pușca mea, plină toată de sânge. Ingrozit, mă uitaĭ înapoĭ și văzuĭ arătarea pe care o maĭ văzusem în tufiș, urmărindu-mă. O luaĭ iarăși la fugă. Ajunseĭ la un zid înalt și gros.

Desnădejdea creștea în mine, maĭ cu seamă că nu găseam nicĭ o deschizătură pe unde să scap și vedenia mă ajunsese. Străinul, cu care mă maĭ întâlnisem, îmĭ apăru de odată la o cotitură și îmĭ strigă:

— Pe aicĭ, pe aicĭ!

Și-mĭ arată o gaură așa de mică, că de-abea putea să treacă pe-acolo un cărăbuș.

— Intră pe-aicĭ! îmĭ zise, și nu maĭ vărsa atâta sânge, căcĭ nu va fi bine!

Desnădăjduit, atinseĭ cu capul de acea găurice, o opinteală și... mă deșteptaĭ.

. . . .

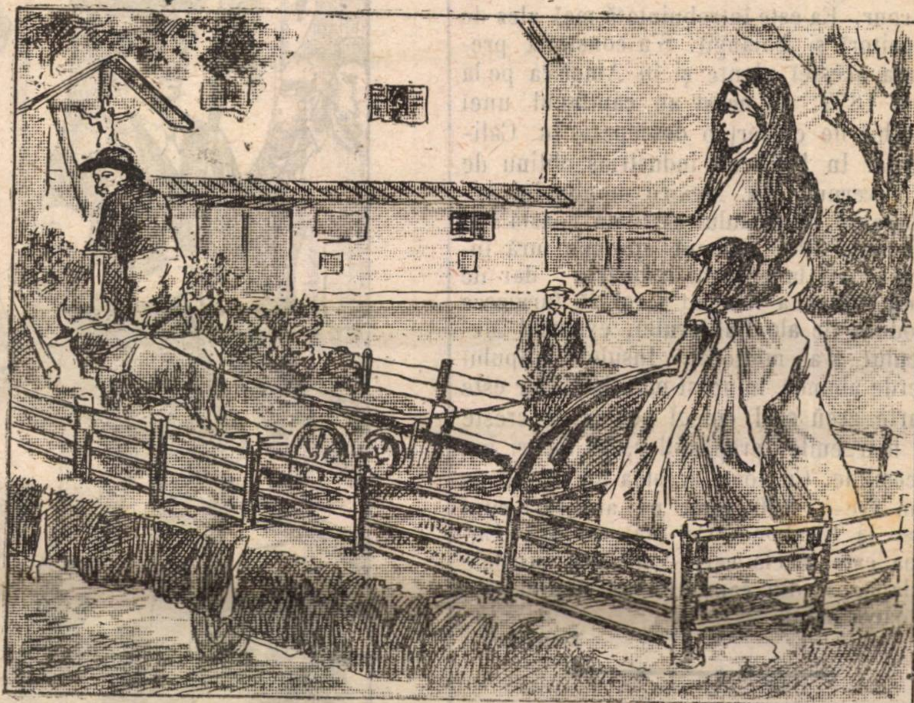
Era ziuă de mult. O durere de cap mă frământa groasnic. Cuvintele străinuluĭ răsunaŭ mereŭ la urechea mea și eŭ juraĭ că n'am să maĭ pun mâna pe pușcă.

Iată taina mea, sfârși moș Toader, a căruĭ spovedanie ne puse pe gândurĭ.

C. C. D

UN CORTEGIU SIMBOLIC

Cu toate că Flandra e țara cea maĭ clasică în mascarade, cavalcade și cortegiĭ simbolice, se găsesc aceleașĭ manifestațiunĭ poulare în toate cele-l'alte țărĭ occidentale. Bavaria a păstrat maĭ bine din toate țările germane cultul tradițiunilor din evul mediu.

Un cortegiu simbolic în Bavaria

In Münich, un cortegiu constitue care istorice, care mitologice, care simbolice și religioase.

Există și care asupra cărora nu te poțĭ pronunța dacă sunt simbolice, religioase, saŭ mitologice. De exemplu, un car pe o întindere de pământ. Se vede un bou care trage un plug. O femee conduce plugul și pe bou. Ea poartă un costum care nu e nicĭ modern nicĭ antic.

Acest ansamblu poate să constitue *Carul Agriculturei*. Alte care aŭ explicațiĭ maĭ elementare și maĭ confuse. O trăsură ale căreĭ laturĭ sunt pictate cu scene câmpeneștĭ, e plină cu fete de diferite etățĭ. O fi reprezentând carul tinerețeĭ, saŭ al Sfinteĭ Elisabeta, protectoarea fetelor? Nu se știe!

Triumful acestor cortegiĭ e în general carul luĭ Gambrinus. Acest car reprezintă victoria luĭ Gambrinus, zeul bereĭ, asupra luĭ Bachus, zeul vinuluĭ.

Gambrinus e călare pe un butoĭ mare cu bere.

El întinde luĭ Bachus o halbă cu bere spumoasă.

Zeiĭ ciocnesc paharele și beaŭ, așa că la sfârșitul cavalcadeĭ, amândouĭ zeiĭ sunt învinșĭ... de zeița bețieĭ!

Doru

DIVERSE

Bărbatul cel maĭ urât.—«Tempo», gazetă din Rio-de-Janeiro, a avut acum câțiva anĭ o idee originală de a deschide printre bărbațiĭ capitaleĭ brasiliene dela 15 anĭ în sus, un concurs de urâțenie, cu un premiŭ de 1 milion de reis (monedă brasiliană care echivalează cu 2700 de francĭ).

«Tempo» a strâns 208 portrete trimise de concurențĭ; dar numaĭ 129 aŭ luat parte la concurs, ceilalțĭ neîndeplinind condițiile voite, căcĭ eĭ făcuseră, când s'aŭ fotografiat, strâmbăturĭ oribile și trimiseseră nume false. Alțiĭ nu s'aŭ prezentat în persoană.

«Tempo» totuși a rămas cu o frumoasă galerie de candidațĭ urâțĭ, un adevărat muzăŭ de pocitaniĭ carĭ ar întârca pe toțĭ copiiĭ din Rio-de-Janeiro. Juriul era compus din treĭ redactorĭ aĭ ziaruluĭ, dintre carĭ unul ar fi putut să concureze și el la concurs având mar

şanse. In fine victoria a fost câştigată de un brasilian Matheus Gallo de Soccorro, în vârstă de patruzecĭ şi douĭ de anĭ, agricultor şi locuind într'una din mahalale oraşuluĭ.

Jurnalul a primit numeroase protestărĭ femenine, învinuindu-l de egoism şi nedreptate pentru că a exclus dela acest concurs femeile, carĭ aveaŭ se pare drepturĭ incontestabile la acel milion de reis. «Tempo», faţă de aceste revendicărĭ, are de gând să deschidă în curând un concurs de urâţenie şi pentru sexul slab.

* *

Muşchiul purpuriŭ şi valoarea sa economică. — Muşchiul purpuriŭ creşte pe stâncile insulelor Canare, ale insulelor Capuluĭ Verde, ale Sardinieĭ şi Minorceĭ. Este un fel de lichen din care se extrage o foarte frumoasă culoare de purpur. Ea este întrebuinţată maĭ ales de vopsitorĭ şi boiangiĭ. S'a constatat prezenţa aceste plante şi în America pe la anul 1872. In acest an căpitanul uneĭ corăbiĭ de comerţ o descoperi în California. In 1875 un industriaş obţinu de la guvernul din Mexico monopolul exploataţieĭ muşchiuluĭ pe toată coasta Pacificuluĭ. 3000 oamenĭ aproape fură întrebuinţaţĭ la această industrie; dar de când Congo a început şi el să furnizeze produse de ale Californieĭ, exportul Mexiculuĭ s'a micşorat. Insulele Capuluĭ Verde abundă în acest muşchiŭ, dar este foarte greŭ să-l culegĭ pentru că creşte pe margenile prăpăstiilor, în locurĭ inaccesibile. Cu toate acestea tot se culege cam vre-o 120 tone pe an, carĭ sunt duse la Lisabona. Cel maĭ căutat în Europa este acela care vine din insulele Galapagos, din cauza fineţeĭ uimitoare a culoareĭ sale.

Tranic.

Crucea Roşie şi republica chineză

Pentru ceĭ carĭ aŭ urmărit în China, în timpul celor din urmă cinsprezece anĭ, lipsa de dragoste faţă de dinastia manciuriană, e limpede că o mână streină se amestecă în toate aceste întreprinderĭ reformiste.

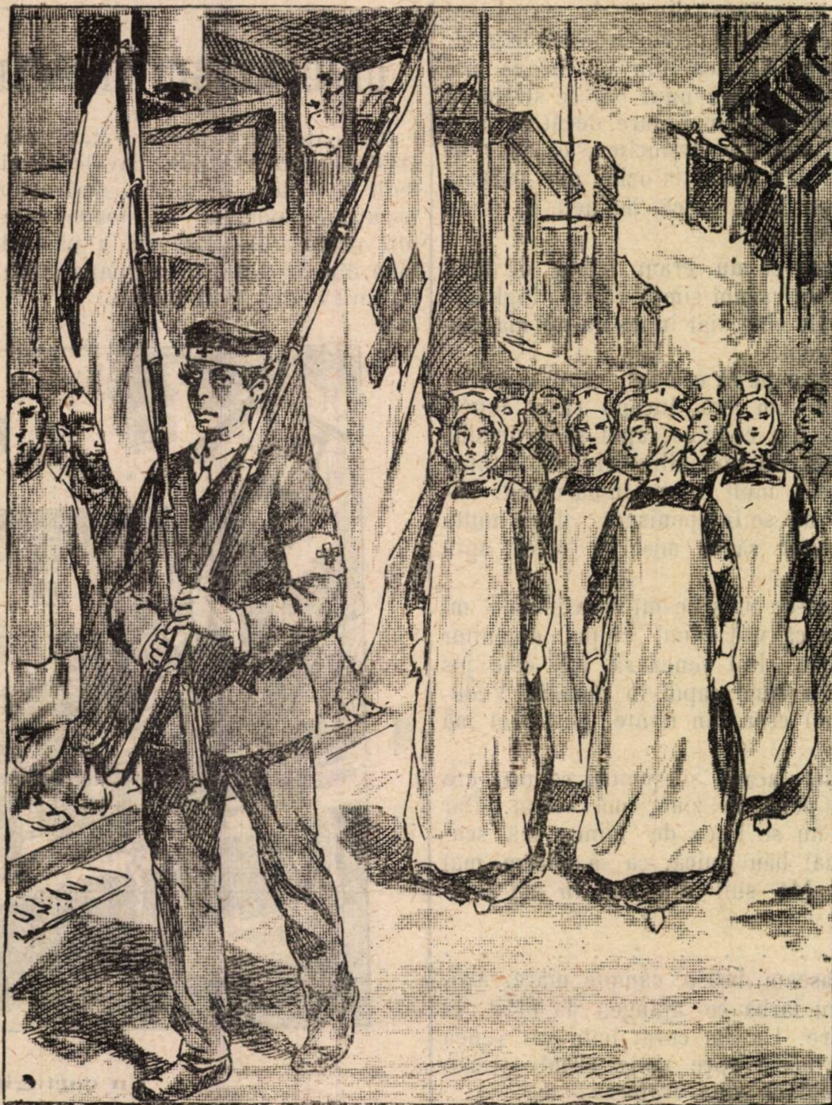
Japoneziĭ, chiar mult înainte de războiul cu China şi înainte de războiul cu Rusia, eraŭ răspândiţĭ în toate provinciile Chineĭ. Simţind dispreţul pe care poporul chinez îl arăta faţă de tron, agenţiĭ japonezĭ aţâţară revolta, distribuind în tot imperiul broşurĭ socialiste.

Pe de altă parte, instructoriĭ militarĭ în serviciul chinez eraŭ toţĭ japonezĭ; uniformele de asemenea vin din Japonia.

Din Japonia a venit de asemenea ideia creiereĭ uneĭ societăţĭ a Cruceĭ Roşiĭ chineze; de altfel această idee aşa de contrarie sentimentelor chineze, de a recruta femeĭ care să îngrijească răniţiĭ pe câmpul de luptă, nu putea fi primită de cât venind de la fraţiĭ galbenĭ, în care aŭ mare încredere, cu toate că nu-ĭ iubesc.

Ilustraţia reprezintă o procesiune compusă din primele infirmiere chineze pe străzile din Shanghai, actualmente cartierul general al republicanilor. Ele seamănă maĭ mult cu europene de cât cu surorile lor japoneze, aşa de micĭ şi delicate; femeile chineze în general sunt înalte, forte şi bine făcute. Ca şi japoneziĭ, chineziĭ nu s'aŭ temut să adopte Crucea Roşie, contrariu turcilor carĭ de s'aŭ adresat maĭ mult europeanuluĭ de cât creştinuluĭ.

Procesiunea acestor infirmiere a provocat în Shanghai o curiositate bine legitimată, maĭ ales din partea populaţieĭ chineze. In adevăr, le pare extraordinar acestor oamenĭ carĭ aŭ cel maĭ mare dispreţ de viaţa oamenească, să

Infirmiere chineze trec în grup pe străzile din Shanghaï

teama cruceĭ aŭ renunţat să denumească astfel instituţia. Chineziĭ şi japoneziĭ sunt foarte liberĭ şi independenţĭ în materie religioasă şi persecuţiile care le-aŭ îndurat adesea preoţiĭ europenĭ, adune pe răniţiĭ după câmpul de luptă spre a-ĭ îngriji. Femeile însă, ca toate femeile, având un fond de tandreţă pentru suferinţele omeneştĭ, vor sfârşi prin a înţelege roluĭ frumos al infirmiereĭ.

W. OERTEL

O călătorie în India

— Urmare —

„Rugaĭ pe Rowley să se stăpânească, adică să-şĭ păzească gura, ca nu cumva să-ĭ scape vr'o vorbă, pe care căpitanul s'o poată lua drept răspuns obrasnic, căcĭ atuncĭ aveam să mă aştept la cel maĭ răŭ lucru. Căpitanul îmĭ făcu chiar observaţie că aş ţine la îndrăzneţul Rowley care ar fi nutrind sentimente de revoltă contra luĭ şi ar fi vrând să mă pornească şi pe mine împotrivă-ĭ.

—„Bagă de seamă, Grigore, zise el scrâşnind din dinţĭ, să nu împarţĭ cu Rowley soarta luĭ, când l-a nimici mâna mea.

„Ştiam în d'ajuns ca să-l vestesc pe Rowley şi să-mĭ regulez şi purtarea mea.

Ziua nu ne'ntâlneam de loc saŭ numaĭ când era nevoie; dar noaptea, când căpitanul dormea dus pe căpătâiul luĭ, tăinuiam pe șoptite și ne spuneam unul altuia ce aveam pe suflet și ce nevoĭ ne chinuiaŭ.

,,Atuncĭ puteam să ne ușurăm inima, fără teamă de urechea vr'unuĭ ascultător răutăcios; căcĭ maĭ tot echipagiul nu iubea pe căpitan și ținea la tânărul și îndrăznețul Rowley, care făcea fiecăruia câte un serviciŭ fără să pretindă nimic în schimb.

,,Nebunia căpitanuluĭ devenea din zi în zi tot maĭ aprigă și aŭ fost clipe în care făcea unele lucrurĭ vrednice de dispreț și de rușine, pricinuite din patima cea urâtă a bețieĭ. Făcea atuncĭ fapte, care ne dovedeaŭ lămurit că nu-s săvârșite cu toată rațiunea și conștiința.

,,Astfel stând lucrurile, ne aștepta un viitor întunecat. Având o putere nemărginită pe bord, chiar dreptul de viață și că acest om n'ar fi putut abuza de toate de moarte, unde era siguranța noastră, puterile luĭ?

,,Fiecare avea acest sentiment și această convingere, fără să le spuie unul altuia. Se citea în ochiĭ tuturora, pe chipurile întunecate ale matelоților.

,,Se părea că căpitanul observase oare cum ceva, căcĭ de câteva zile nu eșea pe bord, de cât înarmat până 'n dințĭ.

,,Purtarea luĭ neobișnuită față de echipagiŭ, care dedea pe față o neîncredere vădită în buna lor credință, avu de urmare că bănuiala tuturora se dete pe față.

,,Dispoziția lor devenea din zi în zi tot maĭ rea și fără îndoială, trebuia doar un mic prilej, spre a se preface în revoltă fățișă. Nicĭ o persoană străină nu s'ar fi îndoit că toată lumea de pe bord era de partea luĭ Rowley și că n'ar fi trecut cu vederea orice răŭ ce i s'ar fi făcut pe nedrept. Era foarte prudent lucru din partea luĭ că se expunea cât maĭ puțin privirilor căpitanuluĭ. Părăsea îndată puntea, când acesta eșea pe pupă; dar și acest fapt îl supăra pe căpitan, care ar fi dorit să-ĭ găsească nod în papură și să-șĭ verse focul pe el.

,,Pân'acum călătoria fusese neobișnuit de fericită. Nu se'ntâmplase nicĭ o nenorocire și în curând trebuia s'ajungem la insula Sfânta Elena. Acolo avea să se oprească corabia, ca să se aprovizioneze cu apă și să descarce din mărfurĭ. Aci însă a fost scris să se întrerupă fericita călătorie de pân'acum, printr'o nenorocire.

,,Vântul se potolise d'odată și acesta era cu atât maĭ neplăcut, cu cât apa ce aveam nu maĭ era de băut și merinde eraŭ pe sfârșite. In Sfânta Elena aveam să ne îndestulăm cu de toate.

,,Starea asta dură treĭ zile și corabia abia înainta cu un nod. Căldura era înăbușitoare și nicĭ unul din noĭ nu era veselĭ. De necaz, căpitanul se dete bețieĭ și adeseorĭ se clătina pe punte. In seara zileĭ a treia vântul începu să sulfe rece și prevestind furtună.

,,Față d'o perspectivă atât de amenințătoare, trebuiaŭ luate toate măsurile de prevedere; dar căpitanul abia putea să se ție pe picioare, vorba luĭ era un adevărat gângăvit; matelоțiĭ începură să murmure.

,,Ce o fi să fie, zise un matelot bătrân și cu experiență către Rowley, când o începe furtuna. Nu cumva corabia întreagă, cu toată marfa și viața noastră să fie pe mâna unuĭ om, care nu știe ce face. Ia te uită, era să cază pe pupă, de nu-l ținea comandantul.

,,Eram lângă eĭ. Rowley se uită spre căpitan, dete din umerĭ și un zâmbet batjocoritor trecu pe chipul luĭ plin de expresie.

,,Spre norocul luĭ, căpitanul Ball băgă de seamă. Se repezi la noĭ furios: ,,Plănuițĭ revoltă?" strigă cu o furie sălbatecă.

,,Rowley voia să vorbească, dar căpitanul își scoase pistolul de la brâu, și-ar fi omorât pe Rowley saŭ pe mine — căcĭ nu știŭ pe care din noĭ douĭ îl bănuia — de n'ar fi împiedecat comandantul nenorocirea, vorbind în locul nostru și încredințându-l că suntem nevinovațĭ.

— ,,Iĭ cunosc pe ăștĭ douĭ, strigă căpitanul, știŭ că sunt unițĭ și că nu-mĭ vor binele. Puneți-ĭ în lanțurĭ și-ĭ aruncațĭ în închisoare.

Matrozii nu se mișcară. Revolta era gata să isbucnească, pe când pericolul furtuneĭ se apropia tot maĭ mult. Comandantul se uită la noĭ și repetă porunca. De data asta matelоțiĭ ascultară.

,,Ce îĭ va fi hrănit ura împotriva mea nu știŭ, o fi ascultat poate tăinuirile noastre de seară. Furăm legațĭ și dușĭ 'n carceră. Rowley era nebun de mânie. In zadar îmĭ daŭ toate silințele să-l linișteсс. D'abia maĭ târziŭ, când afară furtuna vâjia maĭ turbată, svârlind corabia încoace și încolo, se maĭ potoli și el.

— ,,Nu poate să meargă așa, îmĭ zise el; dacă și tu aĭ aceleașĭ gândurĭ ca și mine, părăsim corabia în Calcuta. Acolo putem scăpa de el fără pericol; altfel nu sfârșim nicĭ unul bine. Ce spunea Rowley era drept. Alcătuirăm planul șĭ potrivirăm cum l-am putea aduce la îndeplinire.

,,Să tot fi fost miezul nopțiĭ. Furtuna era în toiŭ, când comandantul veni să ne desfacă lanțurile. Corabia e în pericol, zise el, avem nevoe de ajutorul vostru.

— ,,Unde e căpitanul? întrebă Rowley.

— ,,E sus și e treaz de tot.

— ,,El a ordonat liberarea noastră?

— ,,Da!

— ,,Atuncĭ primim, căcĭ a recunoscut nedreptatea ce ne-a făcut, adăugă Rowley și ne supunem.

,,Comandantul ne rugă să uităm necazul și-l urmarăm. Pe punte era înfiorător. Abia te puteaĭ ține pe picioare. La tot minutul, valurĭ uriașe năvăleaŭ asupra corăbieĭ. Furtuna mugea îngrozitor și svârlea puternicul vas, ca pe o coaje de oŭ.

,,Ordinele căpitanuluĭ se urmaŭ cu judecată și cumpănire și furâ îndeplinite cu sfințenie; iar furtuna părea a-șĭ bate joc de toate sforțările omeneștĭ. Vârful catargului celuĭ mare fusese frânt de vânt. La tot minutul amenința să se rupă, de n'ar fi fost ușurat de greutatea pânzeĭ, care se împotrivea furtuneĭ, deși era sfâșiată.

,,Rowley, disprețuitor de moarte, își luă această sarcină. Privirile tuturora îĭ urmăreaŭ mișcările pline de groază, dar el își îndeplini sarcina cu dibăcie și pentru un moment corabia fu mântuită. Lucram din toate puterile la pompă, să îndepărtez apa care, tot năvălind, ajunsese până jos și amenința mărfurile.

,,Despre ziuă furtuna se potoli și soarele lumina marea încă agitată, dar pustiirile ce făcuse furtuna pe corabia noastră eraŭ și maĭ grozave la vedere în plina sa lumină. Acum veni rândul luĭ Rowley să îndrepte, să dreagă, să facă la loc ceea ce se stricase. Maĭ ales roata de la cârmă fusese stricată; amândouă catartele eraŭ într'un hal, că n'ar maĭ fi putut suporta o altă furtună la fel cu aceasta.

,,Căpitanul era schimbat, ca prin farmec. Tocmaĭ prietenos nu era, dar era blând. Părea a-șĭ fi recunoscut greșeala, lăuda pe toțĭ pentru credința lor în îndeplinirea datorieĭ și poruncĭ să ni se împartă rom și alte bunătățĭ, a căror existență pe corabie nicĭ nu o bănuiam maĭ înainte.

,,Abia ajungând în Sf. Elena, aflarăm că această schimbare a purtăriĭ sale fusese urmarea uneĭ convorbirĭ foarte serioase cu comandantul, după ce se potolise furtuna.

,,Stăturăm puțin în Sf. Elena și căpitanul nu dete voie nimănuia să se coboare pe uscat. Poate că-ĭ era teamă să nu ne plângem contra luĭ saŭ să fugim. Nu-șĭ schimbă de loc purtarea, aprovizionă însă din belșug corabia cu tot ce era de trebuință și cu ceea ce ne lipsise până acum.

,,Stăteam adesea pe punte și admiram insula de piatră, care se înălța din sânul umed al măreĭ, cu uriașele și ciudatele grămezĭ de stâncĭ și ne cuprindea dorul să mergem s'o vedem maĭ d'aproape, fără să ni-l putem alina. Insă eŭ avuĭ prilejul să maĭ vorbesc cu Rovley d'aproape asupra planuluĭ nostru. Noĭ doĭ aveam motiv să nu ne încredem în purtarea liniștită a căpitanuluĭ Ball. Vedeam doar privirile, pe carĭ ni le trimetea pe furiș și care nu ne prevestea a bine. Intreprinderea era desigur îndrăzneață. Trebuia, plănuiam noĭ, să ne depărtăm de corabie neobservațĭ; dar asta nu era de cât jumătate din sarcină. Trebuia să stăm ascunșĭ atât cât corabia era ancorată pe Gange. Acest fel de dezertărĭ nu era lucru rar și căpitaniĭ ordonaŭ poliţieĭ engleze să puie mâna pe fugarĭ, întrebuințând toate mijloacele posibile. Dacă ne prindea, soarta ne era mizerabilă, fără doar și poate. Afară d'asta sacrificam mult. Cu cât luam maĭ puțin din avutul nostru, cu atât aveam maĭ multă speranță de reușită. Indată ce corabia pleca, eram liberĭ. Trebuia să ne despărțim nu numaĭ de mica noastră avere, care era toată pe bord, ba chiar de leafă; căcĭ prin contract se hotărâse să ni se plătească, când ne vom întoarce la Londra.

,,Și totușĭ, hotărârea se întărea tot maĭ mult. Voiam maĭ bine să riscăm totul, să pierdem totul, de cât să fim la bunul plac al acestuĭ om și pradă voințeĭ luĭ fără marginĭ. Ne ura și era lucru vădit c'aștepta doar prilejul să-ĭ dea motiv să ne arate ura și mânia luĭ.

(Va urma).

Trad. de **Tomescu-Putna**

NOUILE MARI PREMII

OFERITE DE

ZIARUL „UNIVERSUL"

abonaţilor săĭ cu începere de la 28 Noembrie, 1911

O Splendidă Vilă la Sinaia

«Vila Maria», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziţia cea maĭ splendidă din localitate.

O CAMERA DE CULCARE IN BRONZ

de mare valoare, al 7-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de Industria Metalică «Marcu», Bul. Elisabeta, 8

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea, şoseaua Mihaĭ-Bravul No. 37 şi str. Şerbănică, No. 10. Sucursala calea Victorieĭ, No. 107

UNA GARNITURA MOBILA DE STEJAR TAPISATA, PENTRU ODAE DE BIUROU

compusă din : una canapea, două fotoliurĭ şi şease scaune

UN BIUROU DE STEJAR MASIV ŞI UN FOTOLIU DE BIUROU TAPISAT

Toate acestea cumpărate de la cunoscuta Expoziţie modernă de mobile Gildener Rosenthal & Hascal, Bucureştĭ, strada Carol, No. 64, etajul I

O jumătate garnitură mobilă de lemn roşu lustruit, coloarea mahonuluĭ

entru intrare, compus din : Una canapea, 4 scaune, 2 marchize, 2 taburele, una masă cu geam de cristal. Toate îmbrăcate cu mochet frez, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», str. Carol, 74, lângă hotel Dacia

Un serviciu de masă pentru 12 persoane, compus din : 12 lingurĭ, 12 furculiţe şi 12 cuţite de alpaca veritabil argintate şi bogat decorate, în cutia lor de piele imitată şi căptuşită cu mătase. **Un serviciu de vin** pentru şase persoane, compus din : una carafă şi şease pahare de cristal bacara cu monturĭ de alpaca veritabil argintate, imitând exact argintul oxidat; toate aceste obiecte puse pe o tavă rotundă tot de alpaca veritabil argintată. **Una pereche sfeşnice de alpaca**, argintate şi bogat decorate. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasoarnice şi bijuterii en gros şi en detail Fraţiĭ A. & I. Roller, Bucureştĭ, strada Smârdan, No. 35, etajul I.

Una pendulă de perete, de lemn lustruit, frumos ornamentată, în lungime de 87 centimetri, intorcându-se odată la 15 zile. **Una pendulă de perete**, de lemn de nuc lustruit, frumos sculptată, în lungime de 77 centimetri, intorcându-se odată la 15 zile. **Una harmonică** superioară, burduf dublu, colţurile legate, cu 21 clape şi 8 basurĭ, toate de oţel. **Un ceasornic de masă**, de lemn de stejar, representând un castel medieval, înălţime 36 centimetri, având o muzică cu două cântece naţionale. Cumpărate de la «Compania generală», Biurou de importaţiune, Bucureştĭ, strada Smârdan, No. 29, etajul I.

O bicicletă de curse «Imperial», cea maĭ cunoscută marcă engleză. **Un gramofon mare**, fără pâlnie, ultima perfecţiune, cu 6 plăcĭ marĭ marca «Inger», cântate de ceĭ maĭ bunĭ artiştĭ. **Un serviciu de lavoir de faianţă**, compus din 5 bucăţĭ. **O lampă** ultima creaţiune, model «Cometa Halley», sistem american, cea maĭ economică şi luminoasă. Toate acestea cumpărate de la cunoscutul magazin E. A. Pucker, Bulevardul Elisabeta, No. 15, sub Hotel Princiar.

O jardinieră de metal argintat, cu vas verde. **O fructieră** argintată şi aurită, cu un cornet conţinând 12 cuţite pentru fructe. Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Una bicicletă «Naumann» de mare lux, una din cele maĭ solide şi excelente biciclete, din fabrica soc. pe acţiunĭ Siedel & Naumann din Dresda, singurele biciclete introduse în armatele germană, rusă şi turcă şi la postele germană şi română. Reprezentant general D. Leonida Piorkowski, Bucureştĭ, str. Ştirbeĭ-Vodă, 21.

Un ceasornic de aur 14 carate, bărbătesc, frumos gravat. **O pendulă** mare de perete, frumos ornată şi **un serviciu** compus din : o lingură, furculiţă şi cuţit de argint veritabil, marcat de Stat. Toate acestea cumpărate dela cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicăria Colţeĭ», Bucureştĭ, str. Colţeĭ, No. 31.

Una pendulă de perete lemn de stejar, cu bătae, ultima noutate. **Un ceasornic de biurou**, cumpărate de la marele magazin de bijuterie, ceasornicărie şi argintărie Jean Schmidt & Const. Stratulat, Bucureştĭ, calea Victorieĭ, 53.

Un gramofon mare, una vioară, una harmonică, una mandolină, cumpărate de la cunoscutul magazin de muzică Jean Feder, Victorieĭ, 54.

Una trusă pentru damă, cu treĭ sticluţe şi cu necesar de toaletă. **Una trusă** de manevră pentru domniĭ ofiţerĭ. **Treĭ truse** de piele fină pentru manicure. **Treĭ pulverizatoare** splendide de cristal, nichelate. **Treĭ pudriere** cu pufurile lor. **Treĭ oglinzĭ nichelate** pentru masă. Cumpărate de la cunoscuta Drogherie Princiară Const. C. Popescu, Bulevardul Elisabeta, colţ cu strada Brezoianu.

Una maşină de cusut de mână, sistemul cel maĭ nou şi **un gramofon** marca «Melodion Carmen-Sylva», de cea maĭ mare perfecţiune, împreună cu 6 plăcĭ marca «Premier-Record», având cântece romăneştĭ. Aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de maşinĭ de cusut, biciclete şi gramofoane: «Compania anglo-americană» din Bucureştĭ, strada Carol, No. 50, cu sucursale în Piteştĭ şi Câmpina.

O maşină de cusut, de familie, «Markton», perfecţionată, cumpărată de la marele magazin «Compania Markton», strada Carol, No. 38, colţ cu strada Brâncoveanu.

Alte 10 maşinĭ de cusut comandate în străinătate.

Un plug de oţel cu o brazdă, marca D. C. M. N. **Un plug de oţel** cu două brazde, marca Z. H. C. R. Ambele din celebra fabrică Rudolf Bacher, Raudnitz (Bohemia), reprezentată în România prin marea casă de maşinĭ agricole şi industriale : Soc. în comandită Weil, Joseph & Co. succ., Bucureştĭ, str. Smârdan, 5.

Una maşină mare de bucătărie «Ideal», cu patru ochiurĭ din table de oţel, cu cazan de aramă, elegant şi solid construită, cumpărată de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihaiĭ D. Botez, Bucureştĭ, calea Văcăreştĭ, 142.

2 costume de haine (saco), după măsura şi alegerea stofeĭ, carĭ se vor confecţiona de cunoscuta croitorie Jaques Grimberg, Bucureştĭ, str. Academieĭ, 25.

Un şearpe de aur (colier) pentru gât, de mare valoare. **50 casete** conţinând fie-care pudră şi săpun „Flora", făcute anume pentru abonaţiĭ ziaruluĭ "Universul".

Afară de acestea, toţĭ abonaţiĭ maĭ primesc gratuit un volum din **«Memoriile Regeluĭ Carol I al Românieĭ**, saŭ un volum din cărţile ce apar în editura ziaruluĭ „Universul" tipărite anume pentru abonaţĭ.

Preţurile de abonament sunt aceleaşĭ : **Pentru un an leĭ 18 ; pe 6 lunĭ leĭ 9,15 ; pe 3 lunĭ leĭ 4,65.**

Anul XIII.—No. 773 | 5 Bani în toată țara 5 | Miercuri, 7 Martie 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația
No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

Mascați și îmbrăcați în costume bizare, barbații joacă și cântă în cinstea «Tartorului».—**(Vezi pag. 5568).**

Dansul «Tartoruluĭ dracilor»

——

Orĭcăreĭ rase ar aparţine locuitoriĭ insuleĭ Ceylan, eĭ arată un gest pasionat pentru dans şi muzică, fie că intră ca actorĭ în nenumăratele reprezentaţiĭ mime dramatice care se daŭ în satele cingaleze, fie că rolul de simplu spectator îĭ aduc în jurul trupelor care parcurg oraşele, cum fac trupele dramatice în ţările noastre occidentale.

Indată ce o trupă de artiştĭ se opreşte în vre-un sat, se văd adunându-se maurĭ, vechĭ arabĭ, împodobiţĭ cu turban roşu, rodiaşĭ, zebuşĭ, care vin dela Sud.

In afară de acest soĭ de artiştĭ maĭ sunt actoriĭ numiţĭ *păiajenĭ dansatorĭ*. Aceştĭ păiajenĭ aŭ piciioarele de o lungime considerabilă, adică de cincĭ-zecĭ de centimetri. Corpul le e mic. Sensibilĭ la sunetul flatuluĭ, eĭ ridică picioarele în cadenţă şi îşĭ balansează corpul ritmic.

In cinste maĭ mare sunt puşĭ oameniĭ-şerpĭ, printre care fermecătoriĭ Colombo sunt ceĭ maĭ renumiţĭ şi maĭ dibacĭ. Eĭ arată, cu o îndrăzneală de care numaĭ eĭ sunt capabilĭ, *cobra-capela*, cel maĭ periculos şearpe, care se leagănă în sunetul clarinetuluĭ şi descrie miĭ de curbe graţioase.

Fermecătoriĭ Colombo desfid orĭce concurenţă maĭ ales în arta jongleriei. Eĭ se servesc pentru exerciţiile lor de nucĭ de coco pe care le aruncă în sus şi prind patru, şease, şi chiar zece nucĭ, cu o dexteritate uimitoare.

Eĭ maĭ posedă o trupă de actorĭ, adică o trupă de păpuşĭ îmbrăcate în costume orientale splendide. Unele păpuşĭ poartă pe hainele lor pietre preţioase. Aceste păpuşĭ joacă episoade scoase din splendidele poveştĭ ale vechilor rajahĭ din India şi Ceylan.

Cu un rang maĭ sus de arătătoriĭ de păpuşĭ, sunt *oameniĭ-demonĭ*. Aceştia aŭ un anume caracter religos, saŭ maĭ bine zis ritual. Iată felul reprezentaţiilor lor:

Se ridică, de obiceiŭ într'un luminiş, un templu *Tartoruluĭ-drac*. Acest templu se compune din treĭ piramide trunchiate puse una lângă alta. Oameniĭ îmbrăcaţĭ cu costume bizare şi cu faţa acoperită cu o mască înaintează în templu şi recită imnurĭ în onoarea *Tartoruluĭ-drac*.

Eĭ îl roagă să-şĭ depărteze supărarea de botakunda, vatcha şi hotcadecava adică elefantul, boul şi porcul, care constitue fondul bogăţieĭ cingaleze. Iĭ maĭ cer să ardă cu focul ceresc ochiĭ duşmanilor. In sfârşit îĭ maĭ cere să depărteze toate bolile, de femee, care de asemenea e o bogăţie pentru cingalezĭ, pentru ca *nana*, adică femeea, să fie tot aşa de superbă ca *vetchi*, vaca.

Dar reprezentaţiile oamenilor diavolĭ nu se mărginsc numaĭ în a cânta acest soĭ de litaniĭ; eĭ maĭ fac încă *rondul diavoluluĭ*.

Acesta are loc de obiceiŭ seara pe lună. Spectatoriĭ aranjaţĭ în jurul spaţiuluĭ rezervat oamenilor diavolĭ, nu văd mare lucru, dar sunt pătrunşĭ de o teroare religioasă.

Maĭ întâĭ oameniĭ diavolĭ se culcă la pământ şi staŭ aşa câteva minute. In urmă se ridică pe jumătate. Corpul lor pare florĭ monstruase eşite de o dată din pământ care se leagănă întocmaĭ ca florile bătute de vânt. Şi aceste florĭ murmură şi gem.

Pe urmă oameniĭ diavolĭ sar de o dată în picioare. Gemetele devin maĭ ascuţite. Eĭ ridică braţele spre cer şi fac nişte săriturĭ furioase urmărindu-se reciproc. Se aud strigăte de furie şi de victorie. E un sgomot în adevăr drăcesc. Dar şeful oamenilor diavolĭ dă un semnal. Strigătele încetează, toţĭ diavoliĭ cad la pământ şi tăcerea urmează tumultuluĭ. Această tăcere pare cu atât maĭ profundă şi maĭ teribilă pentru că contrastează cu zgomotul infernal de maĭ înainte. Atuncĭ se ridică în noapte un concert de instrumente pe care muzicanţiĭ se căsnesc să-l facă cât maĭ dulce posibil, şi în acest timp, oameniĭ demonĭ iaŭ pământ şi fasonează din el figurin cu chip omenesc. Când toţĭ sunt gata, se ridică şi urmaţĭ de mulţimea spectatorilor mişcaţĭ şi înspăimântaţĭ, se îndreptează spre râu saŭ spre vre-o fântână şi toţĭ, actorĭ şi public, aşteaptă în picioare şi tăcuţĭ, ivirea auroreĭ. In momentul când e să apară soarele, oameniĭ diavolĭ aruncă figurinele în apă şi aceasta însemnează că aruncă departe de spectatorĭ şi de sat relele de care sufer.

In sunete de flaut şi de tam-tam toată lumea se înapoiază la templul *Tartoruluĭ-Diavol;* în urmă toţĭ se depărtează.

C. Arg.

Cel maĭ mare coş din lume

——

Micul oraş Cumavon, aproape de Aberavon din ţara Galilor, se poate lăuda că posedă coşul cel maĭ înalt din lume.

O să treacă multă vreme până când un alt oraş să poată ţine recordul coşuluĭ din Cumavon, căcĭ acest coş are 2218 metri lungime, ceeace reprezintă maĭ mult de cât şeapte Turn-Eiffel, puse unele peste altele.

Acum şease-zecĭ de anĭ, fumul produs de uzine constituia o adevărată plagă pentru ţară.

Nu numaĭ că mirosul arsenicului răspândit în atmosferă împedica să crească iarba, dar populaţia chiar era crud decimată.

Se aduseră ingingerĭ din toate părţile spre a studia chestiunea. Incercară diferite sisteme spre a remedia această stare rea de lucrurĭ, dar totul fu în zadar. In sfârşit Robert Preuton, care trebuia să creeze maĭ târziu ,,Sind Railway" în Indiĭ, rezolvă problema.

Uzinele eraŭ situate la poalele unuĭ munte înalt. Breton construi un coş în toată lungimea munteluĭ, de la bază până aproape la 25 metri de vârf, urmând accidentele terenuluĭ.

Astfel, fumul se răspândeşte în atmosferă la o aşa de mare înălţime deasupra oraşuluĭ, că ţara nu maĭ suferă.

La o depărtare de patru-zecĭ de mile se poate zări vârful acestuĭ coş gigantic deasupra munteluĭ.

Doru

La polul Sud

Câte-va notiţe asupra luĭ Amundsen

——

Cititoriĭ ştiŭ din ,,Universul" că exploratorul norvegian Amundsen cât şi căpitanul englez Scott aŭ întreprins separat călătoriĭ la polul Sud. De asemenea se ştie, după o telegramă primită de *Daily Cronicle*, cum că polul a fost atins de Amundsen la 14 Decembrie.

Dăm aci câteva notiţe asupra luĭ Amundsen.

Roal Amundsen şi-a făcut primele studiĭ la universitatea din Christiania. Apoĭ, timp de douĭ anĭ, a studiat medicina.

Dragostea de mare însă îl împingea spre a deveni explorator. Părăsi atuncĭ tot ceeace îĭ promitea o viaţă calmă şi fericită şi se aruncă în îndeletnicirea care îĭ aducea numaĭ oboseală, aceea de marinar. Se simţi atuncĭ fericit şi căută să profite de toate ocaziunile spre a învăţa navigaţia. După câţĭ-va anĭ de muncă încordată, trecu cu succes examenele de căpitan.

Primele sale experienţe polare aŭ fost făcute în antarctic. Intr'o expediţie organizată în 1907 de Gerlache, Amundsen avu postul de prim locotenent.

Această expediţie nu se acoperi de glorie, căcĭ ea nu trecu de 71 grade. Dar *Belgica* rămase multă vreme împresurată de gheţurĭ şi în urmă târâtă în banchiză.

După acest debut în exploraţie, Amundsen îşĭ propuse să fixeze din noŭ locul poluluĭ magnetic boreal care fusese

descoperit de James Clark Ross în 1831. Dar înțelese că acest proiect nu seducea pe comanditari și-l părăsi pentru altul mai impresionant, acela de a explora trecătoarea de nord-vest dintre Oceanul Atlantic și Pacific.

Cu un mic vas *Ejoa*, de 47 tone și de 22 metri lungime, Amundsen, cu șease tovarăși, plecă din Christiania, la 10 Iunie 1903 și după mari neajunsuri din pricina timpului, ajunse la un port pe coasta de Sud a pământului Regele-Wilhelm care trebui să devie refugiul expediției timp de doui ani. Strânse aci proviziuni îndestulătoare și 19 luni fără întrerupere exploratorul făcu observațiuni magnetice.

Amundsen reuși să probeze în mod absolut ceeace în cursul ultimilor ani se afirmase prin considerații teoretice, că polul magnetic nu e imuabil și că după toate probabilitățile este în continuă mișcare.

In August 1905 *Ejoa* plecă din nou spre Vest. De la baia Baffia parcurse 770 mile și ajunse la capul Bathurst unde întâlni prima balenieră ce venea de la Vest.

In chipul acesta trecătoarea de nord-vest, care nu avea decât 5 metri lungime, fu pentru prima oară atinsă de un vas.

Ultima călătorie a lui, aceasta spre polul Sud, după cum se vede din telegrame, este încoronarea întregei lui opere.

Costea

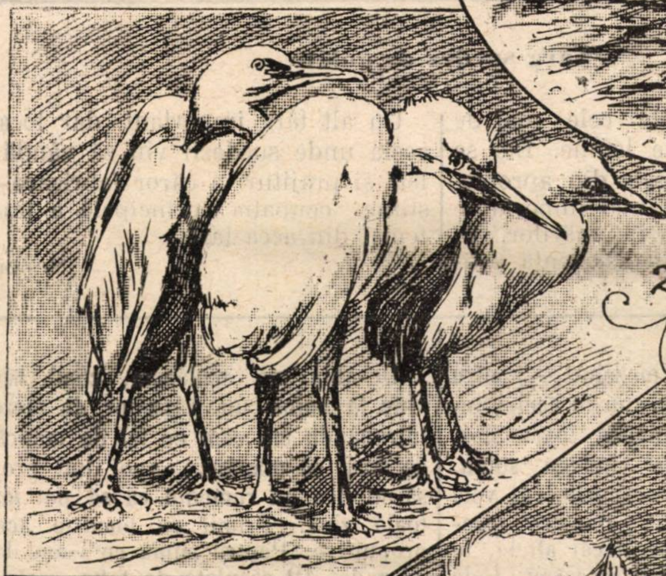
Crimele vânătorilor de pasări

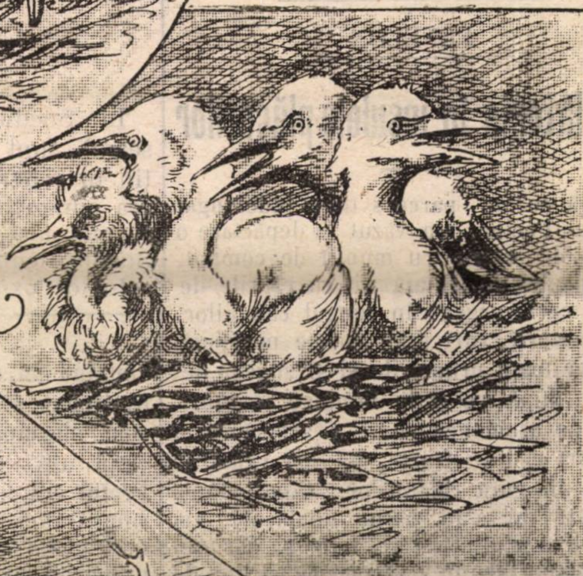
—

Industria franceză de pene a găsit mijlocul să transforme penele de pasări domestice ca cocoșul, curcanul, etc., în pene de pescari albi și pene imitând penele pasărei Paradisului. Prin aceasta a început să descurajeze pe profesioniștii masacratori de pasări sălbatice, cari sunt cauza stârpirei celor mai multe specii.

De odată însă, află că mai mulți vânători de pene își îndeplineau opera lor nefastă în acel loc, și se grăbi să plece spre a apăra pe protejatele sale. Dar era târziu!

1) Lovită de plumbul ucigător, pescarul-alb (mama) móre

2) Puii consternați, nu pot pricepe cum aŭ fost părăsiți de mama lor.

3) Desperați, puii scot strigăte de foame.

4) După atâtea suferinți, nevinovații sucombară într'o încéată agonie.

Anul trecut un eminent naturalist australian, E. Matingley, își formă proectul să fotografieze un pescar alb în viață.

El se transportă aproape de bazinul Muray (Noua Galie de Sud) unde știa că găsește o mulțime de cuiburi de pescari albi.

După ce fotografie mai multe cuiburi locuite, se înapoe la Melburn, hotărât să vie când vor cloci ouăle.

Păzind momentul când grațioasele pasări se coboraŭ din cuiburile lor să caute hrană pentru ele și puii lor, omorâră vre-o cincizeci și aruncară cadavrele lor, după ce le despuiară de pene cari aŭ o valoare comercială!

Omorând părinții, condamnaŭ sute de pui să moară de foame în cuiburile lor.

Un mare număr de pui, scrie distinsul ornitologist australian, muriseră deja. Increzându-se în puterile lor, încercaseră să sboare, dar căzuseră în apă și se înecaseră.

In New-York s'a interzis, sub pedeapsă de amendă și închisoare, vinderea acestor pene. In Anglia, de asemenea, mii de doamne aparținând tuturor claselor societăței, se angajară, sub jurământ, să nu mai poarte pene de pescari albi.

Sereno.

Succesul „Ziarului Călătoriilor"

Intr'un număr trecut al «Ziarului Călătoriilor», publicând o scrisoare a unui cititor al nostru din Africa, arătam de câtă simpatie se bucură ziarul nostru şi peste hotare depărtate.

Primim acum din partea protosinghelului Filaret Gheorghiu, din Canada, o scrisoare prin care ni se arată succesul ce-l are ziarul nostru şi prin acea parte a pământului.

Tot cu ocazia asta, cititorul nostru, după ce ne roagă să trimetem un cât mai mare număr de foi în Sketchley Sask, localitatea unde se află, ne scrie şi câteva rânduri cu privire la curiozitatea localităţei:

«Uşile, zice corespondentul nostru, nu se încue în Sketchley, nici chiar când pleacă gospodarul de acasă. Şi vecinul se găseşte la 1—2 mile depărtare!

«Când vr'un drumeţ are nevoe să ceară vre-o lămurire asupra călătoriei sale, el intră în casă, dar nu găseşte pe nimeni nici în casă şi nici pe afară. Găseşte însă înăuntru altceva: pe masă se află o pâine, o găină umplută saŭ altă mâncare precum şi o bucată de hârtie şi un creion».

TÂRGURILE SUEDEZE

Târgurile ţărilor septentrionale sunt mai active ca târgurile regiunilor meridionale.

Oamenii de la Nord se duc în târg spre a cumpăra saŭ vinde, nu spre a flecări saŭ din simplă curiositate.

In fiecare zi sosesc care încărcate cu lemne care se aranjează sistematic, în aşteptarea cumpărătorilor, cari vin nu numai din locurile învecinate ci chiar din Franţa şi Germania.

Aceste lemne servesc la diferite utilităţi, de la fabricarea hârtiei până la construcţia de case şi nave.

Târg suedez de galete

In Suedia târgurile cele mai de seamă sunt acelea de lemne. Ele se ţin în general în oraşele din apropierea cursurilor de apă mai importante şi mai ales în porturile mărilor. In Suedia, lemnul e prin excelenţă articolul de exploraţie.

Un alt târg important, dar local, e acela unde suedezii vin să vândă galete şi prăjituri a căror fabricare constitue ocupaţia principală a multor femei din acea ţară.

Sereno

FÉNELON

O călătorie în insulele plăcerilor

După ce am parcurs timp îndelungat oceanul Pacific, am văzut în depărtare o insulă de zahăr cu munţii de compot, cu stâncile de ghiaţă şi cu râurile de sirop, cari curgeaŭ în lungul câmpiilor.

Locuitorii, cari eraŭ foarte nesăţioşi, lingeaŭ toate drumurile şi-şi sugeaŭ degetele după ce şi le înmuiaŭ în râuri. Eraŭ de asemenea codri şi arbori uriaşi din cari cădeaŭ fructe, pe cari vântul le ducea în gura călătorilor. Cum atâtea bunătăţi mi s'aŭ părut neplăcute, am vrut să trec în alte ţări, unde să pot găsi alte poame de un gust mai deosebit; de aceea am consultat locuitorii acelei insule, cari m'aŭ asigurat că la zece leghe depărtare de acolo se află o altă insulă cu mine de jambon, de şuncă şi de tobă; iar râurile sunt pline cu sos. Plouă cu vin când e timpul să plouă, iar când zilele sunt frumoase, roua dimineţei este totdeauna de vin alb, asemănător cu vinul grecesc ori cu acela de Saint-Laurent.

Pentru ca să pot trece în insula aceea, m'am dus la portul de unde trebuia să plec şi m'am îmbarcat împreună cu 12 oameni de o grosime nespusă şi cari cum s'aŭ suit în corabie aŭ şi adormit. Ei suflaŭ aşa de tare în somnul lor, încât pânzele corăbiei s'aŭ umflat. De-abia am ajuns în acea insulă, când am văzut sumedenie de vânzători cu table în mâini vânzând fel de fel de mezeluri,—pentru că trebue să ştiţi că locuitorii acelei insule obişnuiaŭ să mănânce foarte des. Eraŭ alţi oameni cari vindeaŭ somn. Preţul era fixat după ceasurile cât voia cumpărătorul să doarmă; dar eraŭ somnuri unele mai scumpe decât altele, în proporţie cu visurile cari se visaŭ. Cele mai frumoase visuri eraŭ foarte scumpe. Deci am cerut cele mai favorabile pentru punga mea, şi cum eram obosit, m'am dus imediat să mă culc. Dar de abia aţipisem, când am fost deşteptat de nişte sgomote teribile; am fost întâi cuprins de o groază nebună şi am început a striga după ajutor, dar mi se spuse să mă liniştesc că se crăpase pământul. Am crezut că sunt pierdut; dar mai pe urmă stăpânul casei m'a asigurat zicându-mi că se deschidea aşa în fiecare noapte la o oră anumită pentru a da cu o mai mare forţă râurilor ciocolata cu cremă şi licheorurile glacées de toate speciile.

M'am sculat să le gust şi în adevăr eraŭ foarte delicioase. Apoi m'am culcat din noŭ.

De-abia mă sculasem, când văd că vine la mine un vânzător de mezeluri întrebându-mă cam ce fel de mâncăruri aş dori să mănânc; apoi îmi propuse să-mi dea un remediŭ ca să pot mânca toată ziua. Primii cu bucurie această propunere. Pentru suma ce i-am dat-o, mi-a dat 12 săculeţe de tafta, cari odată aşezate pe corpul meŭ trebuia să-mi servească ca 12 stomacuri pentru a mânca 12 dejunuri. De-abia mi le pusei şi avui o foame teribilă, astfel că de dimineaţa până seara nu făcusem altceva decât să mănânc întocmai ca un cal căruia nu-i lipseşte niciodată fânul din esle.

După ce am petrecut şi în această insulă vre-o câteva zile, am vrut să mă reintorc în ţară, dar câţi-va prieteni m'aŭ sfătuit să vizitez un oraş care se găsea tot în insula aceea şi care era unic în felul săŭ.

Mi-aŭ promis că mă vor duce într'o trăsură care îmi era cu totul necunoscută. După puţină vreme m'aŭ aşezat într'un scaun de lemn foarte uşor, împodobit numai cu pene şi agăţând la acest scaun hăţuri de mătase, aŭ înhămat pa-

tru păsări—așa de mari ca struții—cari aveaŭ aripele proporțional cu corpul lor. Nu trecu mult timp și păsările își luară sborul. Când m'am văzut la o înălțime cam de vre-o 100 de metri de pământ, le-am îndreptat în spre partea estică, în poziția în care trăsura era așezată la început. Intr'o oră am ajuns în acel oraș așa de renumit. Era tot de marmoră și cam de trei ori mai mare ca Parisul. Acolo nu se găseaŭ nici servitori, nici țărani; fiecare se servea singur, nimeni nu era servit. Eraŭ numai niște fantome (dar acestea nu existaŭ, cum nu aŭ existat nici râurile de ciocolată, licheorurile și minele de jambon) cari dădeaŭ ori și cărui om tot ce dorea chiar în acel moment. In acest oraș femeile guvernaŭ pe bărbați, judecaŭ procese, știaŭ toate științele și se duceaŭ la răsboiŭ. Bărbații se fardaŭ, se găteaŭ de dimineața până seara, torceaŭ, coseaŭ cele trebuincioase pentru casă, brodaŭ și le era frică să nu fie bătuți de nevestele lor când nu le-ar fi făcut pe plac.

Dar se spune că lucrurile aŭ fost altfel. La început oamenii serviți de fantome eraŭ așa de leneși și ignoranți, încât femeilor le-a fost rușine de a se lăsa să fie guvernate de ei.

Atins de acest spectacol și obosit de atâtea călătorii, am conchis că aceste plăceri n'aduc așa de mare folos și bucurie. M'am îndepărtat deci de aceste locuri în aparență așa de delicioase și întorcându-mă în țară am găsit o viață liniștită, în practica virtuții bucuria și sănătatea cari mi-aŭ procurat bunele și veselile plăceri.

Tamats.

Cuptoare pentru turte și sare IN SUDAN

——

In Sudan se găsesc puține obiecte de metal; exceptând armele, câteva ustensile și bijuteriile. Statele sunt lipsite cu totul de mașine saŭ recipiente metalice și industriașii localnici înlocuesc această lipsă cu găuri în pământ. Dar sunt cazuri când sunt obligați să aibă un foc continuŭ spre a coace ceva saŭ spre a topi un corp ținându-l la o temperatură constantă. Spre a obține un asemenea rezultat, mijlocul întrebuințat e foarte curios. Ei ridică pe pământ un delulet de pământ argilos, pe care îl găurește înăuntru în formă de cuptor. In acest cuptor se așează, în rânduri strânse, crăci de arbori și după ce le dă foc, astupă ermetic gaura.

La aceste cuptoare, negrii fabrică un fel de prăjituri

Dispoziția părței superioare diferă după întrebuințarea care trebue să o aibă. Dacă servește la fabricarea de „*bara*" un fel de turte făcute din făină și unt de palmier, partea de sus e găurită astfel că comunică cu cuptorul prin o mulțime de găurele. In aceste cuvete, fabricantul de „bara" toarnă coca semi-lichidă care sub acțiunea căldurei se coace repede.

Aerul necesar combustibilului se introduce prin cuveta din mijloc având găuri mai mari și în care nu se varsă cocă.

In cuptoarele destinate a rafina sarea, dispoziția părței superioare, se schimbă; ea e formată dintr'o singură cuvetă în care sarea se topește încet, încet. In urmă e ținută în fierbere timp de câteva ore, în care vreme o parte din murdărie se evaporează, iar cealaltă parte cade în fundul cuvetei. Un lucrător supraveghează focul, iar un altul armat cu linguri lungi și rudimentare, ia partea superioară a sărei lichide și o varsă într'un vas mare.

Vetor

Tunelul dintre Franța și Anglia

——

Vechea idee de a se uni Franța cu Anglia pe uscat prin construcțiunea unui tunel pe sub canalul La Manche, a fost ridicată din nou de către amiralul englez Kloz.

Marea importanță comercială a tunelului care să unească continentul cu insula, este recunoscută de toată lumea și din punctul de vedere comercial, nu se găsește nimeni care să fie în contra acestui plan. Cauza însă că zeci de ani de când se plănuește tunelul nu s'aŭ apucat încă de lucru, este că ministerul de războiŭ englez s'a declarat categoric în contra construirei acestuia.

Cercurile militare engleze aŭ declarat că construirea tunelului sub-marin va înlesni cucerirea insulelor de către armata franceză.

Pe când acuma Anglia nu are nevoe de armată de uscat, ci îi este de ajuns puternica flotă pentru a împiedeca debarcarea dușmanului pe insulă, după construirea tunelului submarin lucrurile s'ar schimba cu totul. Dușmanul ar putea ușor cuceri ambele intrări ale tunelului, și apoi transporta fără mari riscuri armata în Anglia. Și atunci marea și vestita flotă a Angliei ar rămâne fără nici un rost.

Singurul dușman în contra căruia eraŭ îndreptate prevederile aceste, era Franța. Insă cum în timpul de față cele două vecine se găsesc în legături de prietenie și aŭ încetat de a mai fi

duşmanele din vechime, cu atât maĭ mult că interesele le sunt comune în contra vrăjmăşieĭ Germanieĭ, ideea construireĭ tuneluluĭ s'a ridicat din nou şi a căpătat iarăşĭ partizanĭ.

Insă de data aceasta partizaniĭ nu maĭ sunt ca în totdeauna francezĭĭ; ci s'aŭ găsit persoane marcante ale Anglieĭ care o propun şi care arată chiar că e de o mare necesitate.

La un caz de războiŭ cu Germania, zice amiralul Kloz, duşmanul va căuta să împiedice transporturile de proviziunĭ pentru Anglia, prinzând şi distrugând vasele de marfă. Şi cum Anglia nu se poate hrăni mult timp fără importul din afară de carne şi pâine, rămâne deci stabilit că odată ce transportul pe mare va fi suspendat, populaţia Anglieĭ va fi nevoită să sufere din cauza foameteĭ, ceeace poate să aibă o importanţă foarte mare ducând chiar până la aceea că vor fi nevoiţĭ să se predea.

Singurul mijloc de a distruge duşmanuluĭ aceste planurĭ, este construcţiunea tuneluluĭ care să restabilească o comunicaţie pe uscat. Odată acest plan îndeplinit, Germania nu va îndrăzni nicĭ odată să atace Anglia.

Astfel cum pericolul năvălireĭ francezilor a dispărut cu totul şi ideea construireĭ tuneluluĭ şi-a găsit partizanĭ şi printre englezĭ, e probabil că tunelul va fi construit.

M. St.

Amintiri din tribul Kenhas

In mijlocul deşertuluĭ

Pe un timp superb, caravana înaintează în inima deşertuluĭ; bietele cămile, preţioasele animale ale negrilor, ne poartă de opt zile peste nisipul arzător. Soarele, care cu totul deosebit i se pare europeanuluĭ, străluceşte cu aşa putere încât suntem nevoiţĭ a cutreera deşertul în vesminte foarte uşoare, cumpărate în ajunul plecăreĭ din Azim-Cotreb, unde am fost găzduiţĭ la un han foarte sărăcăcios.

Din când în când scoborâm mergând pe nisip întocmaĭ ca băştinaşiĭ uneĭ ţărĭ nordice pe zăpadă. Şeful caravaneĭ, un bărbat foarte puternic şi spătos, cu ochiĭ agerĭ ca de vultur, arătându-ne cu toiagul săŭ de curmal, ne explică foarte clar apropierea uneĭ oaze.

Cămilele de departe simt apropierea lagăruluĭ, noul nostru popas, căcĭ ele merg cu mult maĭ sprintene, cu capul ridicat, grăbindu-şĭ paşiĭ din ce în ce. Incet, încet încep a se zări vârfurile înalţilor palmierĭ, întocmaĭ ca nişte catargurĭ ale uneĭ nave depărtate.

In fine pentru a noua oară punem piciorul pe pământul binecuvântat, rămânând pentru a noua dată în oază, cu speranţa de a sosi a doua zi la ţinta călătorieĭ noastre.

Răgetele cămilelor sfâşie văzduhul, călăuzele întind în grabă câteva corturĭ, spre a fi feriţĭ de frigul, pe care l-am suferit câteva nopţi. Uniĭ dintre însoţitoriĭ noştri umplu burdufele cu apă, alţiĭ pleacă prin împrejurimĭ ca să strângă câteva lemne şi curmale pentru prepararea cineĭ. De odată zărim în depărtare câteva familiĭ de struţĭ alergând, ceeace face pe multe dintre noile noastre călăuze să ne roage ca la ivirea soareluĭ să pornim o vânătoare în contra lor. Cămilele ostenite de drum se culcă cu capul pe nisip, pe când puiĭ lor maĭ agerĭ rod frunzele de curmal ce li s'aŭ dat ca hrană. Tot pare că îşĭ recapătă liniştea dorită. Arabiĭ îşĭ fac rugăciunea nelipsită.

Alah! va avea grije de supuşiĭ luĭ, el îĭ va păzi şi le vor da curmale şi apă! strigă şeful supuşilor săĭ.

Arabiĭ aŭ adormit visătorĭ, pe când noĭ, deprinşĭ a dormi numaĭ pe moale ne întindem cu greu neputând aţipi decât puţin în răgetele unor cămile ce se plimbă printre corturile noastre întocmaĭ ca santinelele europene.

Toţĭ dormim.

. . . .

Zorile zileĭ se arată la orizont, reamintindu-ne continuarea călătorieĭ. Toată oaza se luminează. De odată şeful sare din cort, îşĭ face rugăciunea binecuvântând ziua sosită, şi la un semnal al luĭ cu toiagul, foarte caraghios de altfel, într'o clipă toţĭ locuitoriĭ oazeĭ, în număr de 23, sunt în picioare. In câteva minute cămilele sunt preggăgtgitge, caravana porneşte în pregătite, caravana porneşte în aceeaşĭ melancolie din ajunul sosireĭ în oază.

După un drum de cincĭ ore, încep a se zări nişte erburĭ, lăsând în urma lor liberă vederea palmierilor. Din gură în gură un murmur neînţeles merge, arătându-se cu o bucurie pe feţele tutulor. Oraşul foarte interesant din chipul amenajăreĭ şi guvernăreĭ, pare ca un sat cu metropolele europene. Clădirile micĭ şi cu aspectul bizar arată situarea luĭ în inima deşertuluĭ. Puţiniĭ negustorĭ carĭ desfac aci puţinele produse ale deşertuluĭ, cutreeră oraşul în lung şi în lat. Intrând în oraş, în privirile spectatorilor indigenĭ căutăm fiecare câte o locuinţă convenabilă pentru tot timpul şedereĭ noastre în acest jalnic oraş.

C. Ştefănescu

W. OERTEL

O călătorie în India

— Urmare —

,,Faţă de mine era cu totul altul de cât fusese la început. Imĭ dădea ordinele rece, scurt şi poruncitor. Nu maĭ amintea, ca maĭ înainte, când făceam ceva demn de laudă. Pentru cea maĭ mică greşeală, primeam imputărĭ aspre şi vedeam bine că se aştepta să-ĭ zic şi eŭ vre-o vorbă necuviincioasă, ba ceva maĭ mult mă întărâta mereŭ. Dar nu isbuti, căci ştiam să mă stăpânesc maĭ bine ca Rowley cel iute. Inţelegeţĭ bine că încrederea mea în el dispăruse.

,,Incepurăm pregătirile, îndată ce pluteam în ocanul Indieĭ. Toţĭ banii ce-ĭ aveam, îĭ cusurăm în betelia de la pantalonĭ, ca să scăpăm cel puţin cu atâta. Amânarăm pentru maĭ târziŭ ceea ce putea deştepta bănuelĭ. Nimenĭ pe corabie nu bănuia planul, pe care Rowley şi cu mine îl păstram ca pe cea maĭ adâncă taină a sufletuluĭ nostru. Orĭ ne vom ascunde în Calcuta, orĭ vom fugi maĭ în lăuntrul ţăreĭ saŭ în sfârşit vom profita de vre-o ocazie, ca să mergem maĭ departe în susul Gangeluĭ,—cum o vrea întâmplarea. Lăsaĭ toată grija în seama luĭ Rowley şi eram încredinţat, că omul acesta îndemânatec şi întreprinzător va şti de sigur să aleagă mijlocul cel maĭ bun.

,,Ar trebui să mint dacă v'aş spune că fiind pe mare, cuvintele bunuluĭ meŭ compatriot din Londra îmĭ eraŭ necurmat în minte.

,,Să nu-ţĭ pară răŭ, îmĭ zisese el. Dacă aş maĭ fi putut fi încă odată la el, nicĭ o putere din lume nu m'ar fi putut sili să-mĭ schimb soarta şi să prefer o poziţiune nesigură alteia nestatornice, cum făcusem plecând de la el. Cât de viĭ îmĭ reveneaŭ în minte cuvintele luĭ: ,,De la mine ştiĭ la ce să te aştepţĭ, dar nu ştiĭ la ce să te aştepţĭ din partea căpitanuluĭ, în puterea căruia te daĭ cu totul acuma". Şi aşa se întâmplase, ca şi cum ar fi presimţit sărmanul ce avea să fie. Şi nu îmĭ va părea oare răŭ şi de pasul ce vream să fac acum, mă întrebam adesea în orele-mĭ de singurătate. Căcĭ voaim să fac ceva nedrept, asta mi-o spusese conştiinţa; dar îmĭ dădeam bine seama că căpitanul mă împingea, mă silea să fac astfel.

,,De câte orĭ am rugat pe D-zeŭ să-mĭ arate calea cea dreaptă; dar mereŭ vedeam necesitatea să mă sustrag de sub puterea acestuĭ om, lângă care mă ameninţa o nenorocire maĭ mare ca orĭ când.

,,Cine putea să mă încredinţeze că n'ar fi fost cu putinţă să mă omoare, când i-o veni vre-o criză de nebunie? Şi putea foarte uşor s'o facă, din vreme ce avea drept de viaţă şi de moarte asupra oamenilor de pe corabie. Dac'ar fi fost apoĭ tras la răspundere, când sosea la Londra, ce uşor îĭ era să se apere cu o singură vorbă ,,revoltă" şi să scape de pedeapsă.

,,Îmĭ încredințaĭ soarta Domnuluĭ și mă rugaĭ să aibă îndurare de mine, dacă fac ceva nedrept. Gândurĭ d'astea și altele la fel îmĭ umpleaŭ mintea, pe când ședeam în cabina căpitanuluĭ și treceam în liniște în jurnalul de bord notele trebuitoare și observațiunile cuvenite.

,,D'odată răsună pe punte un ura formidabil.

,,După câteva minute intră căpitanul și-mĭ zise cu un ton neobișnuit de prietenos: ,,Dacă vreĭ să salutĭ palmieriĭ Indieĭ, dă fuga pe punte; splendidele buchete de arborĭ se înălța d'asupra desișuluĭ giunglilor din insula Sagar, de la gura Gangeluĭ, par'că eșĭ din ocean".

,,Alergaĭ pe punte.

,,Ce priveliște uimitoare se înfățișă înaintea ochilor meĭ! Era în tocmaĭ cum spusese căpitanul Ball. Din marea albastră, se înălța până în depărtare buchete de arborĭ verzĭ minunațĭ. Uitându-te cu ochianul, puteaĭ deosebi bine trunchiurile gigantice ale bananilor și mangolilor, coroanele palmierilor, a căror vedere era pentru mine pe cât de nouă, pe atât de atrăgătoare. Adierea brizeĭ ne aducea valurĭ de parfum.

,,Era luna luĭ Făurar, luna florilor în India, când împărăția ierburilor arată ochilor negrăita sa frumusețe și bogăție, veselește și răcorește simțurile cu parfumurile cele maĭ dulcĭ. Inima îmĭ bătea cu putere. Era oare gândul la fuga ce plănuisem saŭ acela că în curând voiŭ fi în țara minunilor, care, încă de pe când eram copil, fusese ținta doruluĭ meŭ, după cum fusese punctul principal din povestirile ademenitoare ale unchiuluĭ Enric? Poate amândouă!

,,Dar și alte gândurĭ mă năpădiră. In ce mod fericit mă condusese D-zeŭ până acĭ; în ce mod minunat mă ocrotise! Cât de părintește mă însoțise dragostea Luĭ, pe care n'o meritam. Atuncĭ îmĭ aduseĭ aminte de cuvântul sfânt al Biblieĭ: ,,ca bunătatea și îndurarea Luĭ ajung maĭ departe de cât merg norii și se întind maĭ departe de cât cerul albastru și în fiecare dimineață se revarsă asupra noastră".

,,Dar tot atât de năvalnic mă cuprinse și gândul că eram atât de departe de dragiĭ meĭ, carĭ se rugaŭ pentru mine. Stăteam rezemat de balustrada corăbieĭ și eram mulțumit că nu mă turbura nimenĭ în gândurile și simțirile mele, care-mĭ năvăleaŭ în minte cu atâta putere.

,,Căpitanul sună d'odată. Rămăsesem prea mult pe punte. Trebuia să notez momentul, când am zărit India și încă altele ce maĭ eraŭ de trebuință. Tocmaĭ după ce totul fu în regulă, putuĭ să mă urc din nou pe punte.

,,Ancorarăm în portul din insula Sagar, ca să așteptăm pilotul, adică conducătorul corăbiilor, ce cunoaște pe deplin cursul apelor, ce avea să conducă corabia spre Calcuta, căcĭ trecerea prin Sunderbund, adică prin lagunele păduroase ale Gangeluĭ, în susul luĭ Hugli, până în Gangele propriu zis, din care Hugli nu-ĭ de cât un braț, e cunoscută ca foarte primejdioasă.

,,Toate fluviile marĭ, din lumea veche și nouă, al căror curs e lung și a căror pantă e repede, cară o enormă cantitate de nisip, bucățĭ de stâncĭ, tot felul de lucrurĭ, smulse de curentul lor năpraznic de pe malurile de maĭ sus, adesea arborĭ uriașĭ, desrădăcinațĭ. La vărsarea lor în mare, cursul se maĭ încetinează și chiar în locul unde apa lor atinge pe aceea a măriĭ se isbește de contra-curentul marin, care vine împingând apele înapoĭ. Așa se explică cum depun tocmaĭ acolo pietrele, nisipul, mâlul, plantele rupte, pe care le-aŭ cărat atâta drum. De oarece cu timpul în acest loc se formează uscat și față de acest stăvilar format de sine însușĭ, fluviul se desparte în două brațe, acest uscat, răsărit ca din apă, de cele maĭ multe orĭ ia forma literiĭ greceștĭ: delta. Din această cauză, aceste insule — care câte odată ajung cât țările de întinse și care se formează la vărsarea fluviilor marĭ — se numesc delte. Și Gangele are o astfel de deltă; iar apele sale s'aŭ împărțit în numeroase brațe și canale, și maĭ marĭ și maĭ micĭ, prin care se varsă în ocean.

,,Această deltă, maĭ mare în lățime de cât în lungime, socotită în susul curentuluĭ, e ne maĭ pomenit de dezvoltată. Umezeala și căldura, pământul gras, humos, revărsările dese, care-l îngrașe și maĭ mult cu mâl nou, fac să se producă, sub cerul cald al acesteĭ țărĭ, o enormă cantitate de plante și mulțime de erburĭ minuat de frumoase și de marĭ, pe care mintea noastră nu și le poate închipui. Desișurile astea umede, le numește indianul giungli și toate aceste giungli din delta Gangeluĭ poartă numele de Sunderbrund, care se întinde cale de câteva zile, în susul fluviuluĭ și abia maĭ târziu începe Gangele a curge în toată lățimea sa uriașă, ca o mare, liniștit, domol, majestuos.

,,Cele maĭ multe din aceste giungli sunt de nepătruns. Trestiĭ de toate spețele cresc din apă și înălțimea și tăria lor e de necrezut. Acolo cresc mangoliĭ cu rădăcinele lor monstruoase și se deosebesc maĭ puțin prin înălțimea lor, de cât prin aceea că ramurile cresc împletcite unele într'altele. Intre rădăcinile lor se oprește colbul și țărâna adusă de vânt; îndată crește acolo iarbă grasă și deasă și din ea se înalță trunchiurile uriașe ale mangoliilor, bananilor, tamarindienilor, cocotierilor, ficușilor, arborilor de până și a tuturor spețelor de mimoze și de palmierĭ, care cresc din belșug, îmbogățind lumea plantelor din India. Nenumărate liane sau plante agățătoare cresc pe sau printre aceste trunchiurĭ și le înlănțue ca un fel de împletitură, ba făcând chiar un masiv, prin care securea deabia poate deschide drum). Giungliĭ cu nenumăratele lor plante putrezite sunt un adevărat focar de frigurĭ; exalațiunile lor sunt otrăvitoare și holera și ciuma acĭ sunt acasă. Ele sunt patria atot felul de țânțarĭ, a moschitoșilor și a mulțimeĭ nenumărate de insecte veninoase. Acolo trăesc legiunĭ de șerpĭ; ele sunt locașul, necălcat de picior omenesc, al tigrilor sălbaticĭ și sângeroșĭ, al rinoceruluĭ și al multor fiare, a căror odihnă e rar turburată. La marginea lor și pe bancurile de nisip, trăesc broaștele țestoase și crocodiliĭ, atât de numeroșĭ, încât fac periculoase călătoriile cu donia, un fel de plută mică, de care se servește indianul, căcĭ maĭ ales crocodilul nu se lasă până nu-șĭ ia din când în când dijma sa; ceva maĭ mult, nu sunt rarĭ cazurile, când puternicul tigru de Bengal să se fi năpustit din giungli asupra vre-uneĭ doniĭ, ce fusese silită să ancoreze peste noapte în vre-unul din brațele lăturalnice ale Gangeluĭ, căcĭ tigrul e bun înotător și foamea îl mână orĭ unde.

,,Nu știam sigur dacă căpitanul va descărca mărfurile pe corăbiile maĭ micĭ, ce vin de obiceiŭ din Calcuta, saŭ dacă ,,Cetatea Londreĭ" va merge ea însășĭ să viziteze capitala Indieĭ engleze. Indată ce sosi pe bord pilotul indian, aflarăm cum se hotărâse.

,,Ridicarăm ancora. Musonul, care în vremea asta bătea numaĭ dintr'o parte a zăriĭ, era destul de puternic, ca să umfle pânzele mândreĭ noastre corăbiĭ. Cârmaciul o îndreptă în spre Hugli, cel maĭ mare braț al Gangeluĭ și ea juca mândră pe valurile ușor legănate, trecând prin fața Sunderbunduluĭ și în sfârșit prin inima desișurilor, care tivesc malurile luĭ Hugli, cel lat, ce curge domol.

,,Era o seară cum nu maĭ văzusem alta la fel. Deasupra noastră se boltea un cer al căruĭ albastru limpede se prefăcea pe încetul în negru. In întunecimea aceea, stelele străluceau într'o splendoare, pe care mintea noastră, acelor din Europa, nu și-o poate închipui; iar peste toate stăpânea luna cu razele eĭ acriĭ, ce strălucea deasupra valurilor străvezii și-șĭ revărsa lumina-ĭ tainică peste întunecimea desișurilor din giungli și din Sunderbund, fără a o putea străbate.

,,O bucată de vreme plutisem dealungul acestuĭ deșis de pădure, la oarecare distanță, ceea ce ne împedica să-l privim maĭ de aproape. Acum ne apropiam de bara de nisip ce închide oare cum îmbucătura luĭ Hugli, dar o manevră îndemânatecă a pilotuluĭ indian ne duse din nou la adânc și dușĭ de pânzele marĭ și numeroase ale mândreĭ corăbiĭ, zburam pe apele liniștite ale luĭ Hugli, schimbând apa sărată a măriĭ cu torentul dulce al Gangeluĭ, pe care indianul — potrivit credințeĭ luĭ — îl socotește curățitor de păcate și-l adoră ca pe însușĭ Dumnezeul său.

,,Priveliștĭ neobișnuite ne așteptau acĭ. Pe băncile de nisip după țărm zăceau întinse niște obiecte ciudate, țapene, ca niște ferăstrae marĭ ascuțite și îndată ce corabia se apropia, se dădeaŭ afund pleșcăind atât de puternic, că sărea apa pe punte. La întrebarea mea, cârmaciul, care vorbea englezește, îmĭ spuse zâmbind că sunt crocodilĭ, pe care-ĭ gonește în adânc vederea pânteculuĭ negru al corabieĭ, de care le e teamă. Cu cât înaintam maĭ mult în Hugli, cu atât maĭ extraordinar, maĭ noŭ și maĭ minunat mi se părea tot ce mă înconjura.

(Va urma).

Trad. de **Tomescu-Putna**

POȘTA REDACȚIEI

Gh. Conto. — Se va publica.

G. I.-Cernești. — E prea lungă. Trimitețĭ maĭ scurte.

M. I. Omett. — Am vrea să vă cunoaștem; trecețĭ pe la redacție 10—12 saŭ 3—7.

N. Fr. Lazaris. — E prea lungă și nu cadrează cu felul ziaruluĭ nostru.

D-ra Mara. — E bună traducerea d-v.

N. B. — Să fie interesante din punct de vedere geografic și cu peripețiĭ mișcătoare, — și le vom publica.

CĂTRE CITITORI

Anunţăm pe cititoriĭ noştri că vom publica orĭ-ce articole interesante pri vitoare la călătoriĭ saŭ vânătorĭ, în ţară saŭ străinătate, ce ne vor fi tri mese.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtieĭ, în scrisorĭ francate, vor fi adresate direcţiuneĭ **«Ziaruluĭ Călătoriilor»**, *strada Brezoianu, 11, Bucureştĭ.*

Anul XIII.—No. 774 5 Bani în toată țara 5 Miercuri, 14 Martie 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația
No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

Un hipopotam prins cu undița în Congo.—(Vezi pag. 5576).

Prinzătoare de ipopotamĭ

Ipopotamul, acel animal enorm care ştie aşa de bine să se ascundă în fluviĭ, nu constitue o pradă tocmaĭ uşor de capturat.

Dar negrilor le plac atât de mult carnea sa, că recurg la miĭ de înşelăciunĭ spre a'l prinde.

Anumite triburĭ din Congo îl vânează cu harponul (un fel de undiţă) în bărcĭ, absolut la fel cum se vânează balenele. Dar modul cel maĭ curios de a omorî acest animal e următorul :

Se agaţă de un arbore aproape de ţărm, intr'un loc unde ipopotamul obişnueşte să iasă, o bucată enormă de lemn, maĭ greŭ la capătul care atârnă in jos şi care se termină printr'un vârf de metal foarte ascuţit, un fel de harpon destinat să pătrundă în pielea animaluluĭ şi să'l rănească mortal.

Sistemul e foarte simplu. Lovind în trecere o frînghie întinsă cu dibăcie de-a curmezişul poteceĭ şi legată cu aparatul, acesta, fiind pus în echilibru, cade cu vârful în spatele animaluluĭ.

Uneorĭ ipopotamul e rănit aşa de răŭ încât cade la câţiva paşĭ. De cele maĭ multe orĭ se aruncă în fluviŭ ducând în spate harponul care îĭ sfâşie carnea şi de care, cu toate sforţările sale disperate, nu reuşeşte să scape.

Ca prevedere, negriĭ leagă de harpon o frînghie lungă care se termină printr'un obiect plutitor, o bucată de lemn de exemplu.

Şi hipopotamul poate să se ascundă cât va voi, căcĭ negri il urmăresc în bărcĭ şi îl găsesc.

C. Arg.

Impresiĭ din Caucazia

RUINELE ORAŞULUI ANI

Biserica armeană are din timpurile vechĭ un şef suprem, numit Catoligos, care se alege pe viaţă dintre episcopiĭ maĭ meritoşĭ, şi îşĭ are reşedinţa la Ecimiazin în Caucasia, partea rusească a Armenieĭ.

Ecimiazinul este o mănăstire fondată de Sf. Grigore Luminătorul, care a creştinizat pe armenĭ, în anul 303. Catoligosul este şeful spiritual al tuturor armenilor grigorienĭ de pe suprafaţa pământuluĭ, şi la alegerea luĭ participă toţĭ armeniĭ, prin delegaţĭ.

După moartea ultimului Catoligos, Izmirlian, cunoscut sub numele de fostul Patriarch de fer din Constantinopole, s'a fixat de către guvernul rusesc ziua de 11 Decembrie 1911, pentru alegere, la care aŭ fost invitaţĭ între alţiĭ şi armenĭ din România. La adunarea generală ţinută la Bucureştĭ în acest scop, subsemnatul am fost desemnat ca delegat al armenilor din România la această alegere.

Intreprinzând această călătorie, realizam şi o dorinţă ce aveam de mult de a vizita ruinele celebruluĭ oraş Ani.

Ani se află în guvernământul Erivan, pe drumul de fer Tifliz-Erivan, în depărtare de vre-o 10 km. de la staţia Ani. Dar fiind că la această staţie nu se găsesc toate mijloacele necesare pentru această excursiune, excursioniştiĭ preferă drumul prin Alexandrapol care este la o depărtare de 50—55 km. de Ani.

Impreună cu câţĭ-va prietenĭ am pornit în această direcţiune mai ales pentru a lua cu noĭ pe d. architect Toros Toramanian, un bun amic al meŭ, care de zece anĭ împreună cu ilustrul profesor universitar Marh, de la facultatea din Petersburg, explorează toate împrejurimile de la Ani, şi care era în putinţă a ne da toate desluşirile şi a satisface curiositatea noastră.

Cu toate că eram în toiul erneĭ şi călătoream în Caucasia, unde de obiceĭ iarna e foarte aspră, călătoria noastră a fost din cele maĭ plăcute. Pornind de la Alexandropol încep a se înfăţişa privirilor noastre ruine de bisericĭ şi mănăstirĭ, resturĭ de palate, castele, etc.

După o călătorie de 5 ceasuri ajungem la Ani, aceasta faimoasă cetate, care pe vremurĭ a dat piept asalturilor barbarilor şi carĭ prin bogăţiile luĭ legendare a aţâţat poftele în popoarele din Orient şi Imperiul Byzantin. Intrăm în oraşul împrejmuit cu zidurĭ înalte şi groase, prin o poartă monumentală de asupra căreia se vede azĭ un leŭ uriş, simbolul familieĭ domnitoare Paeraduni, sculptat admirabil pe o piatră mare.

Intrând în oraş şi întorcându-ţĭ ochiĭ jur împrejur, te coprinde un simţimânt şi de milă şi de admiraţie, comparând faima luĭ de altă dată cu starea deplotabilă de astăzĭ. In care parte te uiţĭ, numaĭ ruine şi ruine; bisericĭ, unle cu totul ruinate, altele încă în picioare, zidurĭ groase şi solide cu turnurile lor înalte şi foarte bine construite; resturĭ de palate, case, băĭ, străzĭ şi prăvăliĭ şi multe altele. Oraşul unde a fost odată viaţă, unde a trăit şi înflorit un popor, azĭ este un morman de ruine.

Ca să ne facem o idee cât se poate de exactă le luăm pe rând, iar d. Toramanian ne dă toate explicaţiunile.

Caracteristic este că pe pereţiĭ diferitelor clădirĭ se observă foarte vizibil sculpturĭ frumoase, reprezentând vulturĭ, dragonĭ, taurĭ, şi cerbĭ. Cea maĭ vechiă clădire din Ani este o biserică *basilică* cu inscripţia dateĭ 622 d. Christos.

Cea maĭ splendidă biserică este Catedrală, având o lungime de 32 m. lăţime 20 m., şi înălţime 22., afară de cupolă care a avut şi ea o înălţime de 7 m., şi a căzut după un cutremur. Această biserică are o înfăţişare foarte impunătoare şi este construită numaĭ în piatră galbenă, roşiatică, neagră şi albă, foarte bine lucrată şi cioplită atât în exterior cât şi în interior. Pereţiĭ sunt împodobiţĭ cu fel de fel de sculpturĭ şi inscripţiĭ în limba armeană. Cupola se susţinea de 4 stâlpĭ în piatră foarte artistic lucrată. Această biserică a fost construită de celebrul architect Tiritad, care este şi autorul faimoaseĭ bisericĭ Sf. Sofia din Constantinopole, azĭ moscheie.

Biserica Sf. Grigore Luminătorul, cea maĭ impunătoare dintre toate, era înaltă de 48 metri şi avea 3 caturĭ.

La înălţimea pereţilor şi pe stâlpiĭ din ea se văd pietre uriaşe lungĭ de 3 m., înalte de 2 m., care te pun pe gândurĭ, cum aŭ putut să fie ridicate la aşa înălţimĭ fără mijloacele de carĭ dispune mecanică de astăzĭ.

La săpăturile de pe lângă biserică s'a găsit statuia în marmoră a fondatoruluĭ biesricĭ, în mărime de 2 metri jum. ţinând modelul în piatră al bisericeĭ.

Această biserică cu toate că în mare parte în ruină, ne înfăţişează o dovadă vie a civilizaţiuneĭ ce aŭ avut armeniĭ.

Ruinele unuĭ splendid palat, reşedinţa regală, are şi astăzĭ urmele splendoareĭ de altă dată. Construită pe o colină, domină tot oraşul, are conducte de apă şi un mare basin.

Ruinele celebreĭ cetăţuĭ unde se închideaŭ cu familiile şi cu bogăţiile lor regiĭ armenĭ, în timp de războiŭ, când cetatea era asediată de duşmanĭ, aŭ drumurĭ subterane şi câteva tainiţe în zidurile groase ale cetăţueĭ, unde probabil se ascundeaŭ mult renumitele tezaure ale familiĭ regale şi bogăţiile rudelor.

Prin săpăturile făcute, s'aŭ găsit multe lucrurĭ de artă, care dovedesc în mod neîndoios că în acele vremurĭ artele aŭ fost foarte înforite la armenĭ; diferite arme, unelte, lucrurĭ casnice, haine de mătase, broderiĭ şi altele, toate foarte artistic lucrate. Toate aceste lucrurĭ sunt şi adnotate şi adunate de d-niĭ Marh şi Toramanian în două clădirĭ care servesc ca muzeŭ şi atrag admiraţiunea tuturor vizitatorilor.

Oraşul este înconjurat din 3 părţĭ cu zidurĭ înalte, care câte odată ating înălţimea 12 metri, iar turnurile 15 m., şi maĭ bine. Toate zidurile şi turnurile aŭ fost în legătură între ele prin comunicaţiĭ subterane şi întărite cu şanţur; pe două părţĭ ale oraşuluĭ sunt văĭ înspăimântătoare, pe unde curg un fluviu şi un râuleţ, pe o parte munţĭ înalţĭ şi numaĭ o parte dă în câmpie. Cum se vede, locul a fost foarte bine ales. Toţĭ şi-aŭ dat silinţa să fortifice cât se poate maĭ bine partea pe unde duşmanul maĭ lesne putea să pătrundă în interiorul cetăţiĭ şi acolo se văd patru rândurĭ de zidurĭ unul după altul.

In acele două văĭ se găsesc o mulţime de peştere, unele naturale, altele săpate de mâna omului; numărul acelor peştereĭ se ridică la 8000, majoritatea sunt

în comunicație între ele și fortificate. Se crede că poporul de rând, cel puțin în timp de pace, locuia pe acolo.

In ceea ce privește numărul populațiuneĭ orașuluĭ istoriciĭ nu sunt toțĭ de aceeașĭ părere. Uniĭ îĭ daŭ 100.000 locuitorĭ, alțiĭ 1 milion, ceea ce ni se pare prea exagerat. Având în vedere întinderea orașuluĭ, se crede că trebue să fi avut între 2—300 miĭ locuitorĭ. Legenda cu 1001 bisericĭ ne întărește în această părere. In vechime poporul armean, ca un suprem jurământ se obicĭnuise să jure pe cele 1001 bisericĭ din Ani.

Această cetate care în vechime se credea neaccesibilă, a fost de 3 orĭ prada barbarilor, tătarĭ și perșĭ; la 1064 a fost cucerită de Alpaslan, la 1239 de Cearmagan și 1387 de Liugtunur (Timu-Lenk). Tus treĭ aŭ măcelărit populațiunea, aŭ prădat tot avutul și aŭ incendiat partea cea maĭ mare a orașuluĭ.

Pe acele vremurĭ întâmplându-se și în câte-va rândurĭ, groasnice cutremurĭ de pământ, populațiunea îngrozită de toate aceste evenimente, a părăsit cu totul această frumoasă localitate și aŭ emigrat parte în alte părțĭ ale Armenieĭ, iar o mare parte a trecut în Europa, stabilindu-se în Polonia, Ungaria și Moldova. Astfel acest centru al civilizațieĭ și artelor Armenieĭ a fost părăsit în ruine.

Din cauza nepăsăreĭ guvernuluĭ turc, nu s'a cercetat de loc nicĭ acest oraș, nicĭ alte localitățĭ însemnate din Armenia, unde cu siguranță se ascund multe lucrurĭ istorice. După războiul din 1877, Ani trecând sub dominațiunea rusească, guvernul a început să aibă grijă de valoarea lui istorică și a pus capăt jafuluĭ pe care îl provoca populațiunea neștiutoare din împrejurimĭ distrugând și dărâmând acele monumente istorice, căutând comoare și procurându-șĭ pietre pentru construcțiunile lor mizerabile. Câte însemnate și falnice monumente nu s'aŭ distrus astfel!

Afară din oraș cam la 1 km. depărtare se află o mică *biserică numită a Ciobanuluĭ*, foarte drăguță și de mare valoare artistică. Legenda spune că în ziua de Paște un cioban îșĭ trimete pe nevastă în oraș, dânsa intră în biserica aristocraților, unde fiind recunoscută e dată afară; ciobanul insultat, din supărare îșĭ dă toate silințele și peste cât-va timp ridică acest sfânt locaș, un giuvaer de artă.

Cam la 5 km. depărtare de Ani se află mănăstirea *Khose-Vank*.

Ca să ajungĭ în trăsurĭ la acest locaș de rugăciune, trebue să trecĭ sub 2 superbe arcurĭ de triumf, care aŭ o vechime de cel puțin 950 anĭ, dar au rezistat tuturor asalturilor atât ale dușmanilor cât și ale natureĭ și acum atrag admirațiunea vizitatorilor. Iar mănăstirea cu sculpturile, inscripțiile precum și armonia eĭ estetică întrece toate așteptările. Este cea maĭ bine conservată și se consideră una din cele maĭ marĭ podoabe ale arteĭ vechĭ.

Aproape de această mănăstire se află mormântul regeluĭ Așod III, numit cel milostiv, care și-a mutat cel dintâĭ reședința regală la Ani.

Cam la 50 km. departe de Erivan se află un monument istoric, o biserică compusă din 3 marĭ încăperĭ săpate într'o mare stâncă, care cum se afirmă, n'are pereche în toată lumea.

Constanța. **A. N. Nububian**

OBICEIURI JAPONEZE

Japonezul are multe obiceiurĭ ciudate. Așa, când mănâncă, stă la masă în genunchĭ, nu pe scaun, ci pe un covor fabricat din trestie de orez. In loc de furculiță și cuțit, japonezul se servește de două bețișoare.

Căsătoria la japonezĭ se face foarte iute, și pentru aceea e de ajuns ca viitoriĭ soțĭ să se vadă ca să se fixeze ziua ceremonieĭ căsătorieĭ, care se face în mijlocul membrilor celor două familiĭ. Intâlnirea între tinerĭ are loc, de obiceiŭ, pe unul din nenumăratele podețe ce se găsesc maĭ în fie care oraș japonez; atuncĭ ceĭ douĭ tinerĭ întâlnindu-se, se pleacă adânc unul în fața altuia, după care îșĭ continuă drumul. In clasele înalte însă, viitoriĭ soțĭ îșĭ daŭ întâlnire la un teatru. Din pricină însă, că nu se ține seamă și de dorințele tinerilor, de aceea căsătoriile se desfac foarte iute. Sunt femeĭ care s'aŭ măritat de 10—20 orĭ, fără să aibă cea maĭ mică supărare.

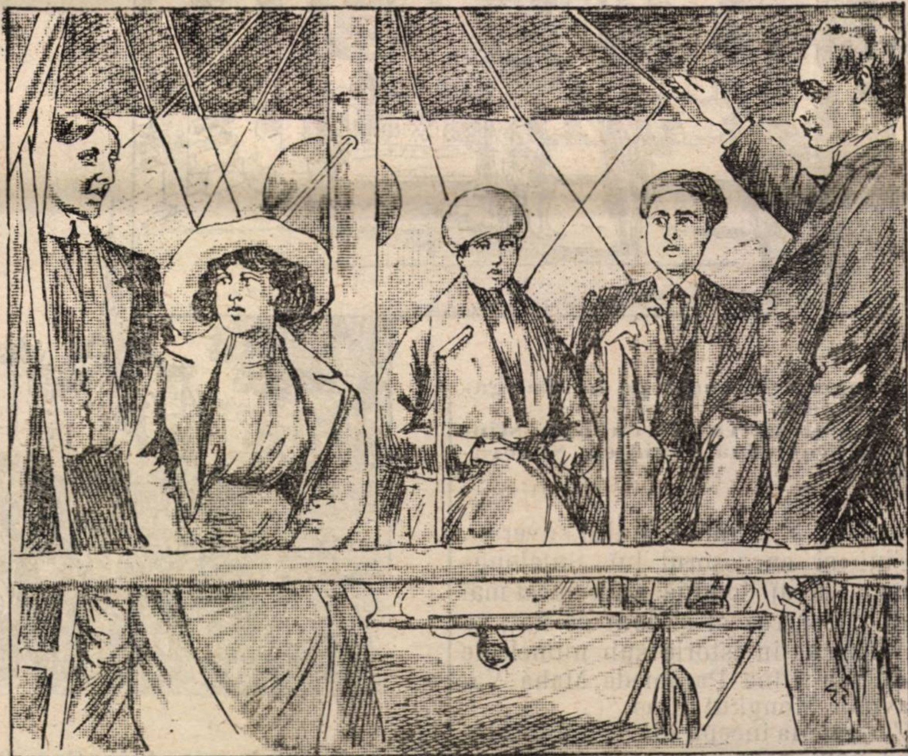
Instrumentul musical la japonezĭ e «salamiza», un fel de chitară cu treĭ coarde saŭ o țiteră cu 13 coarde.

In loc de cofetăriĭ, berăriĭ, cafenele, etc., în această țară a florilor se găsesc numaĭ ceainăriĭ, unde se servește ceaĭ fără zahăr, «saka», etc. Tot aci e locul de întâlnire și petrecere al japonezilor; în aceste ceinăriĭ vin tinere japoneze, care înarmate cu «salamiza» saŭ citera lor îșĭ închină viața zeițelor Venus și Terpsichora. Aceste tinere fiice ale «Împărățieĭ Florilor» se numesc «geischa» și sunt îmbrăcate intr'un fel de costume de mătase, numit «kimono». Ele n'aŭ alt scop de cât să delecteze pe bărbațĭ și să alunge melancolia din sufletul vizitatorilor. Japonezul adoră „geischele" și are dreptate, căcĭ ele sunt seducătoare.

Sărutatul vaĭ! nu e cunoscut în Japonia și iubițiĭ nicĭ nu-șĭ daŭ mâna măcar.

Gallin D.

O CASATORIE IN AEROPLAN

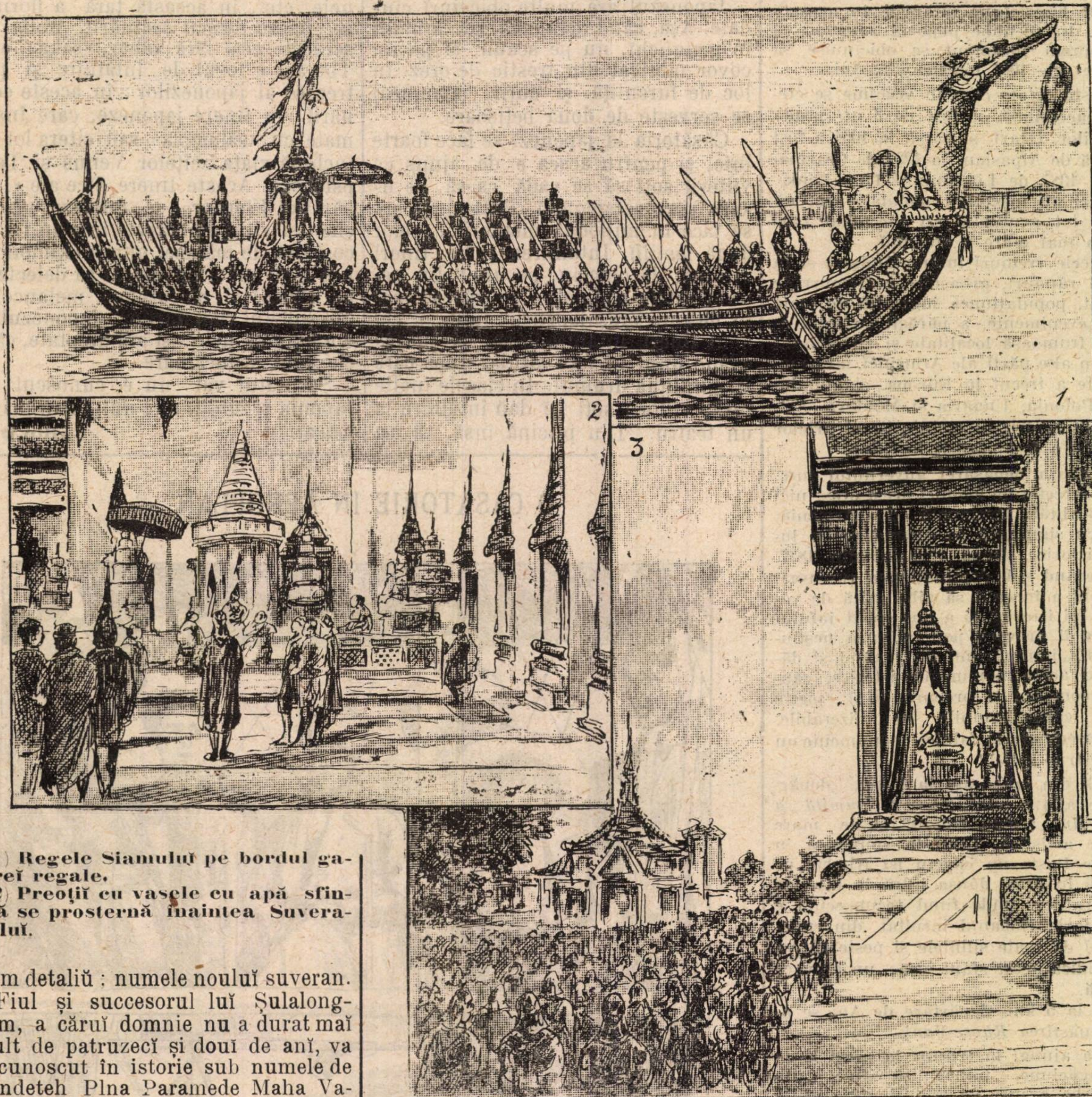
Recordul excentricitățiĭ

Conform obiceiuluĭ lor, Americaniĭ aŭ voit să bată recordul excentricitățiĭ, — și aŭ făcut-o. Eĭ aŭ hotărît să celebreze o căsătorie în aeroplan. Faptul s'a petrecut la Los Angeles, în California.

In ilustrația ce publicăm, și pe care o reproducem după un ziar american, se poate vedea dela dreapta spre stânga, pastorul binecuvântând pe ceĭ douĭ soțĭ. Bărbatul și femeia sunt la cârma aeroplanuluĭ, iar alăturĭ de eĭ se văd cavalerul și domnișoara de onoare.

INCORONAREA REGELUI SIAMULUI

Ar fi imposibil de redat aci nenumăratele incidente carĭ intră în ceremonialul încoronăreĭ unuĭ rege din Siam. Se poate judeca după acest

1) Regele Siamuluĭ pe bordul galereĭ regale.
2) Preoţiĭ cu vasele cu apă sfinţită se prosternă înaintea Suveranuluĭ.

3) Intr'o pază hieratică, Regele apare în faţa poporuluĭ pe tronul strămoşilor săĭ.

prim detaliŭ : numele nouluĭ suveran.

Fiul şi succesorul luĭ Şulalongkom, a căruĭ domnie nu a durat maĭ mult de patruzecĭ şi douĭ de anĭ, va fi cunoscut în istorie sub numele de Sondeteh Plna Paramede Maha Vajiravudh Mongkut Klao.

Ceremonia începu dis de dimineaţă, când noul rege, în prezenţa principalilor curtezanĭ şi a miniştrilor, îşĭ făcu toaleta. După aceea merseră în curtea palatuluĭ Dejal din Bangkok, unde brahmaniĭ îĭ prezentară opt fiole cu apă adusă din opt provinciĭ siameze.

Inconjurat de purtătoriĭ de evantaie, regele, cu picioarele goale, îmbrăcat cu o rochie albă brodată cu aur, luă loc pe un fotoliŭ. Ceĭ opt preoţĭ brahmanĭ se prosternară pe rând la picioarele luĭ şi îĭ oferiră cele opt vase cu apă sfinţită, recitând rugăciunĭ. Şi suveranul intră atuncĭ în Dusit Maha-Prasad, faimoasa sală a tronuluĭ, de o bogăţie şi de o architectură unică în Asia.

O oră maĭ târziŭ regele, îmbrăcat în nestimatele regale, luă loc pe tron. Preoţiĭ psalmodiară rugăciunĭ şi toţĭ maĭ mariĭ regatuluĭ, purtând stindardul regal, defilară prin faţa tronuluĭ şi se aranjară în faţa monarhuluĭ.

In sfârşit un nobil aduse coroana, se prosternă la picioarele regeluĭ şi îĭ prezintă coroana de aur, pe care şi-o puse singur pe cap.

Cum par'că acest gest era semnalul aşteptat cu nerăbdare de miĭ de demonĭ, începu un sgomot infernal.

Soldaţĭ, copiĭ, preoţĭ, făceaŭ să răsune curţile învecinate de strigate stridente, întovărăşite de imnul naţional siamez executat de o muzică militară.

Noul rege dispăru din ochiĭ spectatorilor spre a reapare după câteva minute pe balconul palatuluĭ. Muzica intonând un imn antic, preoţiĭ ridicară perdelele carĭ înconjuraŭ bal-

conul și toți cei cari se aflaŭ în curte căzură în genunchi la vederea regelui lor, care le apărea în postura tradițională a lui Budha, ca o statuă. El păstră această atitudine timp templul din Wat-Prakeo, unde în fața statuei lui Budha și în fața a o sută de preoți, conduși de «papa budhist» Sfântul Prinț Vajiranana, făcu jurământul să păstreze religia națională.

Decorarea străzilor din Bangkok

de câteva minute, pronunță câteva cuvinte și viziunea dispăru după perdele.

In urmă fu preumblarea solemnă în palanchin, când regele se duse la In sfârșit se reîntoarse la palat din care nu eși decât a doua zi spre a se duce la templul Wat-Sang.

Bláz.

A. FERARI & ROMA

IN ȚARA CAFELEI

— Note de călătorie —

Vaporul „San-Salvator" plutea pe apa Mării Roșii, sub arzătorul soare al ecuatorului.

Trecusem canalul de Suez și ne apropiam de Aden, înconjurând Arabia. Un comerciant italian, care se ducea la Moka pentru a cumpăra cafea, îmi ținea tovărășie pe bordul vaporului. Cu politeța lui, mă făcea să mă plictisesc.

— Vedeți colo, spre răsărit, ca o depărtată ceață ușoară, care se înalță din mare? Este un deal, în dosul căruia se află Medina, celebra patrie a lui Mahomet, profetul turcilor.

— Și Meka? îl întrebai.

— Meka e mai la sud, în direcțiunea aceasta; și-mi arăta un alt punct pe întinsul deșert, care în depărtare abia se zărea. Mormântul profetului aduce în fiecare an nenumărați credincioși, pe timpul ăsta.

La Meka este acum o mișcare pe care nimeni nu și-ar putea-o închipui. Musulmanii se înmulțesc pe zi ce trece și se ceartă pentru o picătură de apă, puțină mâncare și o bucățică de pământ pe care să se odihnească...

— Știu, am citit cele ce se întâmplă,— îl întrerupsei. Lipsa nutrimentului suficient, puțina curățenie, ostenelile călătoriei, căldura teribilă, îngrămădirea atâtei lumi, sunt cauza a teribilei epidemii ce se lățește repede și ucide cu miile pe credincioși.

— Intocmai. De aceea, când mă voi înapoia, va trebui să stau câteva zile la carantină.

Urmă o mică tăcere, în timpul căreia privii suprafața mării, ușor ondulată, care reflecta, în curioase reflexe, razele soarelui.

De odată tovarășul meu exclamă:

— Acum suntem la înălțimea Eritreei: Masana este colo spre apus.

Mă întorsei spre punctul arătat. Un simțimânt de stranie melancolie, o durere tristă mă împiedică să spun vre-un cuvânt. Cu imaginația vedeam atâția eroi căzuți pe acel pământ, loviți în piept, auzeam strigătele lor de durere, urletele sălbatice, rugi către patrie și către rudele iubite, vedeam sărind bestii feroce pentru a-și face prânzul din cei morți!... Căci acolo s'aŭ luptat soldații italieni și după lupte teribile aŭ fost învinși.

Intr'aceea „San-Salvator" s'apropia de strâmtoarea Babel-en-Mandeb. Simpaticul meu tovarăș continuă:

— Peste puțin vom fi la Aden. Veți vedea deosebirea dintre locuitorii de astăzi și arabii din timpurile trecute! Cei de astăzi sunt proști, fanatici, lacomi de aur, leneși, pe când strămoșii lor eraŭ puternici, inteligenți, vrednici de a face să progreseze științele și comerciul.

„San-Salvator" aruncă ancora în portul Aden.

Impreună cu alți călători, ne-am propus să facem o escursiune peste șirurile de stânci înalte și spăimântătoare ce se ridicaŭ nu departe de marginea mării. Urcarea a fost grea și obositoare, dar când am ajuns în vârf, o splendidă panoramă ni se înfățișa privirilor. Soarele apunând după munții Hedjas, lumina aproape orizontal deșertul, astfel că nisipul apărea par'că aprins cu un roș înfocat.

Până unde privirea putea ajunge nu se zărea nici un arbore, nici un fir de iarbă; numai ici colo, pe desolata câmpie uscată de tot, apăreaŭ turme de hiene și șacali, ale căror urlete ajungeaŭ până la noi deși slăbite, dar totuși îngrozitoare.

Orașul arab, murdar și caracteristic, era la o mică depărtare. La mijlocul stradei întâlnirăm un arab cerșetor, care întinse mâna după obiceiul european pentru a cere milă.

Ii deterăm câteva monede și el pentru a ne arăta recunoștința, ne zise în limba arabă că în Aden oamenii sunt cam chefuiți fiindcă aŭ băut prea mult arack 1) în onoarea lui Mahomet și că de aceea este periculos a pătrunde acum în oraș.

Noi eram bine armați și plini de curaj și ne simțeam în stare de a înfrunta ori ce pericol; de aceea înaintarăm până la cele dintâi case.

La urechile noastre ajungea un sgomot nedeslușit de strigăte răgușite și guturale, unite cu sunetul instrumentului tam-tam. Ajungând în piața principală, zărirăm mulți arabi, amestecați printre alți nomazi, asiatici și africani, de diferite specii, cari strigaŭ și făceaŭ la semne par'că ar fi voit să se bată, pe când în realitate totul se mărginea la o discuție prietenească.

La sosirea noastră se făcu de odată tăcere; am fost primiți cu multe „salam-salam" de bine ați venit și înconjurați de arabi ce ne ofereaŭ serviciile lor.

Ultimul ne propunea să ne întovărășească la cisterne, un altul voia să ne conducă la o cafenea pentru a ne face să gustăm adevărata și celebra Moka.

Pentru a ne continua excursiunea, crezurăm de cuviință să alegem zece călăuze dintre acei arabi mai răi și mai periculoși.

Știam că arabii asaltaŭ și furaŭ adese-ori caravanele și oamenii, dar să lăsaŭ a fi făcuți bucăți pentru a apăra pe acei cari se încredințaseră lor.

Cu asemenea tovărășie, precedați și urmați de copii sgomotoși, trecurăm câteva strade și ajunserăm curând la un acoperiș, sub care un grup de negri se învârteaŭ în mod straniŭ, întovărășind jocul cu urlete sălbatice în sunetul condahului arab 2).

In mijlocul acelui fanatism, siguranța noastră personală era în pericol și de aceea ascultarăm de o călăuză, care ne dete ideia de a oferi cafea tutulor persoanelor de acolo.

Negrul lichid circulă curând prin mulțime.

Eŭ chiar am voit să beaŭ nițică cafea, sperând că mă voi bucura de acel delicat gust al Mokei; dar abia apropiasem pa-

1) O băutură fermentată din Cocos.

2) Un fel de tobă făcută dintr'un dovleac gol și o piele de cămilă.

harul de buze şi-l retrăseĭ repede părea o amestecătură de cărbune şi era amară şi desgustătoare.

— Aceasta este oare celebra Moka? întrebaĭ eŭ desamăgit pe un tovarăş de călătorie.

— El surâse la strâmbătura mea şi-mi răspunse: tocmaĭ, este Moka şi încă din cea maĭ fină.

Arabiĭ nu posedă maşinĭ perfecţionate pentru a reduce boabele în pulbere şi a prepara ca noĭ băutura. Eĭ sfărâmă cafeaua întrun vas de piatră saŭ chiar numaĭ între două pietre şi apoĭ o aruncă în apă fierbinte, fără a o maĭ strecura.

— Acum înţeleg — dar pentru ce o beaŭ atât de amară?

— Pentru că n'aŭ zahăr. Zahărul este un produs de lux pentru eĭ.

In acest timp ne aduseră socoteala, în total opt rupĭ 3), adică vre-o douăzecĭ de leĭ. Cu această sumă, relativ mică, oferisem cafea uneĭ mulţimĭ enorme.

De aci asiguraţĭ de aceştia ne-am îndreptat spre cisternele de apă.

Trecând pe lângă o casă cu aparenţă puţin maĭ modestă, zărirăm întins pe o rogojină un bătrân înalt, înaintea căruia călăuzele noastre se aplecară respectuoase. Bătrânul ne salută punând o mână la frunte şi înclinând capul.

Era Mulahul, preotul turcesc, care ne ura călătorie bună, cu un vers din Coran.

Ajunserăm la cisterne, carĭ sunt cu adevărat admirabile. Câte greutăţĭ n'a trebuit să învingă oameniĭ pentru a le putea construi în mijlocul nisipuluĭ şi pământuluĭ mişcător şi cu toate astea sunt de o puternică soliditate, în cât resistă timpurilor deşi datează de multe secole, de la începutul primeĭ dominaţiunĭ turceştĭ.

Arabiĭ din Aden n'aŭ altă apă de băut de cât numaĭ acea de ploae şi trec chiar câte odată, doĭ saŭ treĭ anĭ, fără ca cel maĭ mic nor să apară pe bolta albastră a ceruluĭ.

Atuncĭ suferinţele acestuĭ sărman popor devin nespuse. Pentru a avea apă, trebue să meargă chiar până la treĭzecĭ de kilometri. Cu câtă nerăbdare e aşteptat musonul, vântul binecuvântat care aduce de obiceĭ urgane teribile!

Dar dacă acesta trece uscat şi înăbuşitor?

Până la anul viitor nu maĭ sunt sperante şi atuncĭ mulţĭ arabĭ emigrează; alţiĭ rămân şi mor, cu aceĭ fanatism musulman, care ne luptă nicĭ odată contra soarteĭ.

— Cu toate acestea se intâmplă ca într'o zi soarele să fie maĭ roşu ca de obiceĭ, razele sale să fie maĭ nesuportabile, câmpia de nisip arde şi scânteiază — îmĭ zise un tovarăş care maĭ fusese în acele locurĭ. Un vânt uşor la început vine de la sud la intervale neegale. Praful arzător se ridică, marea murmură şi se agită ameninţătoare: este uraganul care îşĭ anunţă astfel venirea.

Peste câteva ore cerul este peste tot acoperit de norĭ negri, carĭ încărcaţĭ de electricitate, se îndesesc uniĭ peste alţiĭ, amestecându-se totul cu bubuitul tunuluĭ; — apoĭ de odată furtuna se deslănţueşte şi vântul şuĕră ridicând munţĭ de nisip. Nu se maĭ vede nimic, ploaia cade în torente, ce zic!—nu e plaie, sunt apele unuĭ fluviŭ, este o cascadă imensă, care inundă pământul.

Puţine minute iarăşĭ de linişte, de calm aparent, apoĭ reîncepe pentru a dura cincĭsprezece zile, câte odată chiar o lună, totĭ cu aceeaşĭ putere şi furie.

— Posibil oare? —ziseĭ eŭ mirat.

— Da, tocmaĭ aşa: nisipurile absorb atâta apă, în cât pot alimenta multe locurĭ. Apoĭ totul încetează fără de veste, aşa că în ajun te ducĭ să te culcĭ cu o ploaie torenţială şi cer întunecat, iar dimnieaţa te scolĭ cu soarele arzător şi cu cerul limpede şi albastru.

— Arabiĭ sunt de sigur mulţumiţĭ?

— Se înţelege: cisternele lor sunt pline şi au apă cel puţin pentru treĭ anĭ.

Călăuzele noastre entusiasmate de generozitatea noastră, ne invitară a primi ospitalitatea într'una din colibele lor.

Coliba arabă e formată dintr'un cort, de formă conică, de pânză grosolană saŭ de păr de cămilă. Câteva covoare saŭ rogojinĭ, două saŭ treĭ puştĭ, pipe şi ciubuce, puţine vase de aramă... şi un locuitor al deşertuluĭ are tot ceea ce îĭ trebue pentru a călători cu iuţeală, a se repauza când simte nevoe, şi să bea, să doarmă, să se distreze; toate aceste sunt lucrurĭ carĭ formează viaţa sa, din ziua în care tatăl săŭ i-a dăruit o puşcă, un cal şi un cort până în ziua în care îl vor îngropa sub un munte de nisip, cu picioareeĭ îndreptate spre sfânta Mekka!

Noĭ primirăm bucuroşĭ ospitalitatea şi abia ajunşĭ ni s'a oferit lapte de cămilă, berbece fript şi cuscusa 4), care este mâncarea lor cea maĭ favorită. Mâncarăm cu toţĭ căcĭ ne era foame, ne odihnirăm câtva timp, apoĭ reluarăm drumul spre port călărind pe superbĭ şi majestoşĭ caĭ arabĭ, ce ne-aŭ fost oferiţĭ de gentiliĭ oaspeţĭ.

Dar la mijlocul strădeĭ, de odată auzim un galop repede şi câteva strigăte sălbatice.

— Sunt oameniĭ luĭ Mactalah! exclamară unele călăuze.

— Am căzut într'o cursă! — adăugară altele.

— La galop! — ordonă acela care era în fruntea caravaneĭ.

— La galop! — strigară toţĭ, şi dând frâu cailor, aceştia s'aŭ pus pe o fugă nebună, urmăriţĭ de arabiĭ carĭ voiaŭ să ne prindă pentru a ne lua averea saŭ spre a ne cere vre-o despăgubire. Nu câştigam teren, cu toate că caiĭ noştri eraŭ iuţĭ, dar curând ajunserăm la fortul englez şi de odată auzirăm că încetaseră de a ne urmări. Le era frică de soldaţĭ!

Scăpaţĭ din gravul pericol, ce ne-ar fi procurat nenumărate suferinţe — veselĭ în noĭ înşine, mulţumirăm mult călăuzelor, retribuindu-le bine, şi ne înapoiarăm la palatul guvernatoruluĭ unde toţĭ ne felicitară de buna reuşita a excursiuneĭ.

In ziua următoare, reluarăm din noŭ călătoria pe mare, tot pe „San-Salvator" care acum îşĭ îndrepta calea spre Indiĭ, lăsând departe pământul arab, atât de celebru pentru cultivarea cafeleĭ.

Ch. Contogouris-Tulcea

3) Rupee — monedă indiană în valoare de 2 leĭ şi 35 banĭ.

4) Cuscusa se prepară din făină de grâŭ amestecată cu lapte de cămilă şi făcută în formă de globurele.

TIMBRELE DIN LUME

Un automat ingenios

De curând s'a introdus, ca încercare, un automat, în rulourĭ, dintre carĭ unul cu siglĭiŭ şi care se pune scrisoarea şi se oblitere ază ca în cliseul de faţă.

ne scrisoarea şi 1 penny. Intorcându-se o manivelă, se acţionează 2

Prin acest procedeŭ se urmăreşte desfiinţarea mărcilor postale.

O nouă emisiune

Zilele acestea, micul principat Lichtenstein a emis o serie de 3 mărcĭ de 5, 10 şi 25 hellerĭ purtând efigia actualuluĭ principe. După cum se vede din alăturatul clişeŭ inscripţia (K. K. Oesterreichische Post), precum şi desemnul, sunt aproape identice cu cele austriace. Pentru valorile maĭ marĭ ca 25 hellerĭ, mărcile austriace respective aŭ curs.

Al. Sotec.

DIVERSE

Un tren de marfă circulând cu o viteză extraordinară. — Ziarul «Zeitung» anunţă că în luna Decembrie, 1911, a circulat dela Seattle la New-York — traversând toată America de Nord între oceanul Pacific şi oceanul Atlantic— un tren de marfă important, atât prin marea valoare a mărfurilor ce transporta, cât şi prin viteza luĭ neobişnuită. Acest tren avea, între altele, un transport de mătase în valoare de 8.400.000 mărcĭ şi a parcurs distanţa de 5.113 km. în 82 ore şi 15 m., decĭ cu o viteză medie de 62 km. pe oră, ceea ce reprezintă pentru un tren de marfă american o iuţeală exagerată, considerând marea distanţă străbătută; a avut însă singura oprire mare de două ore şi 25 m. în gara de mărfurĭ din Chicago.

Un stejar remarcabil. — Există la Basking-Bridge (New Jersey), în cimitirul bisericeĭ presbiteriane un stejar alb care măsoară 14 picioare şi 4 degete de circonferinţă la 5 picioare de la pământ, în timp ce crăcile sale stufoase se întind pe o circonferinţă de 115 picioare de diametru. Stejarul datează din 1730 când biserica actuală nu era decât o colibă construită cu pietre pătrate.

Tranic

W. OERTEL

O călătorie în India

— Urmare —

,,Din desişul de pădure din stânga, deasupra căruia se legănau în bătaia vântului buchetele palmierilor, răsunaŭ în spre noĭ voci grozave. Aci eraŭ turme de maimuţe, stând la sfat în locuinţele lor aeriane, spărgându-ne urechile cu ţipetele lor pătrunzătoare; aci strigătul papagaluluĭ şi cacatoesuluĭ, care părea că-ţĭ intră în creer; aci urletul prelung al şacalilor flămânzĭ sau al vreuneĭ hiene stinghere; dar dintre toate se distingea un muget atât de înfiorător, atât de groaznic, că simţeam un fior rece trecându-mĭ prin oase. Era vocea îngrozitoare a tigrului regal, care umple de fiorĭ orĭ ce creatură, care fuge să se ascundă în adâncul pădurilor din faţa acesteĭ fiare sălbatice, fioroasă şi lacomă de sânge. Dar nu v'am pomenit de cât de unele lucrurĭ. Cine ar putea descrie cu vorbe omeneştĭ acele glasurĭ ale pădurii, acel concert înfiorător? Cine ar putea distinge toate acele zgomote, care răsunaŭ sălbatic, aci de odată, aci singuratice, aci părând a ceartă, aci ţipătul îngrozitor al celuĭ ce-şĭ dă duhul în ghiarele omorâtoruluĭ neînduratŭ?

,,Orĭ cât de mişcătoare, de zguduitoare şi de îngrozitoare, că-ţĭ ridică părul măciucă, ar fi fost lupta asta din lumea animalelor, tot nu-mĭ puteam părăsi locul de pe rampa corăbieĭ, în partea maĭ apropiată de zgomotul înfiorător al luptei. Cu totul alta şi maĭ minunată era priveliştea, ce oferea lumea plantelor, în afară de parfumurile, care întreceaŭ chiar ceaţa de miazme otrăvitoare, ce se ridică din ierburile putrezite.

,,Orĭ cât de strălucitoare cădea lumina luneĭ şi a stelelor pe faţa încreţită a luĭ Hugli, nu putea pătrunde în întunericul pădurilor şi al ginglilor, căcĭ buchetele de frunze din vârful arborilor, lianele sau plantele agăţătoare încolăcite îĭ opreaŭ intrarea. Numaĭ vârfurile arborilor, evantaliile palmierilor din înălţime eraŭ luminate. Şi totuşĭ, desişul avea şi el lumina-ĭ minunată. O lucoare verzuie, dar puternică pornea de la trnuchiurile arborilor uriaşĭ şi din trunchiurile bambuşilor şi a altor trestiĭ şi din ramurile mimoşelor. Aci atârna din ramurĭ şi tulpine în făşiĭ dese şi puternic luminate; aci părea că se scurge printre ele şi că iar se înălţa în fire lungĭ; aci ţâşneaŭ ca scânteĭ singuratice, aci se mişca domol sau se depărta ca o lampă, pe care o ţine un călător, ca să nu-şĭ piardă drumul. Şi nu era de cât lumina insectelor nenumărate, care foiesc primavara în India. Ochiul nu obosea admirând acest spectacol uimitor, care aicĭ la porţile Indieĭ îţĭ deschidea oarecum pofta de minunile ascunse în acea ţară a basmelor. De sigur — şi aceasta nu v'am spus-o încă — trebuiaŭ sacrificiĭ ca să guştĭ în tihnă acest spectacol nocturn şi numaĭ sentimentul puternic ce-ţĭ dădea, putea să le învingă.

,,Abia dispăruse soarele după munţiĭ uriaşĭ aĭ IndieĭI şi noaptea se coborâ în toată puterea eĭ. La sud nu era întunericul acela plin de taină al amurguluĭ, acel amurg de lumină şi de întuneric, cum e la noĭ, între ziua ce apune şi noaptea, gata să vie saŭ între ziua ce vine şi noaptea gata să plece. Trecerea de la lumină la întuneric e scurtă şi repede. Dar deabia veni noaptea şi norĭ întregĭ de ţânţarĭ, de moschitoşĭ, cu înţepăturĭ veninoase şi alte muşte şi insecte la fel, năvăliră din stufărişul ţărmuluĭ şi din desişul tufelor de mangolĭ şi din pădurĭ, şi se năpustiră asupra noastră, a bieţilor oamenĭ, carĭ stăteaŭ pe punte uşor îmbrăcaţĭ. Fumul pipelor noastre, covoarele groase cu care ne înfăşuram, nu eraŭ în stare să ne apere de împunsăturile lor.

,,La urmă, alergarăm jos, prin corabie; din nenorocire, ne ajunseră şi acolo şi abia când furăm istoviţĭ de tot, veni şi somnul, deşi urmărirea acestor duşmanĭ ne răpea orĭ odihnă.

,,O splendoare nouă ne aştepta, când sosi ziua şi când lumina eĭ aurie pătrunse prin vârful copacilor.

,,Abia acuma ne minunarăm cu adevărat de lumea plantelor uriaşe. Abia acuma găsirăm florile, al căror parfum îl respiram peste noapte, culorile lor viĭ şi strălucitoare, formele lor ciudate şi minunate. Cu nişte draperiĭ, ca nişte perdele fantastice, atârnau plantele agăţătoare cu miĭ şi miĭ de florĭ, de la trunchiŭ, din creangă în creangă, ba chiar din vârf în vârf. Şi cum se legănaŭ acolo sus, în lumina splendidă a soareluĭ, de adierea răcoritoare a brizeĭ de dimineaţă, tot aşa se legăna şi jos, pe valurile luĭ Hugli, căcĭ lotusul, aşa de sfânt Indienilor, îşĭ întindea pe valurile fluviuluĭ florile sale frumoase şi bogate şi alăturĭ de el se vedeaŭ şi alte plante de apă, nu maĭ puţin frumoase, ale căror culorĭ însă, variaŭ între alb orbitor de lumină, galben deschis şi roşu trandafiriŭ, pe când prin iarbă şi prin pomĭ se înfăţişa vederiĭ văpaia aprinsă a tuturor culorilor. Abia acum puturăm zări papagaliĭ, araşiĭ şi cacaduşiĭ strălucitorĭ, carĭ sburaŭ şi se agăţaŭ de vârfurile copacilor; abia acum ni se oferea cel maĭ distractiv spectacol al numeroaselor maĭmuţe, prin mişcările, săriturile şi agăţările lor aci caraghioase, aci desgustătoare. Dar văzurăm d'aproape şi lucrurĭ înfiorătoare. Pe bancurile de nisip zăceaŭ ceĭ maĭ groaznicĭ crocodilĭ şi aligatorĭ, de o mărime monstruoasă şi cu o înfăţişare ce-ţĭ îngheţa sângele în vine, întinşĭ, odihnindu-se a lene la soare saŭ dând fuga să se ascundă în apă, d'abia când vr'una din numeroasele corăbiĭ, ce 'nsufleţeaŭ râul, venea mereŭ maĭ aproape.

,,Astfel vedeam mereŭ tablourĭ nouĭ, până când capătul Siunderbunduluĭ se transformă într'o insulă şi privirea noastră întâlni apele Gangeluĭ lucĭĭ ca marea, ne împărţite prin insule, cu malurile luĭ răzătoare şi pline de viaţă, iar mândra noastră corabie spinteca valurile în voie. In sfârşit ţărmurile se depărtaŭ mult de privirea noastră. Pilotul cârmise cu dibăcie, căcĭ nu ni se întâmplase nimic din ce se poate întâmpla corăbiilor, nu dădusem în bancurĭ de nisip, grămezĭ de lemne strânse la un loc, arborĭ uriaşĭ ruuţĭ, târâţĭ departe.

,,De mult nu văzusem pe căpitan vesel, de mult nu-l văzusem blând cu noĭ şi cu echipagiul, pe care-l cinsti cu grog în ziua acea. Poate că spera să depărteze prin asta gândul de fugă, ce s'ar fi zămislit în cugetul vr'unuĭ matelot. Rowley era maĭ prevăzător, de când ne învoiserăm la fugă. Se ferea să se întâlnească şi să vorbească cu mine. Chiar seara, în hamac, îmĭ strângea mâna cu căldură şi tăcea. Amândoĭ eram onvinşĭ că căpitanul trăsese vr'odată cu urechea la noĭ. Şi aceasta rezulta din vorbele ce rostise, când dedese ordin să ne puie în lanţurĭ.

,,Intâmplarea aceea adusese totuşĭ o schimbare, spre binele corăbieĭ, al nostru al tuturora şi maĭ ales al căpitanuluĭ însuşĭ. Era faptul că de când nu maĭ bea ca un nechibzuit, lua maĭ bine seama la cele ce făceaŭ. Părăsise chiar armele, probabil ca să nu întărâte din noŭ oamenií şi să-şĭ arate în tăcere încrederea ce recâştigase în eĭ; privirile luĭ bănuitoare, răutăcioase, atuncĭ când se credea neobservat, arătaŭ însă cu totul altceva.

,,Cu cât ne apropiam de capitala Indieĭ engleze, adică de Calcuta, cu atât se schimba înfăţişarea fluviuluĭ şi ale malurilor sale.

,,Pretutindenĭ se arătaŭ ochilor sate drăgălaşe şi câmpurĭ cu îngrijire arate, iar prin ele indieniĭ la muncă, îmbrăcaţĭ foarte uşor şi pentru că vestmintele lor sunt maĭ mult albe, chipurile negre, marĭ şi slabe ale acestor oamenĭ serioşĭ, reieşeaŭ ciudat din albeaţa vestmintelor. Privirea mea se oprea curioasă asupra colibelor micĭ de lut, albe, strălucind din depărtare, cu coperişul de trestie de zahăr saŭ de stuf din Gange, s'având încă o învelitoare de frunze uriaşe de pisang saŭ de smochin, pe care eraŭ pictate chipurĭ fantastice cu un roş neobişnuit d'aprins. Dar maĭ mult mă atrăgeaŭ pagodele adică templele zeilor indienĭ, în stilul lor propriu, cu totul deosebit de zidirile ce maĭ văzusem până atuncĭ şi maĭ ales turnurile lor. Ici şi colo, privirea descoperea şi câte o moschee mahomedană, cu minaretul eĭ înalt, un fel de turn înalt şi subţire, adesea câte două la fiecare moschee. Nenumărate dorĭ saŭ alĭfel de vase tăiau fluviul d'a curmezişul. Corăbiĭ de tot felul şi de toate mărimele, fabricaţiĭ europene şi indiane, îl acopereaŭ cu mulţimea lor. Multe eraŭ pline cu pelegrinĭ, mergând să sacrifice la locaşul lor sfânt Hurdwar, ca să-şĭ rescumpere păcatele. Acolo aŭ obiceiŭ de merg peste două milioane de suflete, din toate părţile Indieĭ, căcĭ cu sărbătoarea e în legătură unul din cele maĭ însemnate bâlciurĭ pentru comerţul între India de dincoace şi de dincolo de Gange, între munţiĭ apusenĭ şi Himalaia şi între ţările dintre Gange şi India.

(Va urma).

Trad. de **Tomescu-Putna**

CĂTRE CITITORI

Anunţăm pe cititoriĭ noştri că vom publica ori-ce articole interesante pri vitoare la călătoriĭ saŭ vânătorĭ, în ţară saŭ străinătate, ce ne vor fi tri mese.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtieĭ, în scrisorĭ francate, vor fi adresate direcţiuneĭ «**Ziaruluĭ Călătoriilor**», *strada Brezoianu, 11, Bucureştĭ.*

Anul XIII.—No. 775-6 5 Bani în toată țara 5 Miercuri, 21 Martie 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ȘI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2.60 pe an în toată țara

Redacția și Administrația
No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marțea

Trupe turco-arabe care fiind bătute, se retrag.—(Vezi pag. 5584).

Câmpiile turco-arabe

Cucerirea Tripolitanieĭ merge foarte încet. Nicĭ nu s'a început o adevărată ocupare, pentru că ceĭ 100.000 oamenĭ debarcaţi de treĭ lunĭ, sunt ţinuţi în cincĭ puncte ale litoraluluĭ, şi ocuparea efectivă cere un marş spre Sud egal cu distanţa între Paris şi Marsilia.

La *Ain-Zara*, la *Bengazi*, la *Derna*, aŭ fost în timpurile din urmă adevărate măcelurĭ. Zuara, care nu e de cât un sat modest, a primit miĭ şi miĭ de proectile care aŭ omorât şi copiĭ. Dacă musulmaniĭ opun o admirabilă resistenţă, trupele italiene sunt demne de interes din cauza formidabiluluĭ obstacol ce aŭ a învinge. Şi acest obstacol e pământul.

Nu e acelaş lucru şi în Tripolitania. Deşertul începe de la litoral şi se înfundă 100 kilometri în interior.

Aceste pământurĭ joase, imense ondulaţiunĭ de nisip mişcător, pe care indigeniĭ îl numesc *Djeffara*, îndoeşte greutatea transportuluĭ de tot ce e trebuncios zilnic trupelor. Trebuesc întrebuinţaţi miĭ de caĭ spre a trage tunurile şi carele cu muniţiĭ, de oarece roatele se înfundă până în osiĭ. Şi trebuesc grupate miĭ de cămile spre a transporta hrana şi apa care nu se găseşte nicăerĭ, rarele puţurĭ fiind astupate de duşmanĭ pe măsură ce băteaŭ în retragere. Şi înapoerea răniţilor, bolnavilor, cu câtă greutate se face.

Prima operaţie pe care o vor întreprinde Italieniĭ, adică trecerea prin Djeffara, va fi cea maĭ anevoioasă. Aşa se explică încetineala cu care înaintează.

Djeffara e o întindere de coline, unde vântul spulberă nisipul în norĭ orbitorĭ, unde razele soareluĭ ard teribil, unde, chiar în etape liniştite, plămâniĭ omuluĭ aproape se sufocă. Zilelor înăbuşitoare urmează adesea noptĭ gheţoase. Poate că nu există o altă parte a lumeĭ pe care natura să o fi tratat aşa de crud.

Afară de câteva locurĭ unde ploile aŭ făcut pomană cu câteva tufe nu găseştĭ un fir de iarbă şi prin urmare şi fauna lipseşte. Cu toate acestea, întâlneştĭ acolo o vieţuitoare : şearpele. Şi această reptilă, una din cele maĭ periculoase, e vipera cu coarne. Ascunsă sub nisip, nu se zăreşte de loc. Dar noaptea, când cineva doarme, vipera cu coarne, atrasă de căldura corpuluĭ omenesc, apare la suprafaţa nisipuluĭ şi injectează în corpul nenorocituluĭ veninul săŭ mortal.

Djeffara e străbătut uneorĭ de colportorĭ care se duc să vânză stâmbăriĭ europene în Sudan, saŭ care se înapoiază cu baloturĭ de pene de struţ. Eĭ se adună în număr mare spre a străbate Djeffara. Nenorocire aceluia care întârziază şi se depărtează de ceĭlalţĭ !

In curând, liniştea Djeffareĭ va fi întreruptă pentru întâia oară de secole. De o parte, agresoriĭ, în liniĭ compacte şi disciplinate, urmaţĭ de neterminabile convoiurĭ; de alta, pietoniĭ turcĭ cu fesurile roşiĭ şi călăreţiĭ arabĭ cu turbane albe, retrgându-se în faţa mitrailezelor, în grupurĭ risipite, dar cu o încetineală eroică.

Ilustraţia reprezintă trupe turco-arabe, bătute la Ain-Zara, care se retrag, dar nu fug. Nicĭ unul dintre eĭ nu se gândeşte să facă un pas maĭ iute ca cel-l'alt. Eĭ duc cu dânşiĭ, răniţiĭ, pe caĭ, susţinându-ĭ cu grije. Duc de asemenea şi morţiĭ de pe câmpul de luptă şi chiar pe aceia carĭ aŭ fost îngropaţĭ în cimitire improvizate. Pe spatele uneĭ cămile e întins cadavrul unuĭ şeik arab. Când aŭ un moment critic, luptătoriĭ bat în retragere, se depărtează de cortegiul lugubru şi dascarcă armele lor asupra învingătorilor.

Acest stoicism care nu reuşeşte să învingă ploaia de gloanţe şi avalanşele de obuze, se găseşte câte odată zădărnicit prin încremenirea ce produce aeroplanele italiene, vibrând în aer şi succedându-se fără întrerupere.

C. Arg.

DESCOPERIREA INDIEI

După ce marele genovez Columb a descoperit America, cele maĭ îndrăzneţe visurĭ cuprinseră pe toţĭ.

Pofta de aventurĭ şi spiritul de întreprindere covârşi frica de pericolele necunoscute şi de lunga călătorie pe mare. Spanioliĭ se simţeaŭ stăpânitoriĭ lumeĭ. Portughezii, ca maĭ vechiŭ popor descoperitor, de cât Castilianiĭ se temeaŭ că vor fi întrecuţĭ şi se gândeaŭ la nouĭ întreprinderĭ.

Iĭ atrăgea India, ţara minunată a auruluĭ şi a pietrelor scumpe.

Cronicariĭ spun că Don Manoel, domnitorul Portugaleĭ, şedea gânditor în sala tronuluĭ şi medita că ar fi maĭ bine să-ĭ încredinţeze comanda floteĭ, pe care avea de gând să o trimită la India.

Se întâmplă că ochiĭ săĭ se aţintiră asupra unuĭ cavaler din suita sa, un bărbat bine făcut cu o privire pătrunzătoare şi cu trăsurile feţeĭ energice.

Acest bărbat era născut dintr'o familie veselă şi nobilă în oraşul Sines şi atuncĭ era în vârstă de 30 anĭ şi se numea Vasco da Gama. Acesta era un om ambiţios, care nicĭ odată nu sperase că se va ivi vre-o ocaziune să-şĭ împlinească dorinţele.

Primi decĭ cu bucurie propunerile regeluĭ; pe dânsul nu-l speria drumul îndelungat nicĭ pericolele ce era să le întâmpine la Capul de Bună Speranţă.

Astfel Vasco da Gama deveni amiral al floteĭ indice,—treĭ corăbiĭ, dintre carĭ două purtaŭ numele Rafael şi Gabriel şi o corabie pentru proviant. „Gabriel" o comanda el însuşĭ, iar „Rafael" fratele săŭ Paulo da Gama.

Intr'o zi de Iulie, anul 1498, echipagiul expediţieĭ în coloană compactă eşi din biserică şi plecă spre port. Corăbiile se puseră în mişcare spre un ţel necunoscut. O mulţime mare de oamenĭ era de faţă. Poetul Camoens a descris în mod mişcător scenele de despărţire — luĭ are să-ĭ mulţumească Vasco da Gama că a ajuns la renumele luĭ Cristof Columb.

După corabia amirală „Gabriel" dispărură turnurile Lisaboneĭ, ţărmuriĭ patrieĭ şi în mers liniştit înaintaŭ corăbiile spre sud spre insulele Capuluĭ Verde. Ajunseră în fine la capul furtunelor. Oceanul era furios şi arunca corăbiile tot înapoĭ, matroziĭ îşĭ pierduseră curagiul, ridicară mâinile spre cer şi rugară pe Dumnezeŭ să-ĭ mântuiască.

Aicĭ îşĭ arătă Vasco da Gama caracterul săŭ decis. El era un bărbat sever, ba chiar crud. Infuriat strigă oamenilor săĭ că nu se va odihni până nu va trece Capul. Matroziĭ văzură acum că deciziunea sa era neclintită, îşĭ încordară din noŭ puterile şi în fine isbutiră să treacă Capul şi să pornească înainte spre locurĭ necunoscute. Maĭ târziŭ se revoltară din noŭ matroziĭ. Vasco porunci ca instigatoriĭ să fie puşĭ în fiare. De aci înainte oamenĭ săĭ îl ascultară orbeşte.

Treĭ lunĭ plutiră pe mare până dădură de uscat la coastele ostice ale Africeĭ. Eĭ ajunseră la una din gurile Zambezuluĭ, intrară în Mozambic. Ştirile ce le auziră, poporaţiunea ce o văzură, vorbele arabe ce le auzeaŭ pe icĭ pe colo le inspirară speranţă sigură că aŭ ajuns acum la pragul orientuluĭ. Şeicul din Mozambic vru să-l piardă, dar nu-ĭ succese, căcĭ eĭ reuşiră să scape.

De la Mombas trecură la Melindede, unde fură bine primiţĭ de către domnitorul ţăreĭ, care le dădu darurĭ şi proviziunĭ. Li se dete şi o călăuză, care să le arate drumul.

22 de zile merseră îndrăzneţiĭ navigatorĭ, cuprinşĭ când de speranţă când de frică. In dimineaţa zileĭ a 23-a, la 17 Maĭ, răsună de pe catart strigătul pilotuluĭ arab : iată ţara ce o căutaţĭ, iată India şi Vasco da Gama căzu în genunchĭ şi aduse mulţumirĭ luĭ Dumnezeŭ.

Trebuiră însă să ancoreze maĭ spre sud şi astfel merseră dealungul coastelor Indieĭ şi la 20 Maĭ ajunseră în golful Malaban, la oraşul Kalicut.

Aicĭ portugeziĭ se văzură înconjuraţĭ de un roiŭ de popoare şi se minunaŭ de edificiile oraşuluĭ. In acest oraş eraŭ mulţĭ arabĭ, care făceaŭ un întins comerţ cu Arabia şi cu China.

Poziţia luĭ Vasco era foarte grea, oameniĭ săĭ se împuţinaseră, darurĭ nu avea şi nu ştia cum să se prezinte domnitoruluĭ ţăreĭ. In sfârşit fu primit de acesta cu mare pompă.

In curând însă veni în conflict cu arabiĭ şi abia putu scăpa cu corabia luând mărfurĭ cu sine. Arabiĭ, carĭ îl urmăreaŭ, aŭ fost împrăştiaţĭ cu loviturĭ de tun.

După treĭ lunĭ de zile ajunseră la coastele Africeĭ.

La insulele Azore, Paulo muri în brațele frateluĭ săŭ.

Un curier a fost trimis înainte ca să vestească regeluĭ descoperirea Indieĭ.

O bucurie mare cuprinse populația la auzul acesteĭ veștĭ.

La 29 August 1499 sosi Vasco da Gama la Lisabona, unde fu primit în bubuitul tunurilor și în sunetul clopotelor.

Vasco fu încărcat de darurĭ.

Regele își luă titlul de: „Domn al cuceririlor, navigațiuneĭ și al comerțuluĭ Etiopieĭ, Arabieĭ, Persieĭ și Chineĭ".

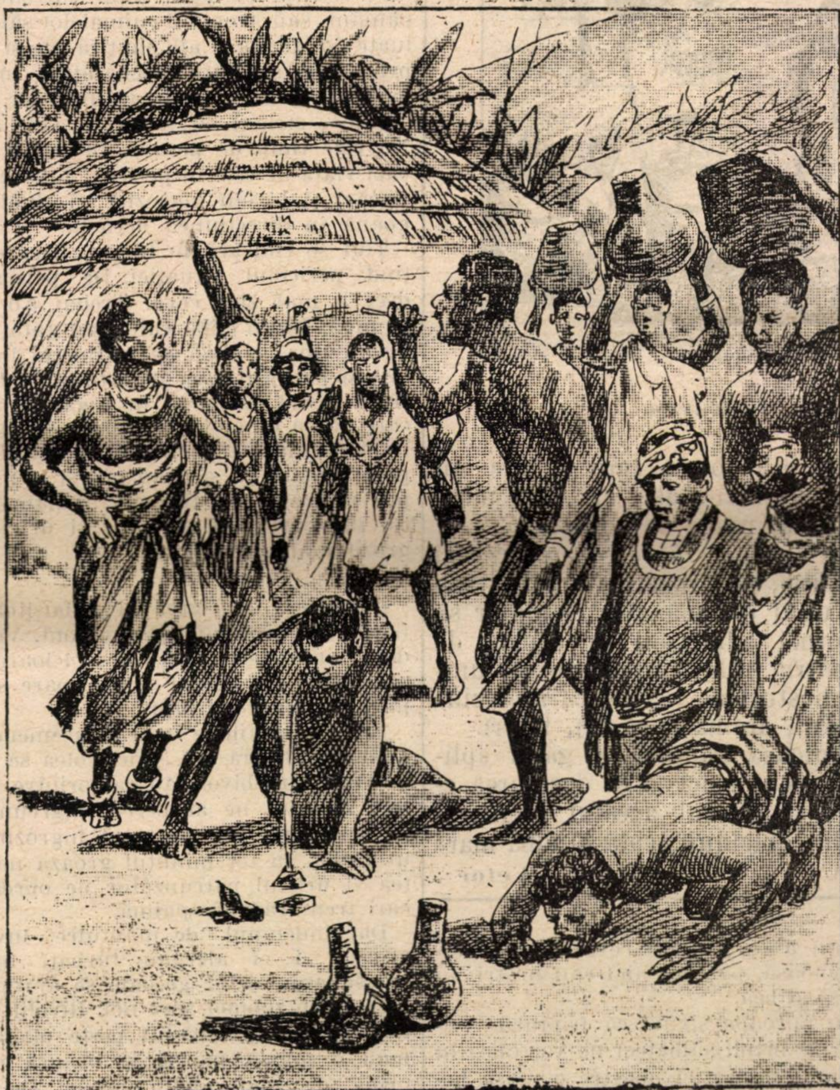
Astfel se deschise poarta spre întunecatul Orient și stăpâniĭ acestor părțĭ eraŭ portughezii.

Vetor.

Cum fumează Cafriĭ opium

Teribila otravă a orientuluĭ, opiumul, continuă să se vândă încă în ascuns în Asia, Europa și America, în așa mod că o conferință internațională s'a ținut de curând la Haga spre a găsi mijlocul să oprească acest răŭ. Eraŭ reprezentate douăsprezece puterĭ.

Comandantul unuĭ vapor care făcea serviciul între Indo-China și Marsilia povestea că fiind prevenit la plecarea din Saigon că un pasager ducea cu el opium, făcu toate cercetrile posibile spre a descoperi frauda, dar totul fu în zadar. Tocmaĭ după debarcare fu descoperit «trucul». Opiumul bine închis în cutiĭ de fier fusese ascuns într'una din cisternele cu apă potabilă.

Cum fumează cafriĭ opium

In Europa aŭ fost luate măsurĭ extrem de severe contra acestuĭ flagel, așa că spre a introduce în Franța saŭ în Englitera periculosul produs, traficanțiĭ recurg la vicleșugurĭ rafinate.

Măsurile riguroase luate de câțĭva anĭ încoace, aŭ avut ca rezultat oprirea pe drum a uneĭ foarte marĭ cantitățĭ ce se aducea în Europa. Din cauza rarităteĭ sale, la Londra opiumul se vinde în cartierul chinezesc cu 100 leĭ kgr. Iată un viciŭ care nu e la îndemâna orĭ-căreĭ pungĭ. De altfel este anti-european prin excelență. El favorizează raseĭ galbene extazul, contemplarea visuluĭ luĭ Brahma care este idealul lor; dar care este oare omul din occident care ar primi de bună voe să păstreze totdeauna o imobilitate aproape completă?

Dar dacă rasa albă poate fi considerată ca la adăpost de acest flagel, nu se poate zice acelaș lucru și de negri. Eĭ sunt în general de o natură indolentă și leneșă. Era decĭ de prevăzut că în ziua când asiaticiĭ ar initia pe negri la acest vițiŭ, ar găsi în eĭ ceĭ maĭ bunĭ elevĭ.

In adevăr, există Cafri fumătorĭ de opium. Chineziĭ i-aŭ învățat să se servească de acest narcotic. Dar ne-având în totdeauna mijlocul să-șĭ procure, aŭ inventat un mijloc noŭ ca să aspire fumul negru.

O sticlă spartă și o bucată de bambu e de ajuns. In fundul sticleĭ sparte se pune foc și deasupra se aruncă opium. Fumul care se degajează se aspiră prin bambu.

Dar vor zice ceĭ carĭ aŭ călătorit și știŭ ce e opiumul, că e imposibil să'l fumezĭ astfel. De altfel nicĭ nu e opium ceea ce fumează Cafriĭ. Eĭ cumpără de la Cinezĭ cenușa pipelor lor spre a o arde în sticle. Aceste rămășițe conținând maĭ multă morfină de cât opiumul chiar, sunt foarte periculoase.

Olg.

CUM CALCULEAZA ESCHIMOȘII

Tesaurul de cuvinte în limba eschimoșilor este foarte bogat. Eĭ aŭ maĭ multe numirĭ pentru un animal după figura, sexul și vârsta acestuia, pentru peștiĭ de orĭ-ce soiŭ și pentru toate formele de zăpadă și de ghiață. Foarte puține sunt expresiunile pentru simple noțiunĭ și reprezentațiunĭ. Și cu deosebire sunt săracĭ în expresiunĭ pentru cifre. Nume pentru cifrele maĭ marĭ ca zece se par cu totul necunoscute la eschimoșĭ. De regulă el numără până la 5 saŭ 10. La 5 ridică o mână, la 10 amândouă mâinele; la treĭ ridică treĭ degete și așa maĭ departe. Când numără maĭ mult de 10, chiamă pe vecinul săŭ în ajutor, ca să ridice mâinele.

Intrebuințarea fildeșului vegetal

Un exemplu frumos de curaj și energie îl dă o pariziană care, plecând din Paris, acum câțĭ-va anĭ, s'a dus în Senegal și Sudan.

Călătorind cea maĭ mare parte a

timpuluĭ când călare pe cal, când pe zebu, întovărășită întotdeauna numaĭ de câțĭ va servitorĭ negri, dormind sub cerul liber, atențiunea sa a fost atrasă în mod deosebit, în timpul peregrinațiilor sale, de un fruct care servea la alimentarea indigenilor și al căruĭ conținut avea aparența fildeșuluĭ vegetal, cunoscut în industrie sub numele de «corozo» și întrebuințat la fabricarea nasturilor.

Un studiu și experiențe făcute cu această materie, confirmară prima sa idee. Conținutul acestor fructe nu era altceva de cât fildeșul vegetal.

Arborii carĭ produc materia despre care se vorbește în acest articol sunt de două felurĭ.

Unul, cunoscut științificește sub numele de ,,barath" produce anual treĭ, patru și cincĭ regiunĭ, după putere. Fie-care regiune se compune din 25—30 fructe, cântărind fie-care un chilogram și conținând treĭ nucĭ.

Altul, cunoscut științificește sub numele de *iphenae thebaïca*, produce fructe maĭ micĭ.

Din aceste două speciĭ, cel maĭ interesant este de sigur palmierul barath. Fructul acestuĭ arbore este

Nucĭ barath aduse de indigenĭ la Kayes

cu totul alb, foarte tare și are un volum de cincĭ-șease orĭ maĭ mare ca acela al nuceĭ de corozo.

Nuca *iphenae thebaïca* are aceeașĭ compoziție, este însă maĭ mică și sub mâna unuĭ îndemânatec sculptor se transformă admirabil în capete de ace pentru pălăriĭ, mânere de umbrele, nasturĭ de lux, etc., reprezintând florĭ, animale, păsărĭ, figurĭ.

Văzând folosul însemnat ce ar putea să tragă industria franceză din descoperirea sa, căcĭ parisiana știa că toată materia primă necesară fabricăreĭ nasturilor provenea numaĭ din America, anume din Guyaquil și Colombia, hotără să ceară concesiunĭ de pădurĭ populate în întregime cu palmierĭ carĭ produceaŭ fildeșul vegetal.

Ea obținu aceste concesiunĭ și începu să folosească productele pădurilor sale, fabricând cu fildeșul vegetal tot ce geniul francez știe să scornească în asemenea imprejurare.

Ingenioasa franceză a găsit aplicație acestuĭ fruct și la decorarea electrică și efectul acestuĭ lucru, eșind din obicĭnuit, cată să aibă mare succes.

Vetor

MARRYAT

In deșerturile nord-americane

Petrecusem o ceată de indienĭ până la delta râuluĭ Trinitas și de câte-va zile ne continuam calea în direcția râuluĭ Cabin. Societatea noastră se compunea din doui prietenĭ și cincĭ americanĭ, carĭ se reîntorceaŭ din Texas. Teritoriul care-l străbăteam era brăzdat de crăpăturĭ enorme, pe carĭ adese-orĭ ocolindu-le eram nevoițĭ să facem digresiunĭ marĭ. Când coboram une-orĭ la adâncimea acestor prăpăstiĭ abea găseam ceva apă stătută și nămoloasă, pe care nicĭ caiĭ noștri nu voiaŭ să o bea.

Eram aproape sigurĭ că fripturile minunate de bivolĭ sălbatecĭ ne vor oferi în tot timpul călătorieĭ noastre o masă bogată. Dar deși ne aflam în centrul regiunilor de altfel traversate de cirezĭ, totușĭ nicĭ unul singur nu ni se arăta în calea noastră. Tot așa de puțin ne-am putut bucura de vre-un alt vânat. Și într'o seară eram așa de zdrobițĭ de foame, în cât rodeam tutun și bucățĭ de piele. Ne-am hotărât decĭ, în caz dacă nicĭ ziua următoare nu va fi maĭ cu noroc pentru noĭ, să tăem unul din caiĭ noștri.

In noaptea următoare ca și când ar fi trebuit să golim paharul întreg al suferințeĭ, nu ne prindea somnul de loc și astfel ne petreceam timpul cu istorisirĭ aventuroase despre sălbatecĭ, coloniștĭ și plantațiunĭ, când de odată observaĭ în depărtatul orizont aceeașĭ zare roșietică, care în deșerturile acestea necuprinse premerge răsărituluĭ de soare. Câte ceasurĭ sunt ? întreb eŭ uimit; n'a putut doar să treacă așa de repede timpul!

— „Este ora unu", răspunse unul dintre tovarășiĭ meĭ. „Curios", ziseĭ punând urechea la pământ.

Incepeam a resimți ceva sinistru. Nu auzeam însă de cât șueratul lin al unuĭ vânt ce se juca prin iarba uscată a deșertuluĭ. Observam însă o neliniște particulară, pe care o trădaŭ caiĭ noștri. Atribuiam această neliniște împrejurăreĭ că eĭ ar fi simțit în apropiere animale sălbatice, și astfel pentru a-ĭ liniști iĭ legarăm maĭ aproape de focul nostru. In curând vântul suflă maĭ puternic. Eŭ ascultam din noŭ și ascultând descoperiĭ cu groază acel vuet înăbușit și îndepărtat, care este precursorul unuĭ cutremur de pământ saŭ tropotul animalelor sălbatice luate în goană. Caiĭ simțiră ca și mine primejdia și între nechezăturĭ îngrozitoare se smânceaŭ din frâurile lor.

„Sus", strigaĭ eŭ hotărât... sus, amicĭ. Nu este timp de perdut. Infrânațĭ caiĭ, căcĭ viața ne este în pericol! Livedea e în flacărĭ și bivoliĭ îngrozițĭ aŭ luat-o la goană în direcțiunea aceasta."

Toțĭ se ridicară în tăcere, fiecare simțind pericolul situațieĭ. De prisos era decĭ a maĭ zice ceva. Trebui s'o luăm la fugă. Intr'o clipă caiĭ eraŭ gata și noĭ lăsându-ne condușĭ de instinctul lor, galopam pe întinderea deșertuluĭ. Astfel ne trecu o oră întreagă în fugă desperată, care părea că nu ne va aduce mântuirea. Deja simțiam tremurând pământul înapoia noastră ca și când miĭ și miĭ de copite ar tropoti cu turbare. Auziam mugetul îndepărtat al bivolilor și urletul îngrozitor al panterelor.

Atmosfera era grea și năbușitoare și flacările se înălțaŭ spre orizont. Vedeam deja animalele agere de picioare alergând spre noĭ. Cerbĭ și căprioare săreaŭ printre pantere și lupĭ.

Elani și antilope treceaŭ asemenea săgeților pe lângă noĭ, și icĭ colea se amesteca câte un bivol saŭ cal printre mulțime. Zăduful ne acoperea, îngreunându-ne respirația, iar mugetul îngrozitor ne urmărea. In tot minutul groaza ne creștea și urletul pătrunzător ne oprea caiĭ carĭ tremuraŭ de spaimă.

Dar îndemnul de mântuire învingea groaza și eĭ alergaŭ turbațĭ înainte. Massa animalelor greoaie se apropia cu turbare în zgomot spre noĭ. Bivoliĭ și caiĭ împinșĭ și îngrămădițĭ peste olaltă formaŭ o massă uriașă și neagră în cuprins de maĭ multe milurĭ. Orizontul deja părea întunecat de această legiune îngrozitoare, care abia dacă maĭ era două milurĭ engleze depărtată de noĭ.

Caiĭ noștri se opriră pe loc ne maĭ putând înainta. Ne credeam pierduțĭ. — In acest moment de oroare un vânător cu multă experiență strigă cu voce poruncitoare: „Jos de pe caĭ!" Doĭ dintre noĭ să rămână pe caĭ! Aruncațĭ maramele voastre și tot ce ia foc curând! Cu grabă,

cu grabă! Un moment de întârziere ne poate costa viaţa!"

Când privirile noastre se îndreptaŭ spre el, vedeam în trăsăturile feţeĭ şi în privirea luĭ acea putere neînfrântă, care în astfel de momente de pericol aduce o rezoluţie neînvinsă fiinţeĭ omeneştĭ.

El aprinse prin o descărcătură de revolver o bucăţică de iască, prin care dădu foc uneĭ mânĭ de iarbă uscată. Luă apoĭ batistele noastre aruncându-le în flacărĭ, şi noĭ la comanda luĭ rupeam cu grabă iarba uscată a deşertuluĭ, aruncând-o în flacărĭ. Şi nu trecură decât câteva minute şi focul se ridică în sus, pe când massa bivolilor şi a cailor fugătorĭ se apropia ca şi o lavă înfiorătoare spre noĭ. Zărind însă focul în faţa lor, spaima şi turbarea iĭ făcu să se îmbulzească îndărăt, fără însă a-şĭ schimba direcţiunea, cum sperasem. Cetele lor se grămădeaŭ tot maĭ aproape spre noĭ, şi noĭ începeam a distinge deja coarnele, picioarele, chiar şi spuma care le curgea pe piept la vale. Tot maĭ desluşite se arătaŭ figurile lor masive. Ne despărţeaŭ numaĭ câteva sute de metri de ele. Idea de a fi călcaţĭ şi zdrobiţĭ de copitele acestor monştri, carĭ înaintaŭ cu miile spre noĭ, era îngrozitoare.

Deodată pocnitura uneĭ exploziĭ ne deşteptă din amorţeală. Vânătorul aruncase provizia noastră de spirtoase peste flacărĭ, carĭ ca fulgerul se înălţaŭ într'un vârtej. Pământul părea că se cutremură de-o zguduitură puternică, şi noĭ vedeam bivoliĭ şi cu eĭ întreaga colonie luând direcţie opusă. Eĭ alergaŭ în fugă nebună şi mulţimea de cadavre ale animalelor obosite, carĭ rămâneaŭ strivite sub pasul lor, umpleaŭ drumul.

Eraŭ clipe când ne opriam respiraţia şi ne părea că tot minutul poate să abată coloana uriaşă şi să o îndrepte din noŭ spre noĭ. Direcţia era însă luată, şi toate coloanele alergaŭ orbeşte după cele dintâĭ. Succesiv desimea masselor descreştea, rândurile se întrerupeaŭ, şi maĭ târziŭ numaĭ ici-colea maĭ treceaŭ animale maĭ slăbite, pe când altele cădeaŭ zdrobite de oboseală.

Ne vedeam decĭ scăpaţĭ de primul pericol, dacă nu ne-ar fi ameninţat altul. In timpul popasuluĭ provocat de numita scenă, focul înaintase cu paşĭ uriaşĭ. Intreg deşertul se înfăţişa vederiĭ noastre ca o mare de flacărĭ, care se rostogolea cu celeritate spre noĭ. Noĭ plecarăm repede, iar caiĭ recreaţĭ în câtva o luară în galop, conduşĭ din noŭ de instinctul firesc în urma bivolilor.

Era o goană desperată. Focul ne urmărea pas cu pas şi furia luĭ consumatoare ne atingea aproape călcâiele. Dacă nu am fi scăpat cu puţin înainte de-o primejdie aducătoare de moarte, de sigur că ne-ar fi părăsit curajul. Sunt convins că uniĭ dintre noĭ ar fi renunţat la luptă, aruncându-se în braţele destinuluĭ, dacă suferinţele îndurate şi cugetul la ele nu ne-ar fi ţinut deşteptĭ.

Astfel ne simţeam gata a privi în faţa morţiĭ. In desperare nebună alergam peste deşertul imens, abia putând să maĭ respirăm. Dar inimicul se apropia mereŭ şi caiĭ începeaŭ să obosească. Inaintea noastră aveam cetele bivolilor, din care deodată văzurăm o parte a coloaneĭ dispărând. Se aruncaseră cu miile într'o adâncă văgăună... O rază de speranţă începea să licărească pentru noĭ. Acolo vom găsi mântuirea. Aveam de parcurs o distanţă de o milă, iar focul ne înconjura cu fumul săŭ înăbuşitor. Prăpastia putea să devie mormântul nostru, cu toate că o priviam ca singurul loc de mântuire. Inainte decĭ! Coastele cailor sângeraŭ de loviturile pintenilor noştri, dar era o luptă între viaţă şi moarte. In fine ajungem la marginea văgăuneĭ. Nicĭ unul dintre noĭ nu putea să măsoare adâncimea eĭ spre care involuntar ne împingea instinctul. Incă o opintire şi caiĭ se aruncară în urma bivolilor, carĭ în desperare turbată săreaŭ în adâncime.

Nu maĭ pot să-mĭ reamintesc această întâmplare oribilă. O căzătură — şi eŭ îmĭ pirdusem prezenţa, iar când mă deşteptaĭ din noŭ, zăceam cu calul meŭ pe o grămadă de bivolĭ morţĭ. Cel dintâĭ cuget mi-a fost la tovaráşiĭ meĭ, pe carĭ i-am reaflat puţin rănitĭ. Al doilea cuget mi-a fost să căutăm la ce adâncime suntem. Privind în sus, măsuram distanţa cam de vre-o 50 urme sub şesul livadeĭ.

Datoream mântuirea noastră bivolilor carĭ formând straturĭ de straturĭ unele peste altele, zăceaŭ sfărâmaţĭ şi strivitĭ sub noĭ. Recunoscurăm însă că cea maĭ mare parte a animalelor fugătoare a eşit din prăpastie peste peretele opus, şi ne convinserăm că numaĭ avantgarda lor a fost omorâtă prin cădere, iară celelalte aŭ putut să-şĭ urmeze calea neatinse de loviturile căderiĭ. Maĭ simţeam însă cutremurându-se pământul sub paşiĭ lor, şi deduceam prin acest fapt că ele işĭ urmaŭ goana cu aceeaşĭ celeritate, şi că nu ar fi exclus orĭ-ce pericol. Vântul sufla cu violenţă alungând flăcările până la marginea prăpastieĭ. In scurt focul trecu peste marginea îngustă a aceleia începându-şĭ distrucţia şi dincolo de ea, nimicind toate plantele şi erburile alungând orĭ omorând toate vietăţile.

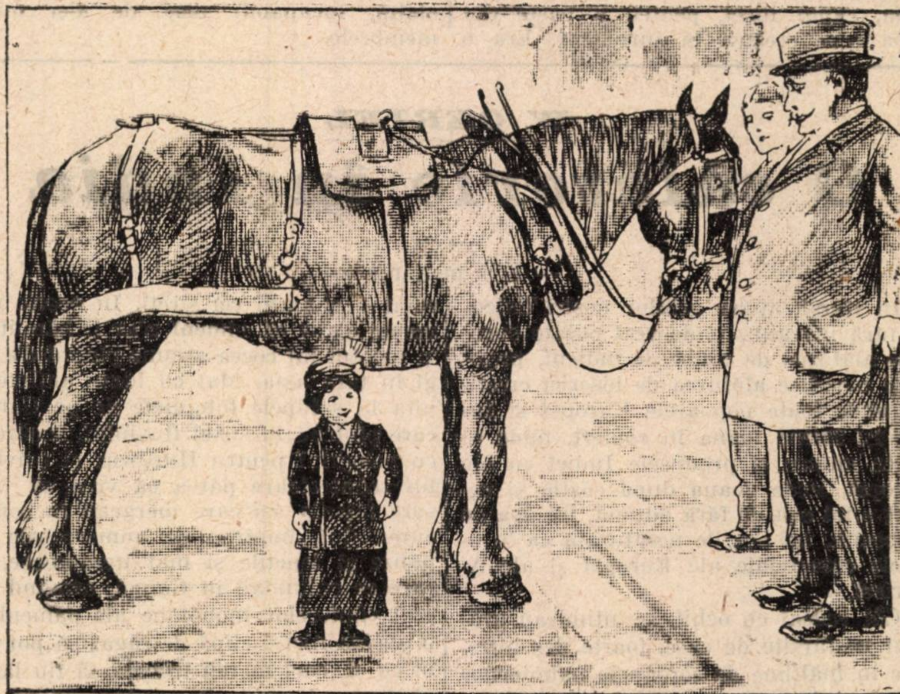
O pauză, care ne convinse că focul a trecut peste locul nostru de refugiŭ, ne a inspirat curaj. Scoaserăm caiĭ trecând peste bivoliĭ morţĭ la un loc liber, unde în curând aprinzând un foc găteam la el cea maĭ gustoasă friptură dintr'un bivol tânăr. Aşa rămaserăm două zile în adâncime, parte pentru a lăsa să se astâmpere atmosfera livadeĭ, parte pentru a-şĭ reculege puterile caiĭ.

In dimineaţa zileĭ următoare auzirăm tunete, carĭ sunt semnele premergătoare ale unuĭ uragan, ce de obiceĭ este însoţit de ploaie. Eram decĭ asiguraţĭ contra foculuĭ.

A treia zi ne pregătirăm de drum, traversând lungimea văgăuneĭ, care pretutindenĭ era acoperită de cadavrele bivolilor. Ajungând la peretele maĭ prăpăstios, urcarăm cu uşurinţă în sus spre livadă. O scenă neînchipuită a devastăriĭ ni se înfăţişă vederiĭ.

Cât putea cuprinde ochiul o suprafaţă neagră asemenea unuĭ văl de doliu acoperea pământul. Noĭ înaintam foarte încet, împiedicându-ne la tot pasul de schelete şi corpurĭ arse pe jumătate, care ne închideaŭ drumul. In chipul acesta am parcurs un teritoriŭ, având înaintea noastră braţul stâng al râuluĭ Trinitas, care formează în partea aceea un lac maĭ puţin adânc, de-o extindere de câteva mile. Trecurăm fără greutate prin vad, aflând la celalt ţărm, unde nu pătrunsese focul, toată iarba zdrobită de animalele fugătoare. Urmele devastăriĭ se pierdeaŭ succesiv, şi când ne apropiarăm de o oază verde ni se înfăţişă vederiĭ o privelişte, care după momentele de groază ne impresionă mult. Miĭ şi miĭ de animale de diferite rase, ză-

Cea maĭ mică femee din Londra

Piticа Aniate din Londra, care are o înălţime numaĭ de 60 centimetri, preumblându-se pe stradă şi trecând pe sub un cal.

ceaŭ în cete, culcate la pământ. Unele-şĭ lingeaŭ rănile membrelor ostenite peste măsură, altele îşĭ întindeaŭ fără a se scula, capul încet, pentru a paşte din iarba care creştea în jurul lor. Era o scenă din grădina Paradisuluĭ. Lupĭ şi pantere zăceaŭ între antilope şi căprioare. Urşĭ, caĭ şi bivolĭ zăceaŭ înşiraţĭ la olaltă, incapabilĭ însă de a-şĭ mişca membrele.

W. OERTEL

O călătorie în India

— Urmare —

,,In sfârşit apăru ochilor noştri Calcuta, fără margini, unde vezĭ palate europene alăturea de colibe de indienĭ, pagode şi moschee alăturea de bisericĭ creştine, unde toate popoarele Europeĭ şi Indieĭ îşĭ întind mâna în comerţ, unde se întrec munca şi produsele Indieĭ cu ale Europeĭ, unde goana după câştig şi comerţ e tot aşa de fără odihnă, tot aşa de neobosită, tot aşa de nesăturată ca 'n oraşele comerciale ale Europeĭ şi ale Americeĭ.

,,Cât vedeaĭ cu ochiĭ, se 'ntindeaŭ grămezĭ nesfârşite de case, foarte des întrecute în înălţime de coroanele palmierilor uriaşĭ, şi de creşterea altor copacĭ din India, carĭ întrec pe uriaşiĭ pădurilor noastre, de câte două orĭ, atât în grosime cât şi 'n înălţime. Pagode superbe atrăgeaŭ privirile tot cu atâta interes ca şi minaretele elegante cu semiluna lor de aur.

,,Portul se întindea în jos şi 'n sus, cât cuprindeaĭ cu privirea şi miĭ de vase stăteaŭ ancorate, de la ciudatul prov al malaiezuluĭ, pân' la vaporul de războiŭ cu pavilionul Anglieĭ şi de la gionca chinezească până la mândrul steamer, ce avea să ducă comorile Indieĭ pe ţărmiĭ continentuluĭ european. Şi în acest port imens, ce sgomot, ce goană, ce 'mbulzeală, ce strigăte, ce urlete, ce fluerăturĭ şi ce de viaţă!

,,O salvă de tunurĭ puternică, pornită de pe ,,Cetatea Londreĭ", salută cuirasatul ce se afla în port şi capitala Bengaluluĭ şi ele răspunseră tot cu salutărĭ de tun bogateĭ corăbiĭ a mândreĭ lor naţiunĭ.

,,Trec peste toată munca, truda, alergătura, peste toate aruncările de odgoane, toate căţărăturile de care e nevoe la oprirea în port a uneĭ corăbiĭ atât de puternice; trec chiar şi peste impresia ce făcu asupra-mĭ vederea unuĭ oraş atât de străin, căcĭ se reînoia la fiece pas ce făceam pe ţărm şi pe stradă; un lucru însă nu-l trec cu vederea, faptul că începu pentru mine o activitate, pe care n'o bănuisem, lucru ce mă făcea să mă uit adesea întrebător şi îngrozit în ochiĭ luĭ Rowley. Eĭ eraŭ însă mereŭ veselĭ şi ceteam în eĭ speranţa uneĭ isbânzĭ apropiate.

,,In primele zile, nu părăsi nicĭ un moment corabia, chiar când nu avea de lucru. Stetea liniştit, rezemat de balustradă şi privea cu curiozitate mişcarea şi activitatea oamenilor de deosebite naţiunĭ, care umblaŭ încoace şi 'n colo pe ţărm saŭ pe diferite vase, aci stând liniştiţĭ şi fumând domol, aci păşind grozav, ca persanul şi sikul, aci alergând zorit să-şĭ îndeplinească planurile lor bine chibzuite, cum sunt malaieziĭ ceĭ vicleni şi chineziĭ ceĭ şireţĭ. In aceste momente sigur că nimenĭ n'ar fi bănuit că 'n pieptul luĭ cocea ascuns planul d'a fugi în ţara asta. Maĭ cu luare aminte se uita la şalupele lunguieţe de pe Gange, care pluteaŭ în susul fluviuluĭ, încărcate cu pelegrinĭ pentru Hurdwar şi privirea luĭ scânteetoare părea că vrea să măsure iuţeala cu care mergeaŭ în contra curentuluĭ, împinse de numeroasele lor pânze şi lopeţile şi maĭ numeroase, cu care se cufundaŭ în Gange, urmând ritmul cântecelor monotone ale oamenilor. N'aveam nicĭ o clipă de răgaz să pot vorbi cu el, căcĭ mereŭ trebuia să fiu lângă căpitan, să scriŭ, să socotesc, să trec în registre şi să calculez tot ce eşea pe ţărm.

,,Zilele veneaŭ şi treceaŭ astfel într'o mare şi continuă încordare şi, dacă seara şi dimineaţa, apele înfiorătoare ale Gangeluĭ nu mi-ar fi redat puterile, ar fi trebuit să caz doborât de văpaia căldurilor din India; căcĭ noaptea nu puteam răsufla, moschitoşiĭ nu lăsaŭ nicĭ o clipă de răgaz bietuluĭ om obosit, până la miezul nopţiĭ, tot ca şi în giungli, zbârnâiaŭ producând sunetul lor sfâşietor prin toate încăperile corăbieĭ şi ne 'nţepaŭ cu trompele lor otrăvite, sugându-ne fără milă sângele, nu numaĭ din părţile descoperite ale corpuluĭ, dar treceaŭ chiar prin covoare şi velinţele cu care ne 'nveleam, aşa că nicĭ nu era de gândit la somn. Cum înceta chinuirea lor, cădeam într'un somn adânc, frate cu moartea, care abia ne putea întrema, atât era de înăbuşitoare căldura din corabie. In sfârşit, marfa destinată pentru Calcuta fu descărcată şi cea nouă, care în mare parte era opiu, grozava subterană de fumat, ce enervează şi otrăveşte, destinată pentru Canton, în China sosea mereŭ, că din nefericire munca mea nu se maĭ isprăvea, până când corabia fu reîncărcată.

,,Noroc că şi căpitanul avea nevoie de odihnă ca şi mine, ca şi noĭ toţĭ. Părăsi decĭ corabia şi se instală într'unul din hotelele ridicate în portul Calcuteĭ de englezĭ doritorĭ de câştig şi care sunt tot aşa de bine şi confortabil instalate, ca şi cele de pe ţărmul Tamiseĭ din Londra. Il însoţi şi Rowley rămase pe bord. Puţin maĭ înainte de plecarea noastră de pe bord, el îmĭ vârâ pe furiş în mână un biletel, pe care-l ascunseĭ cu grije. Cufărul cu hainele, rufele şi celelalte lucrurĭ necesare, le luaĭ pe uscat.

,,Abia seara, când fuĭ singur în odaia mea, putuĭ să citesc biletul. Imĭ scria să fiŭ pregătit, căcĭ peste câteva zile se apropie ceasul, când să aducem la îndeplinire planul nostru. Incă nu hotărâse cum vom proceda; dar spera că 'n curând să găsească mijlocul. De ocamdată trebuia să-mĭ procur nişte haine simple de nanking saŭ de bumbac alb, şi o pălărie de paie cu bordurile largĭ, cum poartă cea maĭ mare parte din Englezii din Calcuta. Şi el va avea tot cam aceleaşĭ haine, aşa ca să treacă cât se poate maĭ nebăgat în seamă. Pentru fuga noastră, vom alege probabil una dintre corăbiile cu pelegrinĭ, ce urcaŭ în susul Gangeluĭ, căcĭ băgase de seamă, de vr'o câteva zile, că printre pelegrinĭ se maĭ găseaŭ pe aceste corăbiĭ şi englezĭ îmbrăcaţĭ aşa.

Nu ştia încă cum o să-mĭ trimeată alte ştirĭ, dar îmĭ spunea să am încredere, chiar dacă le voĭ primi prin vr'un mijloc cât de ciudat şi maĭ neaşteptat. Se va servi maĭ bine d'un indian, spre maĭ mare siguranţă, de cât d'un european. Incheie cu rugămintea să rup îndată biletul şi cu salutărĭ cordiale.

,,Arseĭ biletelul la lumânare şi dedeĭ fuga sub alcov, care acoperea ca o căsuţă, cu perdelele luĭ, patul, ca să poată apăra astfel pe bietul european de înţepăturile dureroase ale ţânţarilor, pentru care camera luĭ are un gust deosebit. Trăseĭ iute perdeaua şi-ĭ auzeam sbârnâind în roiurĭ împrejurul patuluĭ meŭ, fără a-şĭ putea îndestula pofta.

,,A doua zi de dimineaţă, căpitanul hotărâse să vizităm Calcuta, căcĭ numaĭ dimineaţa e cu putinţă să mergĭ saŭ să călăreştĭ. Cu cât soarele se urcă maĭ sus pe cer, cu atât arşiţa devine maĭ dogoritoare şi te goneşte în casă.

,,Era 4 dimineaţa, când încălecarăm pe nişte frumoşĭ caĭ arăbeştĭ, ce 'nchiriasem; ne însoţea un mistruador saŭ servitor indian. Era oare cum răcoare, deşi soarele strălucea sus pe cerul senin. Trecurăm printre şirurĭ de palate din Chauringhiec şi pe stradele cu colibe, cu coperişurile de foĭ de palmieer saŭ de pisang; admirarăm pagodele şi tunurile lor şi architectura sveltă a moscheelor şi minaretelor lor, observarăm mişcarea cea mare din pieţe şi mulţimea impestriţată de popoare, strigătul nesuferit, ce scoate indianul, când are treabă, ţipătul culisuluĭ saŭ hamaluluĭ, muzica îngrozitoare a jonglerilor saŭ scamatorilor de tot felul.

,,Şirurĭ de cămile treceaŭ, conduse de persanĭ serioşĭ şi recĭ, încărcate cu mărfurile depărtateĭ lor patriĭ; treceaŭ palanchine, un fel de cutioare cu perinĭ şi perdele, în care se odihneaŭ bogătaşiĭ leneşĭ, pe care-ĭ poartă bieţiĭ culĭ. Cu greŭ poţĭ descrie pe scurt acest spectacol. Maĭ ciudaţĭ mi se păreaŭ bogaţiĭ indienĭ, radjahiĭ saŭ prinţiĭ ţăriĭ, carĭ călăreaŭ d'asupra elefanţilor, înconjuraţĭ de servitoriĭ, ce vesteaŭ mulţimeĭ apropierea stăpânuluĭ lor, pe când el stetea odihnindu-se alene sub un splendid baldachin saŭ umbrelă, care-l apăra de razele soareluĭ, îşĭ fuma lukah (o pipă cu un tub lung mobil, prin care fumul tutunuluĭ trece maĭ înainte prin apă spre a se răcori şi curăţi), adică narghileaua, pe care o ţinea la spatele luĭ un servitor şi o umplea mereŭ, pe când un altul îĭ făcea vânt cu evantaiu. Dinapoia urechilor colosale ale elefantuluĭ, stă servitorul, care îl conduce. In felul acesta se lăsa a fi

purtat pe străzi trândavul sahib saŭ stăpân, arătându-şi splendoarea şi puterea prin servitorii bogat împodobiţi a căror număr e proporţional cu demnitatea şi vaza stăpânului lor.

,,Eram aproape ameţiţi de sgomotul mulţimei de pe străzi şi par'că ne topea văpaia dogoritoare a razelor de soare, contra cărora nu ne apăra nici o umbrelă saŭ baldachin, ca pe bogaţii negustori englezi saŭ ca pe radjahi; căpitanul hotări să ne 'ntoarcem la hotel şi să luăm o baie în Gange, cum ne sfătuise miliardarul.

(Va urma).

Trad. de **Tomescu-Putna**

Rezultatul tragerei premiilor
Acordate abonaţilor ,,Ziarului Călătoriilor"

Duminică, 18 Martie, în prezenţa multor abonaţi şi a personalului, s'a făcut în salonul cel mare al Administraţiei ziarului nostru tragerea premiilor acordate de către direcţiune abonaţilor „Ziarului Călătoriilor".

Iată rezultatul:

Un elegant pat de fier pentru copil a fost câştigat de d. *C. Bantas Vellara*, gara Berheci, judeţul Vaslui, cu bonul No. 953.

Una puşcă fină de vânătoare a fost câştigată de d. *Stancu Mazilu*, com. Morunglav, jud. Romanaţi, cu bonul No. 834.

Un pistol automat de buzunar a fost câştigat de d. *N. D. Tănăsescu*, vama Vârciorova, cu bonul No. 535.

Una carabină de mare precizie a fost câştigată de d. *M. Melidoneanu*, bulev. Carol 79, loco, cu bonul No. 16.

Un gramofon perfecţionat a fost câştigat de d. *N. Judescu*, Sinaia, cu bonul No. 185.

Una mandolină de palisandru a fost câştigată de *maica Zanaida Mărculescu*, M-rea Dintr'un lemn, prin Govora, cu bonul No. 572.

Un frumos vas pentru fructe şi o tavă argintată aŭ fost câştigate de d. *Enea Begnescu*, com. Vieru, prin Giurgiu, cu bonul No. 715.

Un ceasornic de biurou a fost câştigat de d. *G. F. Poll*, com. Militari, jud. Ilfov, cu bonul No. 999.

Un frumos ceasornic pentru voiaj a fost câştigat de d. *Gr. Tufeanu*, str. Cuza-Vodă No. 14, loco, cu bonul No. 636.

Una pendulă frumoasă de voiaj a fost câştigată de d. *D. Florian, învăţător*, Segarcea (Dolj), cu bonul No. 855.

Patru pahare pentru ceaiŭ aŭ fost câştigate de d. *Ioan M. Popescu*, curier postal, Segarcea (Dolj), cu bonul No. 1031.

Trei cămăşi bărbăteşti de zefir aŭ fost câştigate de d. *Gâtitu Ion*, Piaţa Nouă 14, Sinaia, cu bonul No. 240.

Trei cămăşi bărbăteşti, cu piepţi de olandă aŭ fost câştigate de d. *Sotir D. Manu*, com. Heraşti, prin Budeşti, cu bonul No. 700.

Una casetă „Flora" a fost câştigată de d. *Daniel Frohlu*, com. Iacob Deal, prin Măcin, cu bonul No. 517.

Una casetă „Flora" a fost câştigată de d. *M. Vlădoianu*, Corabia, cu bonul No. 12.

Una casetă „Flora" a fost câştigată de d. *Dan Fontână*, C/O F. I., Klarek Mont U. S. A., cu bonul No. 553.

Una casetă „Flora" a fost câştigată de d. inginer *C. Georgescu*, str. Călăraşilor, loco, cu bonul No. 612.

Una casetă „Flora" a fost câştigată de d. *S. Treppe*, str. Pătraşcu-Vodă No. 9, loco, cu bonul No. 770.

Una casetă „Flora" a fost câştigată de d. *C. Nicola*, Tăbuleşti, Olt, cu bonul No. 889.

Una casetă „Flora" a fost câştigată de d. *V. A. Grigoraşcu*, şeful postului de jandarmi Toporu-Vlaşca, cu bonul No. 821.

Una casetă „Flora" a fost câştigată de d. *N. Penciu*, com. Almălău, prin Ostrov, cu bonul No. 387.

Una casetă „Flora" a fost câştigată de d. *Alecu Anastasiu*, com. Şocariciu, prin Călăraşi, cu bonul No. 617.

Una casetă „Flora" a fost câştigată de *Arhimandritul Martinian Stoenescu*, mănăstirea Căldăruşani, prin Fierbinţi, cu bonul No. 117.

Una casetă „Flora" a fost câştigată de d. *Kipriani*, str. Viitor No. 53, loco, cu bonul No. 26.

Una casetă „Flora" a fost câştigată de d. *Dumitru Curelea*, Urlaţi, cu bonul No. 38.

Una geantă de damă a fost câştigată de d. *I. Giosan*, Dorohoiŭ, cu bonul No. 928.

Una geantă de damă a fost câştigată de d-na *Ecaterina C. Georgescu*, R.-Vâlcea, cu bonul No. 606.

Una geantă de damă a fost câştigată de. d. *G. N. Pop*, Văleni 64, Ploeşti, cu bonul No. 935.

Una geantă de damă a fost câştigată de d-şoara *C. Ştefănescu*, str. Severin 22, Craiova, cu bonul No. 234.

Una geantă de damă a fost câştigată de d-na *Irina Lambru*, str. Ştirbei-Vodă No. 50, loco, cu bonul No. 362.

Una geantă de damă a fost câştigată de d. *Ignat, notar*, com. Laza, prin Vasluiŭ, cu bonul No. 779.

6 linguriţe de dulceaţă aŭ fost câştigate de d. *D. Zisu*, şeful gărei Tăbăreşti, cu bonul No. 859.

Zece linguri pentru masă aŭ fost câştigate de d. *Robert Cupka*, com. Bârca, jud. Dolj, cu bonul No. 506.

Zece furculiţe pentru masă aŭ fost câştigate de d. *Flueraş Vasile*, com. Stoileşti, jud. Argeş, prin Dăniceĭ, cu bonul No. 16.

Una plachetă argintată a fost câştigată de d. *Emil N. Teodoru*, gara Florica, cu bonul No. 440.

Una plachetă argintată a fost câştigată de d. *Lazăr Lina*, Banca Populară, Găeşti, cu bonul No. 1024.

Una plachetă argintată a fost câştigată de d. *Ion Hulea*, com. Heraştĭ-Ilfov, prin Budeşti, cu bonul No. 383.

Una plachetă argintată a fost câştigată de d. *Marin St. Mirică*, com. Maglavit, prin gara Moţăţei, cu bonul No. 738.

Una plachetă argintată a fost câştigată de d. *G. Stănulescu*, calea Rahovei No. 203, loco, cu bonul No. 622.

Una plachetă argintată a fost câştigată de d. *Mihail Butzan*, str. Ciocârlan No. 34, Târgovişte, cu bonul No. 332.

Una plachetă argintată a fost câştigată de d. *Const. Chivulescu*, com. Greci, prin Găeşti, cu bonul No. 319.

Una plachetă argintată a fost câştigată de d. *Sterian Stănescu*, str. Buna-Vestire No. 114, Ploeşti, cu bonul No. 478.

Una plachetă argintată a fost câştigată de d. *N. Boeru*, str. Aristide No. 5, loco, cu bonul No. 124.

Una plachetă argintată a fost câştigată de d. *P. Enculescu*, str. Depărăţeanu No. 15, loco, cu bonul No. 489.

DIVERSE

Cum a iernat un stup de albine în Alpi. — Un apicultor, Layens, avea o stupărie în Alpi. Coloniile de albine eraŭ aşezate la vre o 40 centimetri de pământ. Toate uşile eraŭ închise şi pentru aer se practicase doar o gaură.

Dar contrar obiceiului, căzu o zăpadă pe care d. Layens o măsură, găsind într'o singură zi 80 centimetri. Apicultorul nu mai spera să-şi găsească albinele în viaţă. Datorită însă acelei mici deschizături, albinele trăiră.

* * *

«*Banul mortului» în China.* — Există o credinţă asemănătoare la multe popoare, aceea de a pune bani în coşciug pentru necesităţile mortului în călătoria cea mare.

Romanii puneaŭ banii în gura mortului. Aceasta era plata lui Caron, cu a cărui barcă se trecea Stixul.

Chinezii aŭ şi ei acest obiceiŭ, cu singura deosebire că ei nu strică banii buni; ei ard bancnote false pe coşciug. Pentru furnizarea acestor bancnote se află în provincia Kiangson un mare atelier de hârtii false. Aceste hârtii aŭ dimensiunile bancnotelor bune, iar inscripţia în chinezeşte.

Ziarul «Times» din Londra posedă un exemplar din ele.

N. Vat.

Anul XIII.—No. 777 5 Bani în toată ţara 5 Miercuri, 28 Martie 1912

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

ŞI AL INTÂMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 2.60 pe an în toată ţara

Redacţia şi Administraţia
No. 11,—STRADA BREZOIANU,—No. 11

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
Apare odată pe săptămână, Marţea

In urmărirea cailor sălbatici. — (Vezi pag. 5592).

In urmărirea cailor sălbateci

In 1864 mă aflam în Republica Uruguai unde practicam meşteşugul de crescător de cai, în Manson la o depărtare de 126 mile de Montevideo şi la 60 mile de San-Jose.

După cum vedeți, mă aflam departe de lumea civilizată.

Guvernământul se compunea din două partide: *Colorados* saŭ Roşiĭ şi *Blancos* saŭ Albiĭ, care se omoraŭ spre a obține supremația.

Caiĭ, după legea țăreĭ, puteaŭ fi rechiziționați şi chiar cât va timp înaintea epoceĭ de care vorbesc, patru-zecĭ din ceĭ maĭ bunĭ ca aĭ meĭ fuseseră prinşĭ de soldațiĭ generaluluĭ Fjores, natural, *pentru serviciul Patrieĭ!*

Nu'mĭ rămăsese de cât un singur animal. Neputând face lucrarea mea zilnică numaĭ cu un singur cal, cumpăraĭ un mânz şi un cal sălbatec, de o forță extraordinară şi care se numea Mors.

Intr'o seară de Iunie, care e mijlocul erneĭ în America de Sud, înainte de a mă culca, legaĭ solid pe Mors de un par ce se afla bătut în pământ şi puseĭ şi mânzul aproape de el. A doua zi, mă deşteptaĭ de dimineață de sgomotul uneĭ cavalcade; eraŭ caĭ sălbatecĭ care galopaŭ în fața fermeĭ mele şi nechezaŭ furios.

De obiceiŭ caiĭ sălbatecĭ aŭ dreptul să alerge unde vor, cu condiția ca să fie urmațĭ de cow-boy carĭ să-ĭ aibă în grije şi maĭ ales când aŭ cerut voe proprietarilor terenurilor să-ĭ lase să treacă.

De astă dată, persoanele cărora aparțineaŭ caiĭ n'avuseseră buna credință să mă anunțe, aşa că nu luasem nicĭ o precauțiune.

Mă îmbrăcaĭ decĭ în grabă şi eşiĭ afară. Calul meŭ alerga speriat în jurul frînghieĭ.

Desfăcuĭ sfoara care-l ținea legat şi Mors ca un fulger o porni în fugă. Atuncĭ încălecaĭ pe mânz şi pornii în urmărirea luĭ.

Pământurile mele consistaŭ din şeapte mile pătrate străbătute de maĭ multe râulețe. Luasem cu mine un *bolas*, un fel de aparat care servă la prinderea cailor sălbatecĭ şi care se compune din treĭ globurĭ ataşate de o frînghie. Locuitoriĭ de acolo se servesc de acest aparat cu o adresă extraordinară şi prind în galop mare un cal la o sută de metri distanță. Bolas se înfăşură în jurul picioarelor sale şi îl ține prisonier, la fel cu *lasso* al Mexicanilor.

Urmărisem decĭ pe fugarul meŭ şi mă pregăteam să-ĭ arunc *bolas*-ul, când el se opri de odată.

Săriĭ jos după mânz şi apropiindu-mă încet de Mors, strânseĭ frînghia care îĭ atârna de gât. Credeam că am să pot să'l opresc, dar el sărind în dreapta şi în stânga, porni în galop târându-mă după el cu frînghia de care apucasem.

Căcĭ printr'o întâmplare nenorocită, în momentul când calul o luase la fugă, frînghia se încurcase de piciorul meŭ şi se formase un nod. Eram decĭ târât de animalul speriat care alerga acum cu toată iuțeala, fiindu-mĭ inposibil să fac ceva ca să scap.

Disperat, căutam să'mĭ apăr cel puțin capul cu mâinele, când observaĭ că calul urca o stâncă maĭ înaltă ca celelalte. Crezuĭ un moment că voĭ fi strivit pe loc, când instinctul conservațieĭ mă făcu să'mĭ adun toate puterile ce maĭ aveam şi făcuĭ o săritură lovindu-mă astfel cu şoldurile de stâncĭ, sărind ca o bilă de bileard, trecuĭ obstacolul şi alunecaĭ de partea cea-laltă cu fruntea sdrelită şi cu figura plină de sânge.

După această sforțare, mă lăsaĭ în voia soarteĭ, lipsit de puterĭ.

De odată observaĭ că se produsese o schimbare în situația mea.

In adevăr, deschizând ochiĭ constataĭ că eram târât pe un câmp verde de *pajas*, o iarbă foarte lungă şi tare din care se fabrică coşurĭ.

Instinctiv mă agățaĭ de două tufe ce 'mĭ căzuseră sub mână şi această sforțare încetini fuga caluluĭ meŭ care începu să se învârtească în jurul punctuluĭ de sprijin. De altfel obosise şi el şi gura îĭ era plină de spumă.

Indoindu-mă atuncĭ, reuşiĭ să-mĭ desfac piciorul din nodul în care era prins. Calul debarasat de greutate, o porni în fugă nebună, în vreme ce eŭ rămăneam nemişcat, maĭ mult mort.

Am stat aproape o oră în acea stare şi când mă desmeticiĭ puțin văzuĭ cu groază că mă aflam la cel puțin o milă depărtare de locuințe omeneştĭ.

O milă! Cum voĭ putea vre-odată să parcurg această distanță în starea în care mă aflam! Ce să fac? Când viața ți-e în joc, e de mirat de ce eştĭ capabil să facĭ.. Astăzĭ când îmĭ amintesc în ce stare eram, mă mir cum am avut curajul să mă ridic pe genunchĭ şi pe mâinĭ şi să mă târăsc astfel până la coliba unuĭ păstor.

Ce înspăimântător calvar! Când ajunseĭ la vre-o sută de metri depărtare de coliba păstoruluĭ, nu maĭ putuĭ înainta. Din fericire, el mă zărise şi veni în ajutorul meŭ. Mă luase în casa sa şi, după ce îmĭ veniĭ în fire, îĭ spuseĭ unde locuesc şi mă duse acasă unde femeea şi copiiĭ meĭ mă primiră cu lacrămile în ochĭ. Vestmintele mele eraŭ numaĭ făşiĭ, corpul întreg o rană, şi cu toate acestea, n'aveam nicĭ un os spart.

Treĭ săptămânĭ maĭ târziŭ, de abia mă puteam învârti în pat, când primiĭ vizita unor prietenĭ carĭ îmĭ aduceaŭ pe Mors. Eĭ îl capturaseră cu o zi înainte.

Primul meŭ gând fu să'l înpuşc, dar după ce m'am răsgândit, am zis să-l ducă în grajd. Zece anĭ maĭ târziŭ îl aveam încă în serviciul meŭ şi eram ceĭ maĭ bunĭ prietenĭ, călărind pe miĭ de kilometri.

C. Arg.

Felinele din vechiul continent

Cele treĭ ilustrațiĭ reprezintă treĭ pisicĭ sălbatice din treĭ părțĭ ale lumeĭ care formează vechiul continent. Câte şi trele aceste feline sunt foarte interesante, atât prin raritatea lor, cât şi prin frumusețea blănurilor.

Cea d'întâĭ, «Felis Catus», trăeşte în pădurile scoțiane şi e de o frumusețe incontestabilă. Coada sa stufoasă îĭ serveşte şi ca reazăm atuncĭ

Felina Catus
Această pisică este teroarea marilor proprietarĭ scoțienĭ cărora le prăpădesc pasările.

când se aventurează pe o cracă strimtă saŭ când sare dintr'un arbore în altul, executând salturĭ prodigioase.

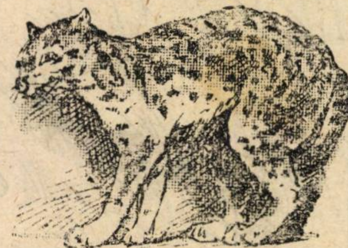
Acest mic carnivor e teroarea marilor proprietarĭ, căcĭ face maĭ multe pagube decât vulpea, în ceea ce priveşte pasările domestice.

Maĭ mulțĭ naturalişti sunt de părere că pisica noastră domestică se trage din pisicile sălbatece scoțiene.

De remarcat că pisica domestică reîntoarsă la starea de sălbătăcie, îşĭ pierde repede culoarea blăneĭ, albă, neagră saŭ alb cu negru, galben cu negru, spre a reveni la culoarea blăneĭ pisiceĭ sălbatice, care e negricioasă cu liniĭ pe spate, frunte şi pe labe.

Maĭ mulțĭ crescătorĭ aŭ voit să încrucişeze pisica sălbatecă scoțiană cu speciĭ domestice, având speranța că pisoiĭ vor avea mărimea şi frumusețea ascendenților lor sălbatecĭ, dar rezultatul nu a fost aşa de satisfăcător după cum se credea.

A doua ilustrație reprezintă pisica Felis Ocreata, care răspândită în es-

Felina Ocreata
Pisica sălbatecă care trăeşte prin Africa de est. Este numită şi pisica egipteană saŭ cafră.

tul Africeĭ, poartă numele vulgare de pisică egipteană saŭ pisică cafră.

Egiptieniĭ şi Nubieniĭ domestici-

seră această pisică chiar din timpurĭ foarte îndepărtate, după cum probează inscripţiile găsite acum un secol.

Ea se domesticise în aşa mod, că întovărăşea pe stăpânul săŭ la preumblare saŭ la vânătoare.

A treia pisică din ilustraţie e o asiatică şi se numeşte Felis bengalensis, proprie Indieĭ tropicale. Toate

Felina Bengalensis
Pisică asiatică care dacă e ţinută captură: moare în cuşcă.

încercările de domesticire aŭ rămas zadarnice. Graţioasa pisică e foarte îndărătnică.

Eĭ nu'ĭ place decât libertatea şi este foarte sensibilă; nu poate suporta captivitatea şi moare îndată în cuşca în care a fost pusă, orĭ cât de aurită ar fi.

O vânătoare de sitarĭ

Cu puşca şi geanta plină de merinde, urcam pe cărarea întortochiată, ce ca un şearpe enorm de lung se pierdea dincolo de creasta dealuluĭ cufundat în zare.

Era o zi de Septembrie, zi plină de o căldură dulceagă. La dreapta mea se zăreaŭ pâlcurĭ de oamenĭ, aruncând în pământul negru ca zgura, sămânţă de grâŭ. Mânecele albe ale celor înşiruiţĭ pe brazdă, fâlfâiaŭ ca nişte aripĭ ce staŭ să-şĭ ia zborul. Ritmic gesturile urcând şi coborând se repetară, harnic păşeaŭ semănătoriĭ încredinţaţĭ par'că de înalta lor chemare, albe mânecile fâlfâind însoţeaŭ gesturile şi sămânţa de grâŭ ca boabe de mărgele galbene cădea în risipă pretutindenĭ. Pline se ridicaŭ şi recădeaŭ mâinile parodiind cel maĭ sfânt gest, cea maĭ înaltă mişcare pe care a învăţat-o om din om din cele maĭ vechĭ vremurĭ. O nelinişte de fire urca pretutindenĭ, o înfăţişare de vieţĭ minuscule ce se alăturaŭ şi se despărţeaŭ, şoptind veşnicul poem al păineĭ viitoare. La dreapta cărăreĭ se întindeaŭ ca fâşiĭ de pânză tăiate simetric, miriştile aurite de razele dulcĭ ale soareluĭ de toamnă.

Când am ajuns în pădurea de pe marginea Dunăreĭ, m'am pregătit de focurĭ, şi am băgat două cartuşe în ţevĭ. De acum mă aşteptam să mă întâlnesc cu sitarĭ. Am pornit pe marginea Dunăreĭ în sus. Un vânt uşor adia frunzele de aur ce scoteaŭ o melodie dulce, un cântec trist ca o poveste de haiducie. Maĭ în umbra pădureĭ se auzi şoaptele pasăriĭ în sclipirĭ de aur, iar în puful răsleţ al sălciilor de pe malul apeĭ, anşelul frigu-ros cum e, saŭ poate timid şi iubitor să fie maĭ la el acasă cuibul şi-l face alb şi imaculat şi îl închide pretutindenĭ, lăsându-şĭ o deschizătură numaĭ cât poate încăpea el. In interiorul acesta vătuit şi cald visează înaripatul mizantrop.

Pe luciul apeĭ se oglindesc sălciile bătrâne ce tremură în fundul apeĭ, ca sgâlţuite necontenit de o mână nevăzută. Pescariĭ albĭ, iubitorĭ de furtună, cu zborul lor graţios, se joacă arătându-şĭ piepturile lor maĭ albe de cât spuma; se înalţă ca ridicaţĭ de un fir nevăzut, se alungă o clipă prin spaţiŭ, apoĭ cad săgeată, păşind par'că pe apă, şi se înalţă din noŭ umplând aerul cu ţipetele lor stridente.

Am ieşit din pădure. In faţă se întindea cât puteam vedea cu ochiĭ o dumbravă, un crâng ale căruĭ ramurĭ verzĭ şi subţirĭ nu-mĭ treceaŭ de umerĭ. Cum mergeam încet, cânele deodată ciuli urechile şi apoĭ intră pitulându-se într'un mănunchiŭ de tufiş. Imĭ pregătesc puşca şi deşi încrezător păşeam încet, putuĭ să desluşesc la rădăcina uneĭ tulpinĭ, o mogâldeaţă de culoarea pământuluĭ, iar doĭ ochĭ marĭ, ca două boabe de rubin, mă priveaŭ fix. Intind puşca când un fâlfâit de aripĭ mă făcu să rămân un moment cu puşca întinsă. Intr'o clipă sitarul se ridică de-asupra mea la câţĭ-va metri, prinseĭ momentul când se urcă din ce în ce maĭ sus, căutaĭ cătarea, şi o detunătură vie se pierdu departe în crâng... îl văzuĭ deodată că face o sforţare în aer, ca şi când ar fi vrut să înfrunte o furtună, maĭ făcu o voltă în sus, apoĭ căzu brusc în lăstarul din faţa mea.

Când soarele ca un disc de jăratec se lăsa pe coama dealuluĭ cufundat în zare, tolba îmĭ era plină de sitarĭ, şi mă întorceam acasă pe alt drum.

Un vânt de toamnă se strecura tainic printre porumbiştile uscate. Şi sub cornul din ce în ce maĭ argintat al semi-luneĭ, câmpurile adormite abureaŭ, pricepând par'că gândul ascuns al vrăjitoruluĭ ce avea să le redea frumoasa podoabă pe care le-o luase toamna. O undă de vânt mişcă jarul de pe faţa miriştilor, o flacără vremelnică jucă din noŭ, întinse aripĭ să zboare, dar pasărea de foc recăzu şi se stinse.

Un pitpalac sfios chiamă între mohoare, un cristeĭ îĭ urează noapte bună, şi toate apoĭ intră într'o tăcere tainică.

M. I. O.

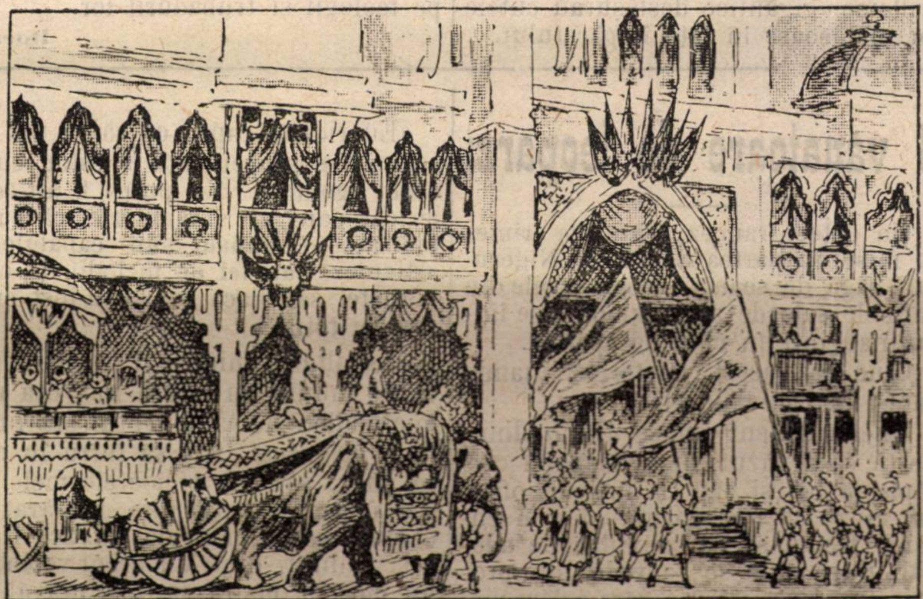
Ultimul act al „Durbaruluĭ"

Incoronarea unuĭ împărat al Indiilor este, în sine, un eveniment aşa de considerabil, încât i se poate da multă atenţie. In numărul trecut s'a vorbit de serbările încoronăreĭ. Acum rămâne să descrim serbările şi ceremoniile carĭ se succed timp de treĭ săptămânĭ în principalele oraşe din Industan.

După Delhi, Calcuta voi să aibă la rândul săŭ un Durbar, şi această capitală a Bengaluluĭ a ştiut să organizeze serbărĭ maĭ pitoreştĭ ca acelea din Delhi.

Regele şi regina aŭ luat loc sub un arc monumental, de unde asistară la un defileŭ a căruĭ strălucire şi varietate întrece tot ce poate să viseze imaginaţia unuĭ poet oriental.

Prinţiĭ hinduşĭ aŭ găsit aci o nouă ocaziune de a rivaliza în lux! Eĭ aŭ trimes în Calcuta detaşamente din trupele lor indigene în uniforme strălucitoare de aur şi pietre, elefanţĭ

Precedaţĭ de oriflame gigantice, elefanţiĭ majestoşĭ treceaŭ prin faţa suveranilor, trăgând carul maharajahuluĭ din Gwalior.

îmbrăcațĭ în harnașamente istorice și carĭ aŭ ornamentațiĭ straniĭ.

Fu o adevărată reconstituire a Indieĭ feudale, cu contrastele sale impresionante.

Se aflaŭ aci maĭ mult de 400 elefanțĭ de gală. Caiĭ, maĭ toțĭ de pură rasă arabă, eraŭ în număr de o mie, cămilele formaŭ un cortegiŭ de opt sute animale. Cât despre figuranțiĭ specieĭ umane, eraŭ vre-o patru miĭ.

Defileul dură două ore.

Una din ilustrațiĭ reprezintă pe ceĭ doĭ Suveranĭ pe tron și o deputație a maharajahuluĭ din Gwalior, a căreĭ oriflame gigantice desfășuraŭ cutele lor mătăsoase în fața împăratuluĭ.

Doĭ elefanțĭ de o înălțime colosală, îmbrăcațĭ cu stofe nespus de prețioase, trăgeaŭ majestos în urma gardelor corpurilor faimosul car al maharajahuluĭ lucrat maĭ tot din argint masiv.

A doua ilustrație arată un alt vehicul tras de elefanțĭ și în care sunt instalațĭ poețiĭ și «pundițiĭ» (doctorĭ teologĭ) aĭ rajahuluĭ.

In acest vehicul pitoresc tras de elefanțĭ scumpĭ, steteaŭ poețiĭ curțeĭ unuĭ rajah.

Acest simplu detaliŭ ne arată că India trăește încă sub un regim feudal la fel cu acela al istorieĭ, căcĭ marilor seniorĭ din evul mediŭ le plăcea să ducă cu eĭ peste tot locul pe teologiĭ și trubaduriĭ lor.

Doru

O vânatoare de leoparzi

Un ofițer francez, care era trimes în misie în partea de sus a Nigeruluĭ, băgă de seamă că boiĭ și oile din turmele sale de aprovizionare se împuținaŭ într'un chip de spaimă.

Cine era acest misterios inamic care-ĭ lua proviziunile?

Un locotenent spuse într'o dimineață că a văzut niște leoparzĭ carĭ răpiseră boĭ și oĭ. La început ofițerul crezu că i se păruse, dar în curând trebui să se convingă de adevăr, după cum se va vedea din propria luĭ descriere, pe care o dăm maĭ la vale:

« In tăcerea nopțiĭ auziĭ niște zgomote înăbușite, carĭ păreaŭ a veni din arboriĭ veciniĭ. Aceste zgomote semănaŭ cu trosniturile făcute din limbă de persoanele carĭ aŭ gustat ceva bun, un păhăruț de vin saŭ o mâncare plăcută.

«Eŭ ridicaĭ capul ca să'mĭ pot da seamă de proveniența acestor curioase zgomote. Nu putea fi alt-ceva de cât papagalĭ și maimuțe, căcĭ nu maĭ aceste animale sunt capabile să articuleze ast-fel de melodiĭ de castagnete, saŭ dacă nu, ar fi fost erețĭ saŭ cu totul alt-ceva.

«Ascultaĭ... nimic. Prin ienuperiĭ de pe munte nu trecea nicĭ cea maĭ mică adiere de vânt. Totul era liniștit și nemișcat. Era să intru în cortul meŭ, când la picioarele mele observaĭ că pământul era presărat cu o mulțime de crăcĭ de mastic. In acelaș minut, dintr'un arbor vecin, ca un bloc de piatră care se prăvălește din munte, un animal enorm se aruncă jos și era aproape să mă zdrobească cu greutatea sa.

«Era un leopard de talie mare. Imediat strigaĭ ajutor și-mĭ descărcaĭ carabina în agresorul meŭ, care, din umbră, mă pândea cum o pisică pândește șoarecele. In întuneric, ochiĭ luĭ străluceaŭ ca doĭ cărbunĭ aprinșĭ. Aceștĭ ochĭ mi-aŭ servit ca să pot ochi bine, și în adevăr că animalul rămase lungit.

«Intr'o clipă toțĭ oameniĭ meĭ fură în picioare. Pe când eĭ veneaŭ în direcția mea, auziĭ maĭ multe detunăturĭ plecând din direcția de unde îmĭ pusesem sentinelele.

— Aicĭ am isprăvit, strigaĭ eŭ, să alergăm acolo.

«Pornirăm în pas de cursă și după câte-va minute ajunserăm la locul lupteĭ.

«Iată ce se petrecuse: Surprinșĭ de descărcarea carabineĭ mele, vre-o zece leoparzĭ, carĭ ca niște tiraliorĭ adevărațĭ eraŭ risipițĭ pe după ramurile arborilor, se demascară instinctiv și o rupseră d'a fuga, la întâmplare, în cercul sentinelelor. Aceștia petreceaŭ împușcându'ĭ.

«Când sosirăm și noĭ, spectacolul era în toiul săŭ. Leoparziĭ, rănițĭ și închișĭ într'un cerc din care nu puteaŭ eși, își desfășuraŭ toată abilitatea lor ca să parvie a traversa liniile noastre. Câțĭ-va se aruncară asupra soldaților noștri și cercară a'ĭ strânge de gât.

«Un biet caporal, ne maĭ putându-se apăra, muri sub dințiĭ adversaruluĭ săŭ. Fața și pântecele soldatuluĭ eraŭ într'o stare de spaimă. Leopardul înfuriat începuse să'șĭ mănânce prada cu o furie bestială. Gura luĭ rânjită, în care colțiĭ lungĭ sclipeaŭ, rupea cu turbare din corpul caporaluluĭ.

«Alțĭ doĭ soldațĭ, după o luptă eroică, putură să scape de un leopard care 'ĭ atacase, descărcându'șĭ revolverele în gura luĭ.

«Pe când noĭ eram ocupațĭ cu omorârea câtor maĭ mulțĭ leoparzĭ bravul nostru cantinier, deșteptat de sgomot, având pe cap scufia de noapte și nepricepând nimic din cele ce se petreceaŭ, apăru majestuos în ușa cantineĭ.

«El își căută ceĭ doĭ caĭ aĭ săĭ pe carĭ în ajun îĭ priponise la câțĭ va pașĭ de baracă, însă nu'ĭ maĭ găsi la locul lor. Turburat într'atât în cât să'șĭ piardă capul, intră în grabă în cantina sa ambulantă pentru a'șĭ căuta armele; puse mâna pe vechia sa sabie de paradă și se pregăti să alerge spre inamic.

«Ah! era teribil cantinerul nostru, cu mustățile luĭ de african, semănând cu un șacal păros.

«In momentul când voia să iasă pe ușă, auzi un grohăit surd înapoia luĭ. Se opri din drum, și ca un căpcăun care se pregătește să înghiță o droaie de copiĭ, se apropie pipăind de patul săŭ.

«Un leopard era culcat în el. Șiretul animal, bazându-se urmărit din toate părțile, profită de absența pro-